

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Привремена заједничка комисија оба дома за
спровођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Privremena zajednička komisija oba doma za
provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za
provođenje presude Europskog suda za ljudska prava
u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Broj: 01,02-50-14-1052/11
Sarajevo, 6. 12. 2011. godine

PRILAZNICI			
Organizacija	Klasifikaciona oznaka	Broj	Broj priloga

07. 12. 2011

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA

Predmet: Dostava Izvješća o radu Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za
provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Poštovani,

Na temelju zaključka Doma naroda usvojenog na 6. sjednici, održanoj 30. rujna 2011., i zaključaka Zastupničkog doma usvojenih na 11. sjednici, održanoj 10. listopada 2011. („Službeni glasnik BiH“, broj 81/11), Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* dostavlja Domu naroda i Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH Izvješće o radu na daljnje postupanje.

Predsjedatelj Privremenog povjerenstva

Šefik Džaferović

Privitak:

1. Izvješće u tri jezične verzije
2. zapisnici Privremenog povjerenstva
3. Prijedlozi političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina u BiH i nevladinih organizacija

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Broj: 01,02-50-14-1052/11
Sarajevo, 1. 12. 2011. godine

IZVJEŠĆE

o radu Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Sarajevo, prosinca 2011.

Temeljem zaključka Doma naroda usvojenog na 6. sjednici, održanoj 30. rujna 2011. godine, i zaključaka Zastupničkog doma usvojenih na 11. sjednici, održanoj 10. listopada 2011. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 81/11), Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* dostavlja Domu naroda i Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH sljedeće

IZVJEŠĆE

o radu Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

I. UVOD

Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (u daljnjem tekstu: Privremeno povjerenstvo) osnovano je zaključkom usvojenim na 6. sjednici Doma naroda, održanoj 30. rujna 2011., i na 11. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 10. listopada 2011. godine.

Sukladno presudi Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, zadaci Privremenog povjerenstva su:

- a) pripremiti prijedloge amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, te ih posredstvom ovlaštenog predlagatelja dostaviti u parlamentarnu proceduru,
- b) pripremiti Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te ga posredstvom ovlaštenog predlagatelja dostaviti u parlamentarnu proceduru.

Rok za pripremu prijedloga amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine je 30. studenoga 2011., a za pripremu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine je 31. prosinca 2011. godine.

U Privremeno povjerenstvo imenovani su:

Iz Zastupničkog doma:

1. Saša Magazinović, Socijaldemokratska partija BiH (u daljnjem tekstu: SDP),
2. Šefik Džaferović, Stranka demokratske akcije (u daljnjem tekstu: SDA),

3. Borislav Bojić, Srpska demokratska stranka (u daljnjem tekstu: SDS),
4. Ismeta Dervoz, Savez za bolju budućnost BiH (u daljnjem tekstu: SBB BiH),
5. Beriz Belkić, Stranka za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: SBiH),
6. Božo Ljubić (HDZ, Hrvatska demokratska zajednica 1990 (u daljnjem tekstu: HDZ 1990),
7. Zvonko Jurišić, Hrvatska stranka prava BiH (u daljnjem tekstu: HSP BiH),
8. Mladen Ivanković Lijanović, Narodna stranka Radom za boljitak (u daljnjem tekstu: NSRZB)
9. Vesna Krstović-Spremo, Partija demokratskog progresa (u daljnjem tekstu: PDP),
10. Petar Kunić, Demokratski narodni savez (u daljnjem tekstu: DNS),
11. Nermin Purić, Demokratska narodna zajednica (u daljnjem tekstu: DNZ BiH).

Iz Doma naroda:

1. Borjana Krišto, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: HDZ BiH),
2. Krstan Simić, Savez nezavisnih socijaldemokrata (u daljnjem tekstu: SNSD).

Zastupnički dom je na 11. sjednici, održanoj 10. listopada 2011., usvojio i dva dodatna zaključka koja glase:

1. Ako se o amandmanima na Ustav Bosne i Hercegovine ne postigne konsenzus svih članova Privremenog zajedničkog povjerenstva, ali se postigne suglasnost u oba doma odgovarajuće, Ustavom Bosne i Hercegovine propisane većine, potrebne za usvajanje amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, takav prijedlog će se putem ovlaštenog predlagatelja uputiti u parlamentarnu proceduru.
2. Sugerira se Privremenom povjerenstvu da na svoje sjednice poziva i predstavnika Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine.

II. SJEDNICE PRIVREMENOG POVJERENSTVA

Privremeno povjerenstvo u svome je radu održalo deset sjednica.

Predstavnici Vijeća nacionalnih manjina BiH aktivno su sudjelovali i redovito su pozivani na sjednice Privremenog povjerenstva.

Na konstituirajućoj sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 13. listopada 2011., članovi Privremenog povjerenstva jednoglasno su izabrali:

- za predsjedatelja Privremenog povjerenstva Šefika Džaferovića;
- za prvu zamjenicu predsjedatelja Privremenog povjerenstva Borjanu Krišto;
- za drugog zamjenika predsjedatelja Privremenog povjerenstva Krstana Simića.

Na 2. sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 18. listopada 2011., jednoglasno je utvrđen kalendar rada, riješeno pitanje kvoruma i načina odlučivanja Privremenog povjerenstva.

Prema kalendaru rada utvrđena je sljedeća dinamika:

- 25. listopada 2011. bit će održana 3. sjednica Povjerenstva - iznošenje prijedloga političkih stranaka i to: SDP-a, SDA, SDS-a, SBB-a BiH, SBiH, HDZ-a 1990 i HSP-a BiH;
- 26. listopada 2011. bit će održana 4. sjednica Povjerenstva - iznošenje prijedloga političkih stranaka i to: NSRZB-a, PDP-a, DNS-a, DNZ-a, HDZ-a BiH i SNSD-a;
- 3. studenoga 2011. bit će održana 5. sjednica Povjerenstva - iznošenje prijedloga Vijeća nacionalnih manjina u BiH;
- 4. studenoga 2011. bit će održana 6. sjednica Povjerenstva - iznošenje prijedloga predstavnika nevladinog sektora;
- 5.-20. studenoga 2011. - međustranačke konzultacije;
- 21., 22. i 23. studenoga 2011. - rasprava o svim prijedlozima i formuliranje prijedloga amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine.

Po ranije dogovorenoj metodi rada, članovi Povjerenstva saslušali su sve prijedloge predstavnika političkih stranaka bez otvaranja rasprave, odnosno postavljanja pitanja i donošenja zaključaka.

Predstavnici političkih stranaka su na 3. sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 25. listopada 2011., svoje prijedloge iznosili sljedećim redoslijedom: SDP, SDA, SDS, SBiH, HDZ 1990 i HSP BiH.

Saša Magazinović iznio je prijedlog SDP-a, koji je dan i u pisanom obliku.

Šefik Džaferović istaknuo je da je prijedlog SDA prezentiran Interresornoj radnoj skupini za izradu amandmana na Ustav BiH 22. 3. 2010. godine i on ostaje nepromijenjen. Sadržaj prijedloga dan je u pisanom obliku.

Borislav Bojić, predstavnik SDS-a, iznio je prijedlog te stranke, čiji je sadržaj dan i u pisanom obliku.

Beriz Belkić, u ime Stranke za BiH, izložio je prijedlog koji je dan i u pisanom obliku.

Božo Ljubić, predstavnik HDZ-a 1990, iznio je stav te stranke koji je dan i u pisanom obliku.

Zvonko Jurišić, predstavnik HSP-a BiH, iznio je stav te stranke, čiji je sadržaj dan i u pisanom obliku.

Predstavnici političkih stranaka su na 4. sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 26. listopada 2011., svoje prijedloge iznosili sljedećim redoslijedom: SBB, NSRZB, PDP, DNS, DNZ, HDZ BiH i SNSD.

Ismeta Dervoz iznijela je prijedlog SBB-a. Sadržaj prijedloga dan je u pisanom obliku.

Mladen Ivanković Lijanović je, u ime NSRZB-a, iznio prijedlog koji je priložen u pisanom obliku.

Vesna Krstović-Spremo je, u ime PDP-a, iznijela prijedlog koji je priložen u pisanom obliku.

Petar Kunić je, u ime DNS-a, iznio prijedlog koji nije dostavljen u pisanom obliku. Sadržaj prijedloga nalazi se u transkriptu.

Nermin Purić obratio se u ime DNZ-a, čiji je prijedlog priložen u pisanom obliku.

Prijedlog HDZ-a BiH iznijela je Borjana Krišto, čiji je sadržaj dan u pisanom obliku.

Krstan Simić, predstavnik SNSD-a, u pisanom je obliku prezentirao stav te stranke.

Na 5. sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 3. studenoga 2011., predstavnik Vijeća nacionalnih manjina BiH iznio je prijedloge Vijeća u pogledu provedbe presude, koji je dan i u pisanom obliku.

Svi navedeni prijedlozi nalaze se u privitku Izvješća i njegov su sastavni dio.

Povjerenstvo je također uputilo javni poziv nevladinim organizacijama za dostavu njihovih prijedloga vezanih uz provođenje presude, koji su potom bili prezentirani na 6. sjednici Povjerenstva, održanoj 4. studenoga 2011. godine.

Prijedloge su prvo prezentirali predstavnici nevladinih organizacija koje su se odazvale javnom pozivu i svoje stavove dostavile ranije, u pisanom obliku. Prijedlozi su prezentirani sljedećim redoslijedom: Forum građana Tuzla, Asocijacija Alumni centra za interdisciplinarnu postdiplomske studije (u daljnjem tekstu: ACIPS), Pravni institut u BiH i Građanski front ostalih - Mostar. Osim navedenih nevladinih organizacija, predstavnici Udruženja demokratskih pravnika BiH, Bosanskog kongresa i Saveza mladih snaga - pokreta za mir, svoje su prijedloge ustavnih promjena izložili izravno na sjednici Povjerenstva. Centar za društvena istraživanja Analitika iz Sarajeva dostavio je svoj prijedlog u pisanom obliku, u čijem su privitku dva dokumenta koja govore o Predsjedništvu BiH i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Prijedlozi nevladinih organizacija koji su dostavljeni u pisanom obliku nalaze se u privitku Izvješća i njegov su sastavni dio.

Na 7. i 8. sjednici Povjerenstva, koje su održane 22. i 23. studenoga 2011., raspravljano je o svim prispjelim prijedlozima, a članovi Povjerenstva i predstavnik Vijeća nacionalnih manjina u BiH dali su odgovore na sljedeća pitanja vezana uz provedbu presude: koji opseg promjene Ustava BiH zahtijeva provođenje presude; odnose li se promjene Ustava BiH samo na Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH; kakav Dom naroda PSBiH; nadležnosti Doma naroda PSBiH; postojeće nadležnosti ili nova uloga; broj izaslanika u Domu naroda PSBiH; kako birati izaslanike u Dom naroda PSBiH; predsjednik i potpredsjednici BiH ili Predsjedništvo BiH; kako provoditi izbor članova Predsjedništva; neposredan ili posredan izbor članova Predsjedništva BiH?

Stavovi koji su ujedno i odgovori na gore navedena pitanja su sljedeći:

Stav SNSD-a

SNSD smatra da se u provedbi presude treba fokusirati na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Dom naroda treba zadržati postojeći zakonodavni kapacitet. SNSD predlaže povećanje postojećeg broja izaslanika za dva izaslanika pripadnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, pri čemu se jedan od njih bira iz FBiH i to u Domu naroda, a drugi se bira iz RS-a i

to u Narodnoj skupštini. Glede Predsjedništva BiH SNSD predlaže da ima tri člana, od kojih se dva biraju neposredno iz FBiH, a jedan neposredno iz RS-a, s tim što članovi Predsjedništva ne mogu biti pripadnicima istoga naroda, nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih građana BiH.

Stav HDZ-a BiH

HDZ BiH smatra da se provođenje presude odnosi na ustavne promjene vezane za Dom naroda i Predsjedništvo BiH, na način kako je to istaknuto u njihovom prijedlogu. Dom naroda treba zadržati postojeći zakonodavni kapacitet. HDZ BiH predlaže da se Dom naroda sastoji od 48 izaslanika, i to po 15 iz svakog konstitutivnog naroda i tri iz reda ostalih, pri čemu se 2/3 biraju u FBiH u odgovarajućem klubu u Domu naroda, a 1/3 u RS-u u odgovarajućem klubu u Vijeću naroda. Iz FBiH bi se biralo 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika ostalih, a iz RS-a bi se biralo 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan iz reda ostalih. U prijedlogu se navodi i način izbora izaslanika za Dom naroda Parlamenta FBiH, i to tako da ga konstituiraju svi zastupnici izabrani u Kantonalne skupštine tako što se utemeljuju *ad hoc* sazivi konstitutivnih naroda i ostalih, pri čemu svaki saziv između sebe bira odgovarajući broj izaslanika svoga naroda u Dom naroda Parlamenta FBiH. Također se navodi i način izbora izaslanika za Vijeće naroda NSRS-a putem *ad hoc* saziva konstitutivnih naroda i ostalih izabranih u Narodnu skupštinu RS-a. Što se tiče Predsjedništva BiH, prijedlog je da Predsjedništvo ima tri člana, od kojih se jedan bira iz RS-a i dva iz FBiH, a biraju se posredno u PSBiH. Kandidature dolaze iz Zastupničkog doma, Dom naroda utvrđuje zajedničku listu tri kandidata većinom glasova iz svakog kluba konstitutivnih naroda, a listu potvrđuje Zastupnički dom. Ako Zastupnički dom u drugom krugu ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati koje je utvrdio Dom naroda.

Stav DNZ-a

Prema mišljenju ove političke stranke, provođenje presude odnosilo bi se na ustavne reforme vezane uz Dom naroda i Predsjedništvo BiH. Prijedlog je u strukturu Dom naroda uključiti i Klub ostalih s tri izaslanika, od kojih bi se 2/3 birale iz FBiH i 1/3 iz RS-a. Ako bi se povećao broj izaslanika konstitutivnih naroda s pet na sedam, onda je predloženo da Klub ostalih ima sedam izaslanika. Izaslanike iz FBiH birali bi odgovarajući klubovi u Domu naroda parlamenta FBiH, a izaslanike iz RS-a odgovarajući klubovi u Vijeću naroda NSRS-a. DNZ je mišljenja da je iz oba entiteta potrebno birati predstavnike sva tri konstitutivna naroda. Glede Predsjedništva BiH DNZ je predložio dvije varijante, i to neposredan izbor jednog predsjednika na razini BiH koji bi se birao na teritoriju cijele države na mandat od četiri godine uz obvezu da svaki puta dolazi iz drugog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih. Skloniji su drugoj varijanti koja govori o posrednom izboru predsjednika BiH u Zastupničkom domu između zastupnika uz osiguranje odgovarajućeg sudjelovanja Doma naroda u ovom procesu. Mandat bi trajao 12 mjeseci, a unutar četverogodišnjeg mandata bili bi zastupljeni predstavnici sva tri konstitutivna naroda kao i ostali. Predsjednik bi imao protokolarne nadležnosti.

Stav DNS-a

DNS je usmjeren na promjene Ustava koje zahvaćaju Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH. Dom naroda treba zadržati postojeće nadležnosti. DNS smatra da je Dom naroda ekskluzivno pravo

konstitutivnih naroda, ali je iskazana spremnost za promjenu ovog stanovišta i prihvatili bi da u ovaj dom uđu i predstavnici nacionalnih manjina. Izbor izaslanika u Dom naroda provodili bi Dom naroda Parlamenta FBiH i Narodna skupština RS-a, i to u omjeru 2/3 prema 1/3. Glede Predsjedništva BiH ova politička stranka predlaže da Predsjedništvo BiH čine tri člana, koji se biraju neposredno, bez oznaka nacionalne opredijeljenosti, pri čemu se jedan član bira u RS-u, a dva u FBiH. Kada je FBiH u pitanju, predlažu da se izabranima smatraju oni kandidati koji dobiju većinu u kantonima s većinskim bošnjačkim i hrvatskim stanovništvom.

Stav PDP-a

PDP smatra da ustavne promjene, nužne za provođenje presude, treba zadržati u okvirima ispunjavanja obveza prema Europskoj uniji i Konvenciji za zaštitu ljudskih prava. Kada je riječ o izboru za Dom naroda PSBiH, potrebno je omogućiti svim pripadnicima konstitutivnih naroda, bez obzira na to gdje su nastanjeni, da budu birani u ovaj dom. Treba osigurati da se dva pripadnika srpskoga naroda biraju s područja FBiH, a po jedan Bošnjak i jedan Hrvat bili bi birani s područja RS-a. Način izbora ostao bi nepromijenjen. Ovakvo rješenje jedino je moguće uz povećanje broja izaslanika na 10 u svakom klubu. PDP je protiv uvođenja četvrtog kluba u Dom naroda, jer se radi o specifičnom Domu. Smatraju da pripadnici ostalih naroda imaju mogućnost kandidirati se i biti birani u Zastupnički dom, čime njihovo sudjelovanje u radu PSBiH nije onemogućeno. Glede Predsjedništva BiH, prijedlog je brisati nacionalne odrednice, iz FBiH birati dva člana neposredno na izborima, a iz RS-a jednog člana neposredno na izborima. Uvjet bi bio da iz istog konstitutivnog naroda može biti izabran najviše jedan član.

Stav NSRZB-a

NSRZB prije svega predlaže postojanje samo jednoga doma koji bi se zvao Sabor BiH i koji bi obnašao zakonodavnu vlast BiH. Dom bi imao npr. 84 + 3 člana, a princip bi bio odrediti kvote minimalne i maksimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i kvote za zastupljenost nacionalnih manjina. U izjašnjenju o konkretnim pitanjima navedeno je kako se NSRZB zalaže za sadašnje nadležnosti Doma naroda, a u pogledu broja izaslanika podržat će rješenja za koja se opredijeli dvotrećinska većina. Članove Doma naroda treba birati u Domu naroda Parlamenta FBiH i Vijeća naroda NSRS-a, mada bi bilo racionalno članove Doma naroda PSBiH birati iz Zastupničkog doma PSBiH te da isti zastupnici budu i članovi Doma naroda radi lakšeg donošenja zakona i usuglašavanja. Glede Predsjedništva BiH, prvenstveno je istaknut prijedlog za posredan izbor između izabranih zastupnika, a članovi Predsjedništva BiH bili bi iz svakog konstitutivnog naroda i jedan pripadnik nacionalnih manjina. Na sjednici Privremenog povjerenstva od 23. 11. 2011. konstatirali su da se članovi Predsjedništva trebaju birati neposredno na izborima, jer nema konsenzusa za posredan izbor. Ostalo je samo pitanje modaliteta neposrednog izbora.

Stav HSP-a BiH

HSP BiH zagovara sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH. Predlaže zadržavanje omjera 2/3 izaslanika iz FBiH i 1/3 iz RS-a, a Dom naroda treba imati 36 izaslanika, pri čemu se s teritorija FBiH

bira 10 Hrvata, 10 Bošnjaka, dva Srbina i dva pripadnika ostalih, a s teritorija RS-a devet Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan pripadnik ostalih. Izaslanike iz FBiH birali bi odgovarajući klubovi u Domu naroda Parlamenta FBiH, a iz RS-a odgovarajući klub u Vijeću naroda NSRS-a. HSP BiH je preman razgovarati i o drugom broju izaslanika. Glede Predsjedništva BiH, predlažu da ima tri člana, od kojih se dva biraju iz FBiH i jedan iz RS-a, bira ih PSBiH između izabranih zastupnika. Kandidature se predaju u Zastupničkom domu. Dom naroda utvrđuje zajedničku listu potvrđenu u klubovima naroda, koja se vraća Zastupničkom domu na izjašnjavanje kao zajednička lista. U svome pisanom prijedlogu ova stranka je navela i drugi način izbora članova Predsjedništva BiH putem elektorskih glasova.

Stav HDZ-a 1990

HDZ 1990 smatra da se provođenje presude odnosi na ustavne promjene vezane za Dom naroda i Predsjedništvo BiH, na način kako je to istaknuto u njihovom prijedlogu. Dom naroda treba zadržati postojeće nadležnosti i imati 48 izaslanika, i to po 15 iz svakog konstitutivnog naroda i tri izaslanika pripadnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Potrebno je omogućiti izbor za Srbe iz FBiH odnosno za Bošnjake i Hrvate iz RS-a. Predlažu da omjeri izabranih iz entiteta budu 2/3 iz FBiH i 1/3 iz RS-a. Spremni su i na opciju povećanja broja izaslanika na 27, i to po osam izaslanika iz svakog od tri konstitutivna naroda i tri izaslanika pripadnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Izbor izaslanika u Dom naroda PSBiH provodio bi u odgovarajućem klubu u Domu naroda Parlamenta FBiH odnosno odgovarajućem klubu u Vijeću naroda NSRS-a. U svome prijedlogu predlažu i način izbora izaslanika u Dom naroda Parlamenta FBiH i u Vijeće naroda NSRS-a na način kako je to već ranije objašnjeno u stavu HDZ-a BiH. Kada je u pitanju Predsjedništvo BiH, HDZ 1990 predlaže posredan izbor. Predsjedništvo BiH bi imalo tri člana, bez etničkih atributa. Dva bi se birala iz FBiH i jedan iz RS-a, a birali bi se između predstavnika izabranih u Zastupnički dom PSBiH. Proces kandidiranja odvijao bi se u Zastupničkom domu. Dom naroda bi sastavljao zajedničku listu od tri kandidata i to većinom glasova ukupnoga broja izabranih izaslanika u Domu, koja uključuje većinu glasova iz svakoga kluba konstitutivnih naroda. Lista bi se upućivala u Zastupnički dom na potvrđivanje. Ako Zastupnički dom u drugom krugu ne potvrdi zajedničku listu, smatrat će se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.

Stav SBiH-a

SBiH je usmjerena na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Predlaže povećanje broja izaslanika u Dom naroda PSBiH na 18: pet Bošnjaka, pet Srba, pet Hrvata i tri pripadnika ostalih, od kojih su $\frac{2}{3}$ iz FBiH, uključujući i dva izaslanika iz reda ostalih, ne više od četiri ni manje od dva iz svakog konstitutivnog naroda, a $\frac{1}{3}$ iz RS-a, uključujući i jednog iz reda ostalih i ne više od tri ni manje od jednog iz svakog konstitutivnog naroda. Izaslanike bi birali odgovarajući izaslanici u Domu naroda Parlamenta FBiH odnosno Vijeću naroda NSRS-a. Prijedlog ove stranke je da se članovi Predsjedništva BiH biraju neposredno, tako da svaki glasač glasuje za popunu jednog mjesta u Predsjedništvu. Predsjedništvo treba imati četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana koji nije pripadnik kojeg od konstitutivnih naroda. Ukoliko sva četiri kandidata koji dobiju najviše glasova ostvaruju biračko pravo u jednom entitetu, kandidat koji je među njima dobio najmanje glasova bit će zamijenjen kandidatom iz istog naroda odnosno ostalih, koji je sljedeći po broju glasova a ostvaruje biračko pravo u drugom entitetu.

Stav SBB-a BiH

SBB BiH smatra da provođenje presude zahtijeva promjene u Ustavu BiH koje se odnose na Dom naroda i Predsjedništvo BiH, a ovisno o načinu izbora članova Predsjedništva BiH i šire. Glede Doma naroda iznesene su tri mogućnosti. Prva se odnosi na ukidanje Doma naroda, sukladno preporukama Venecijanske komisije. U tom slučaju povećao bi se broj članova Zastupničkog doma u kojem bi se formirali klubovi Bošnjaka, Srba, Hrvata i ostalih koji bi imali mehanizme za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa. Druga mogućnost je zadržati postojeći Dom naroda uz proširenje pripadnicima ostalih. Izbor izaslanika imao bi dvije faze, i to kandidiranje na entitetskoj razini u odgovarajućem klubu u Domu naroda Parlamenta FBiH i Vijeću naroda NSRS-a. Konačni izbor proveo bi odgovarajući klub u Zastupničkom domu. Izborom na razini Zastupničkog doma, tj. na cijelom državnom teritoriju, Dom naroda bi funkcionirao u skladu s propagiranom konstitutivnosti naroda na cjelom teritoriju. Treća mogućnost odnosi se na oduzimanje zakonodavnih ovlasti Domu naroda, a zadržavanje nadležnosti u sferi zaštite nacionalnog interesa. Glede Predsjedništva BiH, također se predlažu tri mogućnosti. Prva mogućnost je uvođenje jednog predsjednika, koji bi bio biran posredno, uz obveznu rotaciju. Druga mogućnost je zadržati Predsjedništvo koje je sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika (Srbin, Hrvat, Bošnjak i jedan pripadnik ostalih) koji bi se na mjestu predsjednika rotirali svakih 12 mjeseci u četverogodišnjem mandatu. Kandidature bi dolazile iz entitetskih parlamenata, a izbor bi se provodio unutar PSBiH. Treća mogućnost je neposredan izbor članova Predsjedništva na području cijele BiH uz povećanje broja članova Predsjedništva predstavnikom ostalih.

Stav SDS-a

SDS smatra da se u provođenju presude treba fokusirati samo na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Dom naroda treba zadržati sadašnje nadležnosti. Prijedlog SDS-a je da se u Dom naroda izaberu i dva predstavnika nacionalnih manjina, od kojih jedan iz FBiH i drugi iz RS-a, s tim što bi predstavnike nacionalnih manjina iz RS-a birala Narodna skupština na prijedlog Vijeća nacionalnih manjina. Glede Predsjedništva BiH, stav SDS-a je da članove Predsjedništva BiH treba birati neposredno na izborima. Predsjedništvo BiH treba imati tri člana, od kojih bi se jedan član birao iz RS-a i dva iz FBiH bez nacionalnih odrednica, s tim što ne mogu biti izabrana dva pripadnika istoga naroda.

Stav SDP-a

SDP ostaje pri stavovima koje je ova stranka zastupala u Travanjskom paketu. SDP smatra da odgovor na pitanje je li moguće provesti presudu samo izmjenama Ustava BiH koje se tiču Doma naroda PSBiH i Predsjedništva BiH ovisi o načinu izbora članova Predsjedništva BiH. Ukoliko se neposredni način izbora zamijeni posrednim, moraju se promijeniti i nadležnosti Predsjedništva BiH, što zahtijeva i širi zahvat u Ustavu BiH. Glede nadležnosti Doma naroda, ova stranka smatra da one trebaju biti djelomično promijenjene u smislu isključive zaštite vitalnog nacionalnog interesa. Potrebno je jasno definirati listu pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, te proširiti nadležnosti i na zaštitu kolektivnih prava nacionalnih manjina i ostalih. Prijedlog SDP-a je da Dom naroda ima 21 izaslanika, a da uz klubove konstitutivnih naroda postoji i Klub ostalih. Potrebno je osigurati izbor svih naroda s cijelog teritorija BiH. Članovi Doma naroda birali bi se u Zastupničkom domu PSBiH među njegovim članovima. Što se tiče Predsjedništva BiH, birali bi se predsjednik i dva ili više

potpredsjednika iz sastava Zastupničkog doma. Nominacije bi dolazile od određenoga broja članova Doma naroda i Zastupničkog doma, a zatim bi klubovi konstitutivnih naroda i ostalih u Domu naroda većinom glasova utvrdili kandidatsku listu. Lista se sastoji od tri (četiri) kandidata za predsjednika i potpredsjednike, mora sadržavati najmanje jednog člana Predsjedništva iz RS-a i dva iz FBiH. Takva lista upućuje se Zastupničkom domu na potvrdu. Nadležnosti ovakvog Predsjedništva djelomično su reducirane u odnosu na postojeće i morale bi se prenijeti na VMBiH.

Stav SDA

Stav SDA se ne udaljava mnogo od rješenja koja su prije nekoliko godina bila politički već dogovorena. U pitanju su Travanjski paket, a kasnije i Butmirski paket. Butmirski paket je refleksija i nešto sređeniji Travanjski paket. SDA smatra da se provođenje presude može odnositi na izmjene Ustava u pogledu Doma naroda i Predsjedništva BiH samo pod uvjetom da ostaje dosadašnji način izbora članova Predsjedništva. Ukoliko dođe do promjene s neposrednog na posredni izbor članova Predsjedništva BiH, tada je nužno provesti širu ustavnu reformu, jer bi se u tom slučaju pozicija šefa izvršne vlasti morala prenijeti na VMBiH. Glede Doma naroda, ova stranka smatra da taj tom u budućnosti treba samo štititi vitalne nacionalne interese konstitutivnih naroda. U tom slučaju bi se jamčila tri mjesta nacionalnim manjinama i ostalima u Zastupničkom domu PSBiH. Ukoliko se zadrže postojeće nadležnosti Doma naroda, mora se osigurati Klub ostalih u tome domu. Klub ostalih imao bi tri izaslanika, dva iz FBiH i jednog iz RS-a. Izaslanike u Domu naroda PSBiH biraju klubovi konstitutivnih naroda, kao i Klub ostalih u Domu naroda FBiH, a isto tako i u Vijeću naroda NSRS-a, po dosadašnjim rješenjima koja su vezana uz izborni rezultat političkih stranaka. Unutar broja od 15 izaslanika iz konstitutivnih naroda, potrebno je omogućiti da se iz FBiH izaberu i Srbi, a iz RS-a Bošnjaci i Hrvati, a pritom zadržati princip 2/3 prema 1/3 kada su entiteti u pitanju. Glede Predsjedništva BiH, SDA se zalaže za posredan izbor članova Predsjedništva BiH koji bi se birali u PSBiH. To podrazumijeva odgovarajuće nominacije kandidata iz Zastupničkog doma PSBiH, pri čemu bi se, većinom glasova članova svakoga kluba, formirala lista od tri kandidata u Domu naroda PSBiH. Lista bi se zatim dostavila Zastupničkom domu PSBiH na potvrdu. Ukoliko bi se prihvatio posredan izbor članova, Predsjedništvo BiH bi se sastojalo od predsjednika BiH i dva potpredsjednika koji bi se međusobno rotirali na tim pozicijama i bio bi protokolarni šef države.

Stav Vijeća nacionalnih manjina u BiH

Vijeće nacionalnih manjina smatra potrebnim provesti samo ono što proizlazi iz Odluke Europskog suda u Strasbourgu, kako je to navedeno u njegovom prijedlogu. Vijeće se zalaže za dovođenje u ravnopravan položaj predstavnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, osim konstitutivnih naroda. Mišljenja su da Dom naroda treba zadržati sadašnje nadležnosti, ali sve ovisi o tome hoće li izbor članova Predsjedništva biti neposredan ili posredan. Glede broja izaslanika u Domu naroda, Vijeće predlaže da to bude 19 izaslanika, od čega pet Bošnjaka, pet Hrvata, pet Srba i četiri izaslanika pripadnika nacionalnih manjina koje predloži Vijeće nacionalnih manjina, i to: dva iz Vijeća nacionalnih manjina FBiH i dva iz Savjeta nacionalnih manjina RS-a. Željeli bi u ravnopravan položaj dovesti i konstitutivne narode, tako da u klubovima naroda bude i Srba iz FBiH i Hrvata i Bošnjaka iz RS-a. Izbor četiri izaslanika iz nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih provodio bi se na prijedlog Vijeća nacionalnih manjina BiH nakon prethodnog izbora u entitetskim vijećima. Vijeće nacionalnih manjina predlaže da se Predsjedništvo BiH sastoji od četiri člana: jednog

Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana iz reda nacionalnih manjina u BiH ili građanina BiH koji je nacionalno neopredijeljen. Vijeće nacionalnih manjina BiH predlaže da za izbor člana Predsjedništva BiH iz nacionalnih manjina Bosna i Hercegovina bude jedna izborna jedinica.

Na 9. sjednici Privremenog povjerenstva, održanoj 23. studenoga 2011., konstatirano je da, nakon što su saslušani prijedlozi političkih stranaka i Vijeća nacionalnih manjina u BiH te dani odgovori na gore postavljena pitanja, nema zajedničkog prijedloga amandmana na Ustav BiH.

Također je konstatirano da iz rasprave proizlazi preovlađujući stav kako se provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* svodi na ustavnu reformu Predsjedništva BiH i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Glavne razlike ogledaju se u prijedlozima vezanim za način izbora članova Predsjedništva BiH, neposredno na izborima ili posredno u Parlamentarnoj skupštini BiH. Različiti su i prijedlozi u vezi s izborom izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Preovladava stav da Dom naroda treba zadržati sadašnje nadležnosti uz formiranje Kluba ostalih odnosno nacionalnih manjina.

Dogovoreno je da se do početka 10. sjednice Privremenog povjerenstva, ali i na samoj sjednici, mogu podnositi prijedlozi amandmana na Ustav BiH.

III. ZAVRŠNI DIO SA ZAKLJUČCIMA

Na 10. sjednici Povjerenstva, održanoj 1. prosinca 2011., član Povjerenstva Krstan Simić podnio je konkretne amandmane koji odražavaju konačni stav SNSD-a. Kako se glede toga, kao ni glede ostalih prijedloga nije mogla postići suglasnost, a imajući u vidu da je rok za prijedlog amandmana na Ustav BiH istekao, Privremeno povjerenstvo odlučilo je da domovima Parlamentarne skupštine BiH uputiti Izvješće o radu sa sljedećim zaključcima:

1. Privremeno povjerenstvo u dosadašnjem radu nije postiglo takav stupanj suglasnosti koji je potreban za predlaganje amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine.
2. Privremeno povjerenstvo smatra da treba nastaviti s radom na pronalaženju rješenja potrebnih za provedbu presude, sukladno sugestijama i odlukama domova Parlamentarne skupštine BiH.

Privitak:

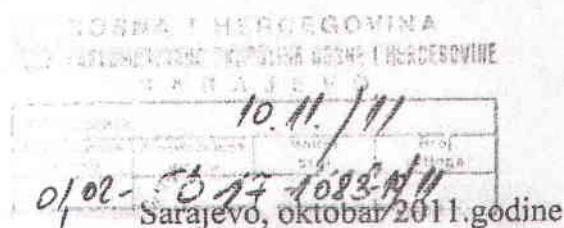
1. zapisnici Privremenog povjerenstva.
2. prijedlozi političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina u BiH i nevladinih organizacija.

Napomena:

Svaki član Privremenog povjerenstva zadržao je pravo da se, ako ima primjedaba na ovo izvješće, izravno obrati domovima Parlamentarne skupštine BiH.

Socijaldemokratska partija
Bosne i Hercegovine

POLAZNI STAVOVI SDP BiH
o provođenju Presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu
Sejdić/Finci

Smatramo da provođenje Presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine treba tumačiti kao potrebu da se iz Ustava BiH uklone sve one odredbe koje bilo kojeg građanina BiH, a ne samo Ostale, dovode u diskriminirajući položaj.

To zahtijeva da se utvrde odredbe Ustava BiH kojima bi bili dovedeni u ravnopravan položaj ne samo oni koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda, odnosno nacionalne manjine i nacionalno neopredjeljeni građani, nego i pripadnici konstitutivnih naroda, s obzirom na to da su i oni u nekim slučajevima diskriminirani.

Drugim riječima, nije dovoljno *de iure* izjednačiti mogućnosti Ostalih, kao i pripadnika konstitutivnih naroda (zavisno od teritorije sa kojeg dolaze), nego i *de facto* obezbijediti mehanizme za izjednačavanje prava svih građana BiH, uz osiguranje ustavno-pravne zaštite pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini. Nije samo riječ o nepoštivanju pasivnog i aktivnog biračkog prava, nego je riječ o uspostavljanju pune ravnopravnosti.

Izbor članova Predsjedništva BiH

U pogledu izbora članova Predsjedništva - Predsjednika i potpredsjednika, SDP BiH ostaje pri stavovima koje je, s tim u vezi, zastupao u Aprilskom paketu ustavnih promjena, a to znači:

- Predsjednik i potpredsjednici bili bi birani posredno, iz sastava Predstavničkog doma;
- Kandidati bi bili nominirani od određenog broja članova Doma naroda i Predstavničkog doma, a zatim bi klubovi konstitutivnih naroda i Ostalih u Domu naroda većinom glasova utvrdili kandidate. Kandidati bi bili direktno izabrani članovi Predstavničkog doma;
- Lista se upućuje Predstavničkom domu na potvrdu;
- Lista se sastoji od tri (četiri) kandidata za Predsjednika i potpredsjednike;
- Lista mora sadržavati najmanje po jednog člana Predsjedništva iz Republike Srpske i dva iz Federacije BiH
- Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine i mogu biti birani na još jedan uzastopni mandat;

- Nadležnosti Predsjedništva su djelomično reducirane i prenesene na Vijeće ministara;
- Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika utvrđene su Ustavom i one su više reprezentativnog karaktera.

Izbor delegata u Dom naroda

- Parlamentarnu skupštinu čine Predstavnički dom i Dom naroda;
- Predstavnički dom ima 87 članova, od čega su tri mjesta garantovana zastupnicima iz reda Ostalih;
- Dom naroda ima 21 člana, što znači da bi se sastav Doma proširio i sa delegatima iz reda Ostalih;
- Članovi u Domu naroda biraju se posredno, a bira ih Predstavnički dom iz svog sastava;
- Nadležnost Doma naroda je da razmatra sve zakone koje usvoji Predstavnički dom, a koji se odnose na vitalni nacionalni interes konstitutivnih naroda i kolektivna prava kada su u pitanju Ostali.
- Dom naroda ima pravo veta na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnih naroda i na zaštitu kolektivnih prava Ostalih, a u skladu sa odredbama Ustava BiH;
- Na pravo veta za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa može se pozvati u Domu naroda u pogledu: zastupljenosti u zakonodavnim, izvršnim i sudskim organima, identitetu konstitutivnog naroda, teritorijalne organizacije, organiziranja javnih organa vlasti, obrazovanja, upotrebe jezika i pisma, nacionalnih simbola i zastave, duhovnog naslijeđe (potvrđivanje vjerskog, kulturnog identiteta i tradicije), očuvanju integriteta BiH, sistem javnog informisanja, amandmani na Ustav BiH i svako pitanje koje 2/3 članova kluba proglasi pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa;
- Uloga Kluba Ostalih je zaštita kolektivnih prava koje bi trebalo definisati, između ostalog i u skladu sa Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i drugim međunarodnim dokumentima;

Ostale promjene ustavnog položaja Ostalih(nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni)

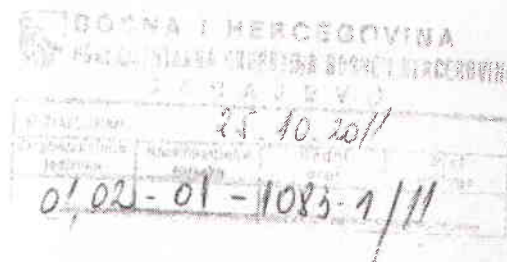
- U kategoriju Ostalih, kako ih naziva Ustav BiH, spadaju građani koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda, odnosno nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni građani;
- Građanima koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda treba omogućiti ravnopravno učešće u zakonodavnim, izvršnim i sudskim organima vlasti sa istim nivoom zaštite kolektivnih prava, kao i za pripadnike

konstitutivnih naroda, uključujući i pravo veta za povrede kolektivnih prava, formiranje kluba i dr.. To se odnosi na sve nivoe vlasti (država, entiteti, kantoni, općine i gradovi);

- Građanima iz reda Ostalih mora se omogućiti jednak pristup javnim funkcijama na ravnopravnim osnovama, uz obezbjeđivanje ustavnih garancija za njihovo učešće u javnom životu;
- Omogućiti preispitivanje svih diskriminatornih odredbi na nižim nivoima vlasti, uključujući ustave entiteta, kantona i druge akte kroz fleksibilnu pravnu proceduru;
- Omogućiti klubovima u Domu naroda PSBiH da mogu pokrenuti pred Ustavnim sudom BiH postupak za ocjenu svih akata (do usvajanja amandmana) koji su doneseni u proteklom periodu, a koji prema njihovom mišljenju diskriminiraju pripadnike bilo kog konstitutivnog naroda i Ostale.

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM**

Broj:
Sarjevo, 25.11.2011. godine

**ZAJEDNIČKA KOMISIJA OBA DOMA ZA
PRVOĐENJE PRESUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA
PRAVA U STRAZBURU U PREDMETU SEJDIĆ I FINCI
PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE**

PREDMET : Dostavljanje prijedloga

U prilogu Vam dostavljam prijedlog SDA za implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine. Radi se o našem ranijem prijedlogu kojeg smo 22.03.2010.godine dostavili interesornoj radnoj grupi za izradu amandmana na Ustav BiH.

S poštovanjem,

ČLAN ZAJEDNIČKE KOMISIJE

Šefik Džaferović

Ponedjeljak, 19. oktobar 2009.

Ustavni amandmani

Primjedba: U ovom dokumentu masnim slovima su prikazane promjene postojećeg Ustava Bosne i Hercegovine, sa umetnutim dijelovima koji su podvučeni, dok su dijelovi koji se brišu precrtani. Tekst predstavlja ograničeni broj predloženih izmjena koje su usmjerene ka podsticanju Evroatlantske integracije uz uzimanje u obzir prijedloga amandmana iz 2006. godine, preporuka Venecijanske komisije, postojećeg teksta Ustava i drugih ustavnih dokumenta. Ukoliko relevantni učesnici odluče da Parlamentarnoj skupštini BiH predlože ustavni amandman, biće potrebno sačiniti amandmanski instrument.¹

Član III: Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta:

1. Nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine

Sljedeća pitanja su u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine:

- a. Obrana, obavještajni poslovi i vanjska sigurnost.²
- b. Vanjska politika.
- c. Vanjskotrgovinska politika.
- d. Carinska politika.
- e. Monetarna politika, kao što je predviđeno članom VII.
- f. Finansiranje institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
- g. Politika i regulisanje pitanja migracije, izbjeglica, imigracije i azila³

¹ U procesu stvaranja bilo kog amandanskog instrumenta ove vrste, postojeći zakoni Bosne i Hercegovine se moraju pažljivo analizirati kako bi se obezbijedila konzistentnost i uvrstila sva potrebna usaglašavanja.

² U skladu sa prijedlogom amandmana iz 2006. godine, postojećim zakonima i preporukom Venecijanske komisije (u daljem tekstu: VK), obrana, obavještajni poslovi i sigurnost su dodati postojećoj listi nadležnosti (CDL-AD(2006)019 stav 12).

³ Promjene uključene u stavovima (g), (i) i (k) uvedene su u prijedlog amandmana iz 2006. godine. VK je pozdravila izmjene iz 2006. godine u vezi s članom III(1) kao unapređenje raspodjele nadležnosti. VK je takođe primijetila, međutim, da je to bio samo djelomičan pristup, te sugerirao da nakon početnog skupa reformi uslijedi proces koji će se sistematski odraziti na koherentnu i stabilnu raspodjelu nadležnosti. (CDL-AD 2006) 019, stav 20). Vanjsko politička inicijativa BiH tvrdi u svom izvještaju: "Strukture upravljanja državom u BiH: Jačanjem institucionalnih kapaciteta i preuzimanjem vlasništva nad promjenama u procesu integracije u EU, do funkcionalne države" (http://www.vpi.ba/enq/content/documents/Governance_Structures_in_B&H.pdf, u daljem tekstu VPI Izvještaj o upravljanju državom u BiH) o "produbljivanju, a ne proširivanju odgovornosti države BiH", VPI Izvještaj o upravljanju državom BiH, strana 11. Konkretno, njihov prijedlog u vezi sa funkcionalnom državom koja se priprema za integraciju u EU bio bi usredotočenje "na

- h. Međunarodna i međuentitetska provedba krivičnog prava, uključujući i odnose sa Interpolom.
- i. Uspostavljanje i funkcionisanje zajedničkih i međunarodnih komunikacijakomunikacijskih postrojenja.
- j. Uspostavljanje i funkcionisanje jedinstvenog sistema indirektnog oporezivanja.⁴
- k. Regulisanje međunarodnog i međuentitetskog transporta.
- l. Kontrola vazdušnog saobraćaja.
- m. Bilo koje drugo pitanje u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine po ovom Ustavu.⁵

2. Nadležnosti entiteta

- a. Entiteti imaju pravo da uspostavljaju posebne paralelne odnose sa susjednim državama, u skladu sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.⁶
- b. Svaki entitet će pružiti svu potrebnu pomoć vladi Bosne i Hercegovine kako bi joj se omogućilo da ispoštuje međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine, ~~s tim da će finansijske obaveze u koje je ušao jedan entitet bez saglasnosti drugog, a prije izbora Parlamentarne skupštine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ostati obaveza tog entiteta osim ukoliko je ta obaveza neophodna za nastavak članstva Bosne i Hercegovine u nekoj međunarodnoj organizaciji.~~⁷
- c. Entiteti će ispuniti sve uslove za pravnu sigurnost i zaštitu lica pod svojom jurisdikcijom, održavanjem civilnih ustanova za primjenu pravnih propisa, koje će funkcionisati u skladu sa međunarodno priznatim standardima uz

mjere (...) do onog nivoa na kome država ima stvarne ovlasti i resurse za provođenje svojih obaveza kao i bilo koja druga centralna država u decentraliziranom sistemu".

⁴ Amandmani predloženi 2006. godine su uključili oporezivanje u listu podijeljenih nadležnosti, ali, VK je ukazao da bi podjelu rada trebalo dodatno definisati (CDL-AD2006)019 stav 13-15. (vidi fusnotu 9). Shodno tome, utvrđivanje sistema indirektnog oporezivanja u listu državnih nadležnosti osigurava određenu jasnoću u pogledu toga koje nadležnosti oporezivanja treba vršiti država.

⁵ Prijedlog iz 2006. godine je uključio sličnu odredbu. Međutim, jezik prijedloga (koji nije usvojen ovdje), po navodima VK, "kao da je otvarao vrata državi da preuzme ovlasti na osnovu redovnog zakona bez donošenja amandmana na ustav. To nije prihvatljivo u jednoj federalnog državi i u kontradikciji je sa članom III 3(a) koji daje ostale ovlasti entitetima" (CDL-AD(2006)019, para 12(d)).

⁶ Amandmani iz 2006. godine su uključili sljedeći jezik na kraju ovog stava "u skladu sa evropskim standardima." Obzirom na nejasnu prirodu ove formulacije, nije jasno koja je svrha te dodatne formulacije.

⁷ Izbrisani tekst je prelazna odredba koja nije više u primjeni.

poštovanje međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, iz člana II ovog Ustava, i poduzimanjem ostalih odgovarajućih mjera.

- d. Svaki entitet može također sklapati sporazume sa državama i međunarodnim organizacijama uz saglasnost Parlamentarne skupštine Predstavničkog doma. ~~Parlamentarna skupština~~ Predstavnički dom može zakonom predvidjeti da za određene vrste sporazuma takva saglasnost nije potrebna.⁸

2 bis - Podijeljene nadležnosti⁹

Bez utjecaja na bilo koje druge odredbe ovog Ustava, sljedeća pitanja su nadležnosti podijeljene između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta na način uređen zakonom Bosne i Hercegovine u skladu s Ustavom:

- a. Oporezivanje,
- b. Izborni proces,
- c. Pravosuđe,
- d. Poljoprivreda,
- e. Nauka i tehnologija,
- f. Okoliš,
- g. Lokalna samouprava.

3. Pravni poredak i nadležnosti institucija

- a. Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito povjerena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima.
- b. Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela

⁸ Upućivanje je izvršeno na Predstavnički dom umjesto Parlamentarne skupštine, što je konzistentno sa izmjenama sastava Parlamentarne skupštine.

⁹ Aprilskim amandmanima uveden je koncept podijeljenih nadležnosti, a VK je u načelu pozdravila ovaj dodatak, s tim da je zapazila potrebu da se preciziraju jedinice vlasti koje dijele ove nadležnosti. Formulacija je shodno tome usklađena. VK je takođe konstatovala potrebu da se definišu kriteriji po kojima se nadležnosti dijele. (CDL-AD(2006)019, st. 13-15). Najmanje tri ove nadležnosti su već predmet zakonodavstva BiH kojim se definišu nadležnosti države. Na kraju, za ispunjenje kriterija članstva u EU potrebno je da država kandidat "stvari uslove za svoju integraciju putem prilagođavanja svojih administrativnih struktura, na način koji je istaklo Evropsko vijeće u Madridu u decembru 1995." Konkretno, "premda je od važnosti da zakonodavstvo Evropske zajednice bude transponovano u domaće zakonodavstvo država, čak je još važnije da zakonodavstvo bude efikasno provedeno putem odgovarajućih upravnih i pravosudnih struktura. Ovo je preduslov za uzajamno povjerenje koje je potrebno za članstvo u EU". Vidi pod

http://ec.europa.eu/enlargement/enlargement_process/accession_process/criteria/index_en.htm.

međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta..

4. Koordinacija

- a. Predsjedništvo može odlučiti da podstakne međuentitetsku koordinaciju u stvarima koje se ne nalaze u okviru nadležnosti Bosne i Hercegovine predviđenim ovim Ustavom, izuzev ako se u konkretnom slučaju jedan entitet tome usprotivi.
- b. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i druge institucije Bosne i Hercegovine s jedne strane, i mjerodavne institucije entiteta s druge strane, međusobno koordiniraju u izvršavanju pitanja od zajedničkog interesa, uključujući pitanja u vezi s evropskim integracijama.¹⁰

5. Dodatne nadležnosti.

- a. Bosna i Hercegovina će preuzeti nadležnost u onim stvarima u kojima se o tome postigne saglasnost entiteta; stvarima koje su predviđene u Aneksima 5 - 8 Opšteg okvirnog sporazuma; ili koje su potrebne za očuvanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, u skladu sa podjelom nadležnosti među institucijama Bosne i Hercegovine. Dodatne institucije mogu biti uspostavljene prema potrebi za vršenje ovih nadležnosti.
- b. U periodu od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Ustava, entiteti će početi pregovore s ciljem uključivanja i drugih pitanja u nadležnost institucija Bosne i Hercegovine, uključujući korištenje izvora energije, i zajedničke privredne projekte
- c. Nadležnosti koje je preuzela Bosna i Hercegovina po postignutoj saglasnosti entiteta, mogu biti vraćene entitetima uz jednoglasan pristanak Bosne i Hercegovine i oba entiteta.¹¹

6. Odnosi s međunarodnim organizacijama.¹²

¹⁰ Obzirom da će entiteti i država, kao dio procesa pristupanja, trebati preduzeti koordiniranu akciju radi obezbjeđenja konzistentnog usvajanja i primjene EU aquisa i drugih instrumenata EU, biće potrebna takva koordinirana funkcija.

¹¹ Amandmani iz 2006. godine su predložili odredbu sličnu stavu 5 (c) i VK je pozdravila pojašnjenje. (CDL-AD(2006)019, stav 18). Jezik usvojen u ovom nacrtu, međutim, je pojašnjen kako bi bio u skladu sa jezikom u postojećem ustavu.

¹² Amandmani iz 2006. godine su predviđeli EU odredbu sličnu ovoj odredbi. U pogledu EU odredbe iz 2006. VK je primijetila da je to "od najveće važnosti", dovoljno široko koncipirano i da izgleda ne ostavlja pravne praznine. "To će omogućiti zemlji da preuzme puni udio u evropskoj integraciji i time ispravi fundamentalnu manjkavost sadašnjeg Ustava." VK je takođe primijetila

- a. Bosna i Hercegovina je nadležna za podnošenje zahtjeva za članstvo u međunarodnim organizacijama kao i za zaključenje sporazuma o pristupanju u skladu s članom IV(7)(e) i članom V(4)(a)(iv). U tom smislu Bosna i Hercegovina može prenijeti suverene ovlasti na te organizacije.
- b. Bosna i Hercegovina je nadležna za zaključivanje sporazuma s Evropskom unijom i za preuzimanje pravnih i političkih obaveza potrebnih za proces pristupanja Evropskoj uniji, uključujući o pitanjima koja su u skladu s drugim odredbama ovog Ustava u nadležnosti entiteta.
- c. Bosna i Hercegovina i entiteti će osigurati poštivanje sporazuma zaključenih s Evropskom unijom, obaveza preuzetih prema Evropskoj uniji i obaveza koje proističu iz članstva u Evropskoj uniji, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u ovom Ustavu.
- d. U slučaju potrebe u procesu pristupanja Evropskoj uniji, Bosna i Hercegovina će biti nadležna za donošenje zakonodavstva, uspostavu institucija i osiguranje provedbe za bilo koje prethodno navedene obaveze.

Član IV: Parlamentarna skupština

1. Opći principi.

- a. Parlamentarna skupština ima dva doma: Dom naroda i Predstavnički dom i Dom naroda-Predstavnički dom.
- b. Zakonodavna vlast za Bosnu i Hercegovinu povjerava se Predstavničkom domu u skladu s Ustavom.¹³

2. Sastav i izbor Parlamentarne skupštine.¹⁴

međutim, da odredba "ne omogućava da se dobije sveobuhvatna slika o odnosnim odgovornostima države i entiteta i da nedostatak jasnoće može rezultirati teškoćama njegove primjene." (CDL-AD(2006)019, stav 19). Jezik iz 2006. godine je, međutim, bio pretežak. Jezik korišten u ovom tekstu je dala Evropska komisija i on je sličan odredbama ove vrste koje su druge zemlje EU usvojile u svojim ustavima kako bi uskladile svoje ustave sa svojim EU obavezama. Na primjer, Češka Republika (član 10(a) (1), Francuska (Poglavlje XV), Njemačka (članovi 23 i 24), Nizozemska (član 92), Rumunija (član 145.1, Slovačka Republika) član 7(2), 120(2) i Slovenija (član 3a).

¹³ Ova odredba predviđa da je Predstavnički dom, naspram Parlamentarnoj skupštini, tijelo kojem je povjerena zakonodavna vlast. To je konzistentno s revidiranim nadležnostima za Predstavnički dom i Dom naroda. Dodatno, naznačivanje Predstavničkog doma kao zakonodavnog tijela jasno govori da Dom naroda nije zakonodavno tijelo. Vidi fusnotu 15 u vezi s ECHR pitanjima.

¹⁴ Iako se tekst poziva na amandmane iz 2006. godine, on je suštinski revidiran kako bi se pojasnio i skratio.

~~Dom naroda se sastoji od 15 delegata, od kojih su dvije trećine iz Federacije (uključujući pet Hrvata i pet Bošnjaka) i jedna trećina iz Republike Srpske (pet Srba).~~

~~a) Nominovane hrvatske, odnosno bošnjačke delegate iz Federacije biraju hrvatski odnosno bošnjački delegati u Domu naroda Federacije. Delegate iz Republike Srpske bira Narodna skupština Republike Srpske.~~

~~b) Devet članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska i tri srpska delegata.~~

~~Predstavnički dom sastoji se od 42 člana, od kojih se dvije trećine biraju sa teritorije Federacije, a jedna trećina sa teritorije Republike Srpske.~~

~~a) Članovi Predstavničkog doma biraju se neposredno iz svog entiteta, u skladu sa izbornim zakonom kojeg će donijeti Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će biti održani u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma.~~

- a. Predstavnički dom sastoji se od 87 mjesta, od kojih su tri mjesta garantirana onima koji nisu pripadnici konstitutivnih naroda.
- b. Članovi Predstavničkog doma biraju se na osnovu općeg i jednakog biračkog prava neposrednim i tajnim glasanjem i na način predviđen zakonom Bosne i Hercegovine.
- c. Dom naroda sastoji se od 21¹⁵ mjesta, od kojih sedam članova predstavljaju Bošnjake, sedam Hrvate i sedam Srbe, koji čine tri kluba konstitutivnih naroda.¹⁶ Radi izbora imenovanih kandidata za

¹⁴ Iako su ove odredbe iz amandmana iz 2006. godine, on je revidiran kako bi se pojasnio i skratio tekst.

¹⁵ VK je postavila pitanje potrebe povećanja broja mjesta u Predstavničkom domu, ali se čini da ne vidi da to predstavlja bilo kakav značajniji problem. (CDL-AD(2006)019, stav 24).

¹⁶ VK je izrazila mišljenje 2005. godine da postojeće ustavne odredbe o Domu naroda koji ima pune zakonodavne ovlasti i koji je izabran samo od određenih građana BiH na osnovi njihovog etniciteta i teritorije narušavaju EHCR (CDL-AD (2005) 004, stav 80). U svom mišljenju iz 2006. godine, VK je primijetila kao problematično to da je članstvo u Domu naroda ostaje ograničeno na ljude koji pripadaju jednom od tri konstitutivna naroda. (CDL-AD(2006)019, stav 25). Međutim, VK je takođe primijetila da Dom naroda više neće biti isključivo zakonodavni dom, već tijelo koje će se baviti uglavnom pitanjem vitalnih nacionalnih interesa. Shodno tome, VK smatra da se postavlja pitanje o primjenjivosti člana 3. Prvog protokola i člana 14. ECHR. VK je takođe primijetila da druge nadležnosti koje su date Domu naroda (učesće u izboru Predsjedništva i odobravanje ustavnih amandmana) iako nisu imuni na kritiku, neće dovesti do različitog rezultata. (CDL-AD(2006)019, stav 27).

Međutim, VK je konstatovala trajan problem u pogledu Protokola 12, ali ukazala da je uloga koja je data konstitutivnim narodima po svojoj prilici opravdana. (CDL-AD(2006)019, stav 26-27). VK preferira ukidanje Doma naroda, vidi takođe *amicus curiae* u predmetu Sedić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, pred Evropskim sudom za ljudska prava (CDL-AD(2008)027). VPI BiH tvrdi, ne iz razloga ljudskih prava, nego iz razloga stvaranje efikasne države i razloga EU integracija, da je potrebno preduzeti sljedeće reforme: reformiranje ili ukidanje ponderisanih uvjeta kvoruma, reduciranje Doma naroda u cilju isključivog razmatranja pitanja VNI i ukidanje ili reduciranje

Predsjedništvo, svaki od tri člana izabrana u skladu s članom IV(2)(a) može se pridružiti klubu naroda, ali nijedan klub neće imati više od osam članova.

- d. Članove u Doma naroda bira posredno Predstavnički dom iz reda svojih članova u skladu sa zakonom. Članovi Doma naroda zadržavaju svoje članstvo u Predstavničkom domu.

3. Trajanje mandata i podobnost članova.

- a. Mandat članova Parlamentarne skupštine traje četiri godine. .
b. Član Predstavničkog doma može biti svaki punoljetni građanin Bosne i Hercegovine koji ima biračko pravo..
c. Članovi Parlamentarne skupštine ne smiju obavljati nikakvu drugu posredno ili neposredno izabranu dužnost ili vršiti funkciju u organu izvršne vlasti za vrijeme trajanja mandata u Parlamentarnoj skupštini. Drugi slučajevi nespojivosti mogu se utvrditi zakonom.¹⁷
d. Delegati i Članovi ne mogu biti pozivani na krivičnu ili građansku odgovornost u pogledu bilo kojeg čina izvršenog u okviru dužnosti u Parlamentarnoj skupštini.

4. Poslovnik o radu.¹⁸

slučajeva u kojima se primjenjuje entitetsko glasanje u Predstavničkom domu, npr. primjena entitetskog glasanja isključivo u pitanjima iz podijeljenih nadležnosti, VPI BiH Izvještaj o upravljanju državom u BiH, strana 20 (naglašeni dio označen).

Da bi se poboljšali amandmani iz 2006. sa stanovišta ECHR-a članovima Predstavničkog doma koji zauzimaju garantovana mjesta data je uloga u izvoru Predsjedništva. Pored toga, formulacija iz 2006. je izmijenjena kako bi upućivala na pojedince koji predstavljaju date konstitutivne narode, umjesto da dolaze iz reda konstitutivnih naroda.

¹⁷ Prijedlog amandmana iz 2006. godine je uvrstio jednu odredbu o nekompatibilnosti. VK vjeruje da pitanje sukoba interesa treba biti tretirano mnogo prikladnije zakonom umjesto korištenjem jezika ustava, ili da nekompatibilnosti budu navedene u ustavu. (CDL-AD(2006)019, para 28).

Izborni zakon BiH se već bavi pitanjima nekompatibilnosti (vidi član 1.8 Izbornog zakona).

Odredbe o nekompatibilnosti nisu rijetke u drugim ustavima: vidi na pr. austrijski ustav, član. 59; belgijski ustav, članove. 50-51; češki ustav, članove. 22 and 32; francuski ustav, članove. 23 i 25; njemački bazični zakon, članovi. 55 i 66; mađarski ustav, član. 20; talijanski ustav, članovi. 65, 66 i 122; norveški ustav, član. 62; slovenački ustav, članovi. 82 i 100; i švicarski ustav, član. 144.

Na osnovi ovih primjera, izgleda da druge države imaju ustavne odredbe slične odredbama predloženim u amandmanima iz 2006. godine u tom smislu da eksplicitno navode činjenice da članovi parlamenta ne mogu imati druge javne funkcije istovremeno. Shodno tome, jezik iz 2006. godine je revidiran kako bi bliže sledio jezik u Izbornom zakonu i ostavlja otvorenom mogućnost za druge forme nekompatibilnosti koje se mogu uspostaviti zakonom. Ovaj je pristup sličan pristupu koji je korišten u mađarskom ustavu (vidi član 20).

¹⁸ Jezik u ovoj odredbi je preuzet iz predloženih amandmana 2006. godine kojima se konsolidiraju poslovnik Parlamenta i odredbe o zakonodavnom postupku -- s izuzetkom odredbi u vezi s vitalnim nacionalnim interesima, koje su bile prethodno uključene u odredbe o zakonodavnom

- a. Svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu ~~i izabrati među svojim članovima jednog Srbina, jednog Bošnjaka i jednog Hrvata za predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg, s tim da će mjesto predsjedavajućeg rotirati između ova tri lica.~~
- b. Vijeće ministara i članovi Predstavničkog doma mogu predlagati zakone.
- c. Glasanja su javna i unose se u zapisnik, osim ako nije drugačije utvrđeno ovim Ustavom i poslovnikom o radu datog doma.¹⁹
- d. Kompletni zapisnici sa rasprava u oba doma biće objavljivani, a njihove sjednice će, osim u izuzetnim situacijama u skladu sa poslovnikom, biti javne
- e. ~~Odluke Parlamentarne skupštine~~ Zakonski akti neće stupiti na snagu prije nego što budu objavljeni.

5. Predsjednik i potpredsjednici domova Parlamentarne skupštine.

- a) Domovi Parlamentarne skupštine imaju predsjednika i dva zamjenika predsjednika koje biraju iz reda svojih članova, a koji će obavljati dužnost u mandatu od četiri godine osim ako ne budu razriješeni. Predsjednici i zamjenici predsjednika ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.²⁰
- b) Predsjednik Predstavničkog doma predstavlja Parlamentarnu skupštinu i odgovoran je za njeno efikasno funkcioniranje.
- c) Predsjednik Predstavničkog doma, predsjednik Doma naroda i premijer ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

6. Sjednice Parlamentarne skupštine.²¹

postupku. Odredbe o VNI su u stavu 9. Ona takođe zadržava u većoj mjeri postojeći ustavni jezik nego što su to činili amandmani iz 2006. godine.

¹⁹ Na osnovi pregledanih ustava, ustavi generalno govore o javnim zasjedanjima. Primjeri takvih odredaba se mogu naći u belgijskom ustavu (član. 47), njemačkom ustavu (član. 42), mađarskom ustavu (član. 23), norveškom ustavu (član. 74) i švicarskom ustavu (član. 158). Stav 4(d), koji se nalazi u postojećem ustavu, predviđa javna zasjedanja i sličan je jeziku koji se nalaze u drugim ustavima

²⁰ VK je ukazala da pretpostavlja da se druga rečenica i sličan jezik u stavu c) "ni u kom slučaju ne smije tumačiti tako da zabranjuje izbor osobe koja pripada grupi Ostalih na jednu od ovih pozicija. Ovo bi bila nedopustiva diskriminacija. (CDL-AD(2006)019, stav 29)

²¹ Predloženi amandmani iz 2006. godine su uključili detaljne postupke u vezi sazivanja parlamentarnog zasjedanja. Drugi ustavi predviđaju postupke za sazivanje parlamentarnog

- a. I jedan i drugi dom će biti sazvani u Sarajevu, najkasnije 30 dana nakon njihovog izbora.
- b. Na zahtjev predsjednika Parlamentarne skupštine, premijera, predsjednika Bosne i Hercegovine, ili 1/3 članova datog doma, saziva se vanredna sjednica tog doma.
- c. Većina svih članova izabranih u Predstavnički dom sačinjava kvorum

7. Nadležnosti Predstavničkog doma.

~~Sve zakonodavne odluke moraju biti odobrene od strane oba doma.~~

~~Parlamentarna skupština je nadležna za:~~

~~Donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu.~~

~~Odlučivanje o saglasnosti za ratifikaciju ugovora~~

Predstavnički dom:²²

- a. usvaja amandmane na Ustav u skladu s članom X(I);
- b. usvaja zakone;
- c. odlučuje o izvorima i iznosima sredstava za funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine i izmirivanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine;
- d. usvaja budžet institucija Bosne i Hercegovine;²³
- e. daje saglasnost na međunarodne sporazume;
- f. bira Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu s Ustavom ;
- g. bira premijera i potvrđuje liste ministara;

zasjedanja na sličan način. Na primjer, austrijski ustav (član. 28), njemački ustav (član 39), norveški ustav (članovi. 68-9); slovenački ustav (član. 85) švicarski ustav (član. 151). Shodno tome, ovaj nacrt uključuje jezik u pogledu sazivanja parlamentarnih zasjedanja uzimajući u obzir preporuke VK (CDL-AD(2006)019, stav 31).

²² Ova lista nadležnosti odražava listu koja je bila uključena u amandmane iz 2006. godine. Po navodima VK, "lista nadležnosti Predstavničkog doma izgleda sveobuhvatna i adekvatna." (CDL-AD(2006)019, stav 32). Za primjere kako druge države navode listu parlamentarnih nadležnosti u njihovim ustavima vidi: Mađarska (član. 19), Norveška (član. 75) i Švicarska (član. 163).

²³ Prema VK stav 7(b)3 i 7(b)4 predloženih amandmana iz 2006 bili su suvišni. (CDL-AD(2006)019, stav 32). Jezik koji je trenutno sadržan u tekstu ne konsolidira ove odredbe niti se koristi jezikom iz 2006. Umjesto toga u njemu je sadržana formulacija iz već postojećeg Ustava.

- h. nadzire rad Vijeća ministara i drugih institucija odgovornih Predstavničkom domu, u skladu s Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine;
- i. imenuje i bira lica na dužnosti propisane Ustavom i zakonom;
- j. vrši nadležnosti u ostalim pitanjima koja su potrebna da se provedu njegove dužnosti, ili koja su mu dodijeljena zajedničkim sporazumom entiteta.

7.8. Nadležnosti Doma naroda.²⁴

Dom naroda:

- a. razmatra da li je zakon koji je usvojio Predstavnički dom destruktivan po vitalni nacionalni interes.
- b. usvaja amandmane na Ustav u skladu sa članom X(1).²⁵
- c. učestvuje u izboru Predsjedništva u skladu sa članom V(2)

8.9. Glasanje.

- a. Ukoliko nije drugačije predviđeno Ustavom,²⁶ sve odluke u Predstavničkom domu donose se većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju.
- b. Delegati i Članovi Predstavničkog doma će ulagati najveće napore kako bi većina uključivala najmanje jednu trećinu glasova delegata ili članova s teritorije svakog entiteta. Ukoliko većina ne uključuje jednu trećinu glasova delegata ili članova s teritorije svakog entiteta, predsjednik Doma i njegovi zamjenici će, radeći kao komisija, nastojati da, u roku od tri dana od dana glasanja, postignu saglasnost. Ukoliko ta nastojanja ne uspiju, odluke će se donijeti većinom onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi protiv ne uključuju dvije trećine, ili više, delegata ili članova izabranih²⁷ iz svakog entiteta.²⁸

²⁴ Jezik u ovoj odredbi se zasniva na amandmanima iz 2006. godine, ali je revidiran u skladu sa jezikom Predstavničkog doma. Dodatno, ograničenja vezana za nadležnost Doma naroda su postavljena su u svrhu ECHR-a. Vidi fusnotu 15.

²⁵ VK vjeruje da je uključenje ove odredbe suvišno u svjetlu činjenice da će odredba o vitalnom nacionalnom interesu obuhvatiti ustavne amandmane. (CDL-AD(2006)019, stav 33).

²⁶ Ukoliko nije drugačije predviđeno ustavom" je ubačeno da bi obuhvatilo situacije gdje Predstavnički dom ne glasa većinom prisutnih i onih koji glasaju, na primjer stav 4(a).

²⁷ Budući da se prijedlogom predviđaju opšti izbori, članove Predstavničkog doma ne bi više "birali entiteti". Shodno tome, uklonjena je riječ "izabrani".

²⁸ VK vjeruje da zadržavanje odredbe o glasanju kvalificirane većine (odredba o entitetskom glasanju) ne bi trebalo biti razlog protivljenju ustavnoj reformi. Prema mišljenju VK, ako nije moguće eliminirati entitetsko glasanje, ono bi trebalo biti ograničeno na slučajeve u kojima se radi o interesu entiteta. (CDL-AD(2006)019, stav 36).

- c. ²⁹ Nakon usvajanja u Predstavničkom domu, svi zakoni se upućuju Domu naroda i smatraju se usvojenim po isteku roka od 15 dana od dana prijema, ako u tom roku većina članova kluba konstitutivnog naroda ne glasa da je taj zakon destruktivan po vitalni nacionalni interes.

~~Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.~~

- d. U roku od tri dana od dana glasanja o tom vitalnom nacionalnom interesu, dati klub konstitutivnog naroda će dostaviti pismeno obrazloženje o tome kako je dati zakon destruktivan po vitalni nacionalni interes.
- e. U bilo kojoj fazi nakon dostavljanja navedenog obrazloženja, Dom naroda može predložiti amandmane Predstavničkom domu na konačno usvajanje ili potvrditi zakon u obliku u kojem ga je usvojio Predstavnički dom. Za ove odluke potrebna je većina članova koji su prisutni i glasaju iz svakog od tri kluba konstitutivnih naroda.

²⁹ Amandmani iz 2006. godine su u velikoj mjeri izmijenili VNI odredbe. Međutim, ovi amandmani su prouzrokovali različite reakcije (Vidi u daljem tekstu pogleda VK), i stoga, cjelokupna formulacija iz 2006. godine nije uvrštena u ovaj prijedlog. Ove proceduralne odredbe koje su imale za cilj efikasniji proces – što može biti neophodno s obzirom na veliki broj zakonodavstva koje će trebati revidirati u okviru procesa integracija u EU – uključene su u jednostavnijem i jasnijem obliku, uključujući i odredbe u vezi davanja krajnjih rokova i davarije pismenog obrazloženja.

U vezi s mišljenjem VK o ovom pitanju, u svom mišljenju iz 2005. godine VK je sugerirao da bi VNI trebalo definirati i suziti, te fokusirati na prava koja su od posebnog značaja za odnosne narode, i to uglavnom u područjima kao što su jezik, obrazovanje i kultura, primjećujući da "Bivša jugoslovenska Republika Makedonija" zahtjeva da zakon u tim područjima traži suglasnost većine članova parlamenta lokalnih zajednica koji nisu većina stanovništva. (CDL-AD (2005) 004, stav 33).

U svom mišljenju iz 2006. godine, VK je navela niz primjedbi u vezi jezika definiranja VNI u amandmanima iz 2006. godine. Po mišljenju VK, stav 10(a) amandmana iz 2006. godine koji predviđa "inherentno pravo na zaštitu . . . vitalnih nacionalnih interesa", "izgleda kao da unapređuje status veta po osnovu vitalnih nacionalnih interesa u neku vrstu neotuđivih ljudskih prava" što je VK vidjela kao "nekonzistentno s ciljem smanjivanja opsega ovog veta". VK je takođe izrazila zabrinutost u pogledu nepotrebnog ponavljanja, teškoća u tumačenju, i preširokog definiranja, djelomično zbog uopštenosti odredbe. Zbog toga po viđenju VK, "ukoliko politički nije moguće izbrisati opštu odredbu što otvara vrata svojevolijskom posezanju za vitalnim nacionalnim interesima, možda je poželjnije ne definirati vitalne nacionalne interese".

- f. ~~Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata~~ Ukoliko većina članova drugog kluba konstitutivnog naroda stavi primjedu na pozivanje na tačku (c)(e), predsjedavajući/predsjednik Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, u roku od tri dana po prijemu pismenog obrazloženja, koja se sastoji od tri člana delegata, od kojih po jednog bira svaki od klubova konstitutivnih naroda, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja, koji će svoju odluku o tome da li je došlo do ugrožavanja vitalnog nacionalnog interesa dostaviti Parlamentarnoj skupštini u roku od 30 dana od dana prijema upućenog predmeta.

9.10. Raspuštanje³⁰

- a) Parlamentarna skupština se može raspustiti većinom glasova članova Predstavničkog doma, uz uslov da odluka o raspuštanju podliježe postupku utvrđenom u članu IV(9)(c).
- b) Aktuelni premijer se time smatra smijenjenim ali je zajedno s Vijećem ministara dužan nastaviti da obavlja svoje redovne dužnosti do potvrde novog Vijeća ministara.

~~Dom naroda se može raspustiti odlukom Predsjedništva ili samog Doma, pod uslovom da je odluka Doma o raspuštanju donijeta većinom koja uključuje većinu delegata iz reda najmanje dva naroda, bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog. Dom naroda koji je izabran u prvim izborima poslije stupanja na snagu ovog Ustava ne može biti raspušten.~~

Član V: Predsjedništvo³¹

³⁰ Amandmani iz 2006. godine u pogledu raspuštanja Parlamentarne skupštine nisu uključeni. Međutim, drugačija odredba o raspuštanju je uključena obzirom da su takve odredbe standardne u parlamentarnim sistemima. Odredba uključuje samo glasanje Parlamentarne skupštine, koje zahtjeva glasanje svake od skupina konstitutivnih naroda i pojašnjava (slično članu 116 slovenačkog ustava) da će VM nastaviti s radom sve do potvrde novog VM. Primjeri odredbi u vezi raspuštanja ustava od strane zakonodavnih tijela uključuju: Austrija (član. 100), Belgija (član. 46), Francuska (član. 12), Njemačka (član. 68), Mađarska (član. 28) i Italija (član. 88).

³¹ Slijedeće revizije proističu iz amandmana iz 2006. godine, iz postojećeg ustava i relevantnih odredbi iz drugih ustava. U kontekstu pregleda amandmana o Predsjedništvu iz 2006. godine, VK

Bosna i Hercegovina ima predsjednika i dva potpredsjednika koji zajedno čine Predsjedništvo. Predsjednik Bosne i Hercegovine je istovremeno predsjednik Predsjedništva. Predsjednik i svaki od potpredsjednika ne smiju biti iz istog konstitutivnog naroda.³²

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od tri člana: jednog Bošnjaka i jednog Hrvata, koji se svaki biraju neposredno sa teritorije Federacije, i jednog Srbina, koji se bira neposredno sa teritorije Republike Srpske.

1. Saradnja

Predsjednik i predsjedništvo³³ sarađuju s Parlamentarnom skupštinom i Vijećem ministara, kao i ostalim institucijama Bosne i Hercegovine, kako bi se osiguralo redovno i djelotvorno funkcioniranje Bosne i Hercegovine.

2. Izbor i trajanje mandata³⁴

- a. Izborima za Predsjedništvo prethodi imenovanje kandidata. Kandidati za Predsjedništvo su članovi Predstavničkog doma koji nisu izabrani u Dom naroda i koji imaju pismenu podršku najmanje pet članova³⁵ Predstavničkog doma, pri čemu svaki član daje podršku samo jednom kandidatu. Ukoliko neki član imenuje više od jednog kandidata, sva imenovanja od strane tog člana nevažeća su.
- b. Klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda glasaju o imenovanim kandidatima većinom glasova svakog od klubova, birajući po jednog kandidata iz svakog kluba, a Dom naroda će listu predloženih kandidata za tri pozicije u Predsjedništvu dostaviti Predstavničkom domu na potvrđivanje.
- c. Lista će sadržati najmanje jednog člana Predsjedništva iz svakog entiteta.

je primijetio pozitivne korake preduzete ka "jačanju ovlasti Vijeća ministara i povećanju njegove efikasnosti, a smanjivanje uloge Predsjedništva" što je procijenio kao sukladno njegovom mišljenju iz 2005. godine. VK bi više želio, međutim, da postoji jedan predsjednik umjesto kolektivnog predsjedništva, ali je takođe primijetio da jedinstveni predsjednik ne izgleda kao moguća opcija u ovom trenutku." CDL-AD(2006)019, stav 43.

³² Ova odredba uključuje sugestiju VK u vezi jezika kojim se pojednostavljuje i reorganizuje jezik iz 2006. godine, sa izuzetkom da on sada pojašnjava da sva tri položaja neće biti iz redova istog konstitutivnog naroda umjesto samo predsjednika i potpredsjednike. CDL-AD(2006)019, stav 44

³³ Kao što je VK sugerirao, "Predsjedništvo" je dodano ovoj odredbi. CDL-AD(2006)019, stav 45.

³⁴ Stav 2 se oslanja na jezik iz prijedloga amandmana iz 2006. godine, ali je revidiran u velikoj mjeri kako bi se pojednostavio i pojasnio izborni proces, pri čemu koristi jezik iz člana 29/B mađarskog ustava.

³⁵ S obzirom na vjerojatnost promjena stanovništva tokom vremena i u skladu sa praksom drugih ustava, nije korišten procenta za nominiranje kandidata, već fiksni broj.

- d. Mandat članova Predsjedništva koji su izabrani na prvim izborima traje dvije godine; mandat članova izabranih nakon toga traje četiri godine. Članovi Predsjedništva mogu biti birani još jedan uzastopni mandat, a nakon toga nemaju pravo izbora u Predsjedništvo prije isteka četverogodišnjeg roka.
- e. Nakon što Predstavnički dom potvrdi listu, članovi Predsjedništva biraju predsjednika, rotacijom ili na drugi način, u skladu sa zakonom koji donosi Predstavnički dom.³⁶

~~Članovi Predsjedništva biraju se neposredno u svakom entitetu (tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu), u skladu sa izbornim zakonom kojeg donosi Parlamentarna skupština. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma. Bilo koje upražnjeno mjesto u Predsjedništvu će biti popunjeno od strane odgovarajućeg entiteta, u skladu sa zakonom koji će donijeti Parlamentarna skupština.~~

~~Mandat članova Predsjedništva koji su izabrani na prvim izborima traje dvije godine; mandat članova izabranih nakon toga će biti četiri godine.~~

~~Članovi Predsjedništva će između sebe imenovati jednog člana za predsjedavajućeg. U prvom mandatu Predsjedništva, predsjedavajući će biti onaj član koji je dobio najveći broj glasova. Poslije toga, način izbora predsjedavajućeg, rotacijom ili na drugi način, odredit će Parlamentarna skupština u skladu sa članom IV, stav 3.~~

3. Poslovnik o radu

Predsjedništvo će usvojiti svoj poslovnik o radu koji će predvidjeti adekvatan vremenski rok za najavu sjednica Predsjedništva.

~~Predsjedništvo će nastojati da usvoji sve odluke Predsjedništva tj. one koje se tiču pitanja koja proizilaze iz člana V (3), tačke (a) do (e) putem konsenzusa. Takve odluke mogu, pod uslovima iz tačke (d) ovog stava, usvojiti dva člana ukoliko svi pokušaji da se dostigne konsenzus ne uspiju.~~

~~Član Predsjedništva koji se ne slaže sa odlukom, može odluku Predsjedništva proglasiti destruktivnom po vitalni interes entiteta za teritoriju sa koje je izabran;~~

³⁶ Iako će Izborni zakon biti potrebno ponovo razmotriti i izmijeniti, član 8.3 sadašnjeg Izbornog zakona trenutno predviđa: "Predsjedavajući Predsjedništva se mijenja svakih osam mjeseci." Shodno tome, ukoliko ova odredba Izbornog zakona ne bude izmijenjena, položaj predsjedavajućeg Predsjedništva će nastaviti da se rotira. Takođe, ova odredba koristi jezik iz nekoliko drugih odredbi postojećeg Ustava, umjesto jezika koji je predložen u amandmanima iz 2006. godine.

~~pod uslovom da te učini u roku od tri dana po njenom usvajanju. Takva odluka će biti odmah upućena Narodnoj skupštini Republike Srpske, ukoliko je tu izjavu dao član sa te teritorije; bošnjačkim delegatima u Domu naroda Federacije, ukoliko je takvu izjavu dao bošnjački član; ili hrvatskim delegatima u istom tijelu, ukoliko je tu izjavu dao hrvatski član. Ukoliko takav proglas bude potvrđen dvotrećinskom većinom glaseva u roku od 10 dana po upućivanju, osporavana odluka Predsjedništva neće imati učinka.~~

4. Nadležnosti predsjednika.

a. Predsjednik:³⁷

- i. predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- ii. potpisuje i proglašava zakone;
- iii. na prijedlog Vijeća ministara, imenuje i razrješava ambasadore i izaslanike u skladu s postupkom utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine.³⁸
- iv. potpisuje i, nakon saglasnosti Predstavničkog doma, ratificira međunarodne sporazume³⁹;
- v. dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine;
- vi. akreditira i prima ambasadore i izaslanike;
- vii. uz supotpis premijera⁴⁰, daje pojedinačna pomilovanja u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine;
- viii. ima nadležnost za sazivanje sjednica Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine, predlaže dnevni red za te sjednice, i učestvuje u svim sjednicama⁴¹;
- ix. imenuje kandidata za premijera, nakon konsultacija s političkim strankama zastupljenim u Predstavničkom domu⁴²;

³⁷ Ova lista odgovornosti je preuzeta iz prijedloga amandmana iz 2006. godine. U vezi ove liste predloženih odgovornosti, VK je pozdravila naglasak na ovlastima Predsjednika umjesto Predsjedništva. CDL-AD(2006)019, stav 47

³⁸ VK vjeruje da u skladu sa nadležnostima VM, VM bi trebalo da predloži kandidate za ambasadore i izaslanike koje nominira predsjednik. Shodno tome je uključen jezik koji je VK sugerirao.

³⁹ Parlamentarna skupština je zamijenjena Predstavničkim domom s obzirom da bi to bila funkcija Predstavničkog doma.

⁴⁰ Su-potpis premijera je dodat jeziku iz amandmana iz 2006. godine dajući pravo predsjedniku da izdaje pojedinačna pomilovanja. Takva ovlast pomilovanja u drugim ustavima nije rijetko zajednička ovlast. Na primjer, mađarsku ustav daje tu ovlast uz supotpis premijera. Vidi takođe Član. 111 belgijskog ustava i član 24 danskog ustava.

⁴¹ Ova odredba se zasniva na tekstu amandmana iz 2006. godine, ali je revidirana kako bi se pojednostavila.

⁴² U skladu sa preporukama VK, ova odredba je revidirana kako bi koristila isti jezik kao onaj iz člana Vbis(2)a). CDL-AD(2006)019, stav 49.

- x. podnosi izvještaje o rashodima Predsjedništva Parlamentarne skupštini-Predstavničkom domu na njegov zahtjev, ali najmanje jedanput godišnje⁴³;
- xi. obavlja druge funkcije koje mogu biti potrebne za obavljanje njegovih dužnosti⁴⁴.

Ovlaštenja

Predsjedništvo je nadležno za:

~~Vođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine.~~

~~Imenovanje ambasadora i drugih međunarodnih predstavnika Bosne i Hercegovine, od kojih najviše dvije trećine mogu biti odabrani sa teritorije Federacije.~~

~~Predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama i traženje članstva u onim međunarodnim organizacijama i institucijama u kojima Bosna i Hercegovina nije član.~~

~~Vođenje pregovora za zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine; otkazivanje i, uz suglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikovanje takvih ugovora.~~

~~Izvršavanje odluka Parlamentarne skupštine.~~

~~Prodlaganje godišnjeg budžeta Parlamentarnoj skupštini, uz preporuku Vijeća ministara.~~

~~Koordinaciju, prema potrebi, sa međunarodnim i nevladinim organizacijama u Bosni i Hercegovini.~~

b) Predsjedništvo, koje predstavlja jedinstvo Bosne i Hercegovine, isključivo konsenzusom:

- i. Vrši vrhovnu komandu i kontrolu nad oružanim snagama u skladu sa zakonom i obavlja druge dužnosti u oblasti obrane kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.⁴⁵

⁴³ Jezik amandmana iz 2006. godine je zamijenjen jezikom iz postojećeg ustava.

⁴⁴ Amandmani iz 2006. godine su predvidjeli mogućnost da Parlamentarna skupština dodjeli dodatne dužnosti predsjedniku. VK vidi kao problematično to da bi Parlamentarna skupština mogla davati nove dužnosti predsjedniku. CDL-AD(2006)019, stav 49. VK možda vjeruje da bi bilo bolje uključiti takvu podjelu ovlasti u ustavu nego u zakonu. Pored toga, jezik koji je korišten u ovoj odredbi, u usporedbi sa jezikom koji je korišten u amandmanima iz 2006. godine, odražava bliže jezik postojećeg ustava.

⁴⁵ Amandmani iz 2006. godine su dali sljedeću jezičku formulaciju: "Regulira pitanja odbrane Bosne i Hercegovine, u skladu s državnim zakonom". Kako je VK preporučio, predloženi jezik je usaglašen sa Zakonom o obrani. Kako navodi VK, prethodni jezik nije bio jasan i izgledao bi normativan po prirodi, što ne bi bilo odgovarajuće za Predsjedništvo. CDL-AD(2006)019, stav 50.

ii. Imenuje članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine.

5. Popunjavanje upražnjenog mjesta⁴⁹

- a. U slučaju da je neko mjesto u Predsjedništvu trajno upražnjeno, dati klub konstitutivnog naroda u Domu naroda većinom glasova imenuje zamjenskog kandidata a izbor se održava u roku od 15 dana u skladu s članom u skladu s članom V(2).
- b. Privremeno upražnjena mjesta uređuju se zakonom Bosne i Hercegovine.

6. Odgovornost člana Predsjedništva

Članovi Predsjedništva ne mogu biti pozivani na krivičnu ili građansku odgovornost u pogledu bilo kojeg čina izvršenog u okviru svojih dužnosti.⁵⁰

Član Vbis: Vijeće ministara

Izvršna vlast za Bosnu i Hercegovinu povjerava se Vijeću ministara u skladu sa Ustavom, a Vijeće ministara ima odgovornost prema građanima Bosne i Hercegovine kroz Predstavnički dom.⁵¹

⁴⁶ Amandmani iz 2006. sadržavali su imenovanje sudija u Ustavnom sudu. Međutim, ta odredba je bila u suprotnosti s članom VI(1)a) postojećeg Ustava o izboru sudija. VK je takođe konstatovala da bi bilo upitno da se izbor sudija Ustavnog suda u cijelosti prepusti Predsjedništvu CDL-AD(2006)019, stav 51. Pored toga, amandmani iz 2006. sadržavali su proceduru za predsjednika za traži ponovno razmatranje zakona. VK je kritizirala korišteni mehanizam. Pored toga, takva odredba ne bi nužno vodila ka efikasnijem ili učinkovitijem procesu. CDL-AD(2006)019, stav 53.

⁴⁹ Amandmani iz 2006. godine su uključili komplikovane odredbe o popunjavanju upražnjenog mjesta. BiH već ima detaljan zakon u tom području. Shodno tome, odredbe u vezi s upražnjenim mjestima su značajno skraćene.

⁵⁰ Amandmani iz 2006. sadržavali su odredbu o imunitetu. Međutim, VK je preporučila da jezik predložen u amandmanima iz 2006. ne bude ograničen samo na krivičnu odgovornost nego da sadržava i građansku odgovornost. CDL-AD(2006)019, stav 61. Umjesto revidiranja predloženog jezika iz amandmana iz 2006. godine, jezik iz odredbi o odgovornosti u pogledu članova Parlamenta (kojim se upućuje na građansku odgovornost) korišten je kako bi se održala konzistentnost.

⁵¹ VM je preustrojeno sukladno predloženim amandmanima iz 2006. godine. VK je pozdravila odgovornost VM-a prema Parlamentu naspram predsjednika. CDL-AD(2006)019, stav 61.

Predsjednik Vijeća ministara, odnosno premijer,⁵² zajedno s ministrima čini Vijeće ministara.

1. Izbori i mandat

- a. Vijeće ministara bira se na početku svakog novog mandata Parlamentarne skupštine ili nakon ostavke prethodnog Vijeća ministara.⁵³
- b. Premijer ne može preuzeti dužnost dok ne bude potvrđeno cjelokupno Vijeće ministara..
- c. Nakon konstituiranja, Vijeće ministara će iz reda svojih članova izabrati dva zamjenika premijera. .
- d. Premijer i zamjenici premijera ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.
- e. Premijer će imenovati ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, ministra poljoprivrede, ministra nauke i tehnologije i ministra za pitanja okoliša⁵⁴ i druge ministre po potrebi, a koji će preuzeti dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

~~Predsjedništvo će imenovati predsjedavajućeg Vijeća ministara koji će preuzeti dužnost po odobrenju Predstavničkog doma. Predsjedavajući će imenovati ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine i druge ministre po potrebi, a koji će preuzeti dužnost po odobrenju Predstavničkog doma.~~

~~Predsjedavajući i ministri zajedno sačinjavaju Vijeće ministara i odgovorni su za provođenje politike i odluka Bosne i Hercegovine u oblastima kako je naznačeno u stavovima 1, 4 i 5 člana III, o čemu podnose izvještaj Parlamentarnoj skupštini (uključujući, najmanje jedanput godišnje, izvještaj o rashodima Bosne i Hercegovine).~~

- f. ~~Najviše dvije trećine svih ministara mogu biti imenovani sa teritorije Federacije. Predsjedavajući će, također, imenovati zamjenike ministara (koji neće biti iz istog konstitutivnog naroda kao i njihovi ministri), koji će preuzeti dužnost nakon odobrenja Predstavničkog doma.~~

⁵² Jezik iz 2006. godine je uključio dva zvanja za ovaj položaj: predsjednik i premijer. Da bi se izbjegla zabuna treba izabrati jedno zvanje. Ovaj nacrt koristi zvanje premijera zasnovano na korištenju ovog termina u drugim ustavima i da bi se izbjegla zabuna u vezi korištenja ovog položaja sa predsjednikom republike.

⁵³ S obzirom na postojeće ustavne odredbe o ostavci nakon glasanja o nepovjerenju (član Vbis(4)(b)), slijedeće je dodano u ovoj odredbi: "ili nakon ostavke prethodnog Vijeća ministara."

⁵⁴ Amandmanima iz 2006. godine predviđena je poljoprivreda, nauka i tehnologija i ekologija kao podijeljene nadležnosti, ali nisu date nikakve pojedinosti o tome kako će se dijeliti ove nadležnosti – aspekt amandmana iz 2006. godine koji je VK smatrala problematičnim. CDL-AD(2006)019, stav 14. Takođe je shvaćeno da je težnja ka uvrštavanju ovih nadležnosti u kategoriju podijeljenih nadležnosti bila da se stvore ministarstva i stoga je uključivanje ovih ministarstava u ovoj odredbi donekle dalo definiciju u pogledu toga koji aspekt podijeljenih nadležnosti spada u pitanja države.

2. Izbor premijera⁵⁵

- a. Predsjednik Bosne i Hercegovine, nakon konsultacija s političkim strankama zastupljenim u Predstavničkom domu, imenuje kandidata za premijera.
- b. Ako Predstavnički dom ne izabere kandidata većinom glasova članova Predstavničkog doma, predsjednik će ponovno dostaviti imenovanje istog kandidata ili će imenovati drugog kandidata u roku od deset dana.
- c. Ako kandidat kojeg je imenovao predsjednik ne bude izabran u drugom krugu glasanja, članovi Predstavničkog doma mogu imenovati kandidata za premijera uz pismenu podršku najmanje 1/6 članova Predstavničkog doma. Svaki član može podržati samo jednog kandidata. Ukoliko neki član imenuje više od jednog kandidata, sva imenovanja od strane tog člana nevažeća su.
- d. U trećem krugu glasanja, glasa se o kandidatu kojeg je imenovao predsjednik iz drugog kruga glasanja i kandidatima koje je imenovao Predstavnički dom, s tim da se prvo glasa o kandidatu kojeg je imenovao predsjednik, a potom prema redoslijedu njihovog imenovanja, o kandidatima koje je imenovao Predstavnički dom.
- e. Prvi kandidat koji dobije potrebnu većinu onih koji su prisutni i glasaju bit će izabran za premijera.

3. Izbor ministara

- a. Premijer će nakon potvrđivanja podnijeti Predstavničkom domu listu kandidata za Vijeće ministara.
- b. Ako predloženu listu ne potvrdi Predstavnički dom, premijer predlaže novu listu. Postupak se ponavlja dok lista ne dobije potrebnu većinu.
- c. Ako Predstavnički dom ne uspije potvrditi listu kandidata u roku od 30 dana, premijer gubi svoj mandat, a Predstavnički dom bira novog premijera, u skladu s Ustavom.
- d. Svi ministri stupaju na dužnost nakon što ih potvrdi Predstavnički dom.

4. Trajanje mandata

⁵⁵ U skladu sa preporukama VK, dodano je pojašnjenje u vezi potrebne većine za potvrđivanje premijera. Međutim, ova verzija ne predviđa raspuštanja nakon neuspješnog potvrđivanja premijera, što je to preporučila Venecijanska komisija. CDL-AD(2006)019, stav 64.

- a. Mandat Vijeća ministara počinje danom potvrđivanja, a završava na dan kada se potvrdi novo Vijeće ministara.
- b. Vijeće ministara će podnijeti ostavku ukoliko mu u bilo koje vrijeme Predstavnički dom—Parlamentarna skupština izglasa nepovjerenje. Odlazeći premijer, zajedno s Vijećem ministara, mora nastaviti da obavlja svoje redovne dužnosti do potvrde novog Vijeća ministara.

5. Nadležnosti Vijeća ministara.

Vijeće ministara:

- a. vodi vanjsku politiku Bosne i Hercegovine.
- b. izvršava akte Parlamentarne skupštine;
- c. predlaže zakone Predstavničkom domu;
- d. predlaže godišnji budžet Predstavničkom domu;
- e. donosi podzakonske akte i druge akte kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine;
- f. usmjerava rad institucija i tijela Vijeća ministara;
- g. osigurava da Bosna i Hercegovina ispunjava svoje domaće i međunarodne obaveze u skladu s Ustavom i zakonom;
- h. obavlja sve druge dužnosti povjerene zakonom.

6. Nadležnosti premijera.

Premijer:

- a. je ministar bez portfelja i odgovoran je za upravljanje i djelotvorno funkcioniranje Vijeća ministara.
- b. zajedno s ministrima, odgovoran je za rad Vijeća ministara.
- c. utvrđuje prioritete i opći pravac rada Vijeća ministara.
- d. predsjedava sjednicama Vijeća ministara.
- e. osigurava jedinstvo Vijeća ministara.
- f. organizira i usmjerava rad Vijeća ministara.
- g. podnosi izvještaje Predstavničkom domu o radu Vijeća ministara.
- h. ima ovlast da suspendira podzakonske i druge akte koje donesu ministri prema stavu (7)(f) ukoliko se njima ne izvršava politika Vijeća ministara.⁵⁶
- i. obavlja druge dužnosti predviđene zakonom.

7. Nadležnost ministara

⁵⁶ Vidi takođe član 107. bugarskog ustava: "Savjet ministara će ukinuti bilo koji nelegitiman ili neprikladan akt koji je izdao ministar". To znači da ukoliko postoji supotpis shodno članu Vbis(b)(ii)(4) u daljem tekstu, možda nema potrebe za ovom odredbom.

Svaki ministar:

- a. djeluje kolektivno s Vijećem ministara, a dužnosti obavlja pojedinačno kao rukovodilac svog ministarstva.
- b. vodi poslove svog ministarstva samostalno i na vlastitu odgovornost,
- c. izvršava politike Vijeća ministara, uključujući provedbu podzakonskih i drugih akata Vijeća ministara u djelokrugu svog ministarstva.
- d. predlaže i daje preporuke u vezi sa zakonima u djelokrugu svog ministarstva.
- e. usmjerava, koordinira i nadgleda aktivnosti svog ministarstva;
- e-f. uz supotpis premijera i, kad je predviđeno Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine⁵⁷, donosi podzakonske akte,
- f-g. donosi akte kako je predviđeno zakonom Bosne i Hercegovine.
- g-h. formulira, objašnjava i analizira prijedloge budžeta koji se odnose na njegovo ministarstvo.
- h-i. odgovara na upite Predstavničkog doma koji se odnose na pitanja njegovog ministarstva;
- i-j. pomaže premijeru u izvršavanju i provođenju politika Vijeća ministara i zakona.
- j-k. obavlja druge dužnosti predviđene zakonom.

8. Dodatne odredbe.

- a. Sastav, odlučivanje, ostavke, upražnjena mjesta, popunjavanje upražnjenih mjesta, izglasavanje nepovjerenja kao i druga pitanja od značaja za rad Vijeća ministara uređuju se zakonom Bosne i Hercegovine.
- b. Ministarstva i njihove nadležnosti utvrđuju se zakonom Bosne i Hercegovine.

Stalni komitet⁵⁸

- a) ~~Svaki član Predsjedništva će, po službenoj dužnosti, vršiti funkciju civilnog zapovjednika oružanih snaga. Nijedan entitet neće prijetiti silom niti upotrebljavati silu protiv drugog entiteta i ni pod kakvim okolnostima oružane snage jednog entiteta ne smiju ući niti boraviti na teritoriji drugog entiteta bez saglasnosti njegove vlade i Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Sve oružane snage u Bosni i Hercegovini će funkcionisati u skladu sa suverenitetom i teritorijalnim integritetom Bosne i Hercegovine.~~
- b) ~~Članovi Predsjedništva će izabrati Stalni komitet za vojna pitanja koji će koordinirati aktivnosti oružanih snaga u Bosni i Hercegovini. Članovi Predsjedništva ujedno su i članovi Stalnog komiteta.~~

⁵⁷ Radi osiguravanja koherentnosti VM, VK je predložila da normativne akte ministra supotpisuje premijer. CDL-AD(2006)019, stav 71. Slična procedura postoji u Ustavu Francuske. Član 13. predviđa: "Predsjednik Republike potpisuje naredbe i uredbе koje razmatra Vijeće ministara".

⁵⁸ Budući da Stalni komitet za vojna pitanja ne postoji, ova odredba je uklonjena iz Ustava.

VIbis Sud Bosne i Hercegovine, državno Tužilaštvo, državna agencija za istrage i zaštitu i sudsko i tužilačko vijeće

Postojeće Sud Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, Državna agencija za istrage i zaštitu, te radi osiguranja nezavisnog i profesionalnog sistema pravosuđa, sudsko i tužilačko vijeće.⁵⁹

Član VIII: Finansije⁶⁰

1. Predstavnički dom ~~Parlamentarna skupština~~ će svake godine, na prijedlog Vijeća ministara ~~Predsjedništva~~, usvojiti budžet kojim se finansiraju troškovi potrebni za izvršavanje nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
2. Ukoliko se takav budžet ne usvoji blagovremeno, budžet za prethodnu godinu će biti korišten na privremenoj osnovi.
3. Federacija će obezbijediti dvije trećine, a Republika Srpska jednu trećinu prihoda koji su potrebni za budžet, osim ako se prihodi ne prikupljaju na način kako je utvrdila Predstavnički dom ~~Parlamentarna skupština~~.

⁵⁹ Amandmani iz 2006. godine su sadržavali Državni sud i Tužilaštvo u listi državnih nadležnosti. U tom smislu, u svom mišljenju iz 2006. godine VK je ukazala da ovaj jezik daje "eksplicitnu ustavnu osnovu za postojanje državnih institucija koje se zaista čine nezamjenljivim". (CDL-AD(2006)019, stav 12(c)). Međutim, VK vjeruje da bi ta odredba trebalo da bude prebačena u novi član koji definiše državne institucije nakon Ustavnog suda. Takođe, mišljenje VK iz 2005. godine, kada je diskutirala o predloženim amandmanima na Ustav, je takođe primijetio nepostojanje uključivanja drugih sudova u Ustav. (CDL-AD (2005) 004, stav 21). Primjera radi, austrijski ustav predviđa nezavisne upravne sudove na nivou Laendera (podentiteta), Nezavisni sud za azil, Upravni sud i Ustavni sud. Švicarski ustav predviđa Federalni vrhovni sud, Federalni upravni sud; Federalne sudove predviđene zakonom kao i Kantonalne sudove. Može se reći da EU ima sljedeće sudove: Evropski sud pravde (ECJ), Prvostepeni sud. Uključivanje ustavne osnove za ove institucije u okvir nadležnosti može takođe implicirati da sve institucije moraju biti eksplicitno nabrojane u okviru nadležnosti

⁶⁰ Odgovarajuće promjene su izvršene u ovom članu kako bi se prikazala revidirana struktura.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENT
SARAJEVO

PRIMLJENO: 26-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02	01	1083-3	11

БОРИСЛАВ БОЈИЋ

Члан Привремене зајеничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ПРИВРЕМЕНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ
Госп. Шефику Џаферовићу**

Предмет : *Приједлог о питању начина имплементације пресуде
Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и
Финци против БиХ*

ПОСЛАНИК

БОРИСЛАВ БОЈИЋ

B. Bojic

ПРЕДЛОГ
ДА СЕ ПРИСТУПИ ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА
УСТАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

РАЗЛОГ ПРОМЈЕНА УСТАВА БиХ – Европски суд за људска права утврдио је својом пресудом у спору Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине да се одредбама члана IV Устава Босне и Херцеговине (Устав БиХ) крше одредбе члана 14 (забрана дискриминације у уживању и заштити људских права и основних слобода који јамчи Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода: Европска конвенција) а у вези са чл. 3. тачка (право на слободне изборе) Протокола број 1 уз Европску конвенцију, а да се одредбама члана V крше одредбе члана 1. (општа забрана дискриминације у остваривању права које „закон предвиђа“) Протокола 12 уз Европску конвенцију.

На тај начин је за Босну и Херцеговину (БиХ) као чланицу Савјета Европе и чланицу Европске конвенције настала обавеза да из свог уставноправног поретка уклони одредбе које производе дискриминацију (припадника) националних мањина које су признате у БиХ, односно да им омогући да могу да буду одабрани за делегате у Вијећу народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и да могу да буду изабрани за члана Предсједништва БиХ.

ОБИМ УСТАВНИХ ПРОМЈЕНА – Промјене би требало да захвате само одговарајуће дијелове члана IV Устава којим се уређује састав, начин избора и одабира, надлежност и начин рада и одлучивања Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и одговарајући дијелови члана V Устава, којим се уређује састав, начин избора и начин рада и одлучивања Предсједништва Босне и Херцеговине. Наравно, све то уз широку дискрецију, односно самосталност Босне и Херцеговине као државе чланице Савјета Европе и чланицу Европске конвенције у одабиру начина на који ће извршити пресуду Европског суда за људска права.

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ – Структура Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине мора бити очувана као посебно вијеће, односно дом, у коме су представљени ентитети, тако да и конститутивни народи као конституенси друштва и Устава Босне и Херцеговине. Природа (спорног) састава Вијећа народа а с тим у вези начин његовог одлучивања би требало да претрпи измјене а у складу са прокламованим начелом да свака држава чланица Савјета Европе и Европске конвенције има широко поље дискреције у избору начина који ће у свом уставноправном систему (уставно)-правном систему примијенити одредбу права на слободне изборе из члана 3. Протокола 1 уз Европску конвенцију. Према овом приједлогу, уочена дискриминација би била у цијелости отклоњена путем сљедећег рјешења у механизму Дома народа Парламентарне скупштине: састав Вијеће народа би са 15 био повећан на 17, и то: двојицом делегата који би били одабрани између припадника националних мањина које су признате у Босни и Херцеговини, од којих би један био

биран на територији Републике Српске, а други на територији Федерацији Босне и Херцеговине (Федерација БиХ). Избор 15 делегата који се бирају између припадника конституиваних народа остао би непромијењен, дакле према важећим одредбама члана IV 1. (а). Избор делегата који се бирају између припадника националних мањина које су признате у Босни и Херцеговини би у Федерацији вршило Вијеће народа на приједлог Вијећа националних мањина Федерације Босне и Херцеговине, а у Републици Српској Народна скупштина на приједлог Вијећа националних мањина Републике Српске.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ – Одговарајуће одредбе Устава БиХ којима се уређује Предсједништво Босне и Херцеговине као значајан уставни орган требало би да претрпи такође минималне али разумне промјене. Постојеће ограничавање права кандидовања само на припаднике конститутивних народа, било би уклоњено, тако да би сваки бирач могао да се кандидује на непосредним изборима за Предсједништво БиХ. Тиме би дискриминација у овом погледу коју је утврдио Европски суд за људска права била уклоњена. Ова промјена требало би да доведе до мањих али потпуно разумних промјена у механизму проглашавања (неке) одлуке Предсједништва БиХ деструктивне по животне (виталне) интересе ентитета у коме је члан Предсједништва биран, и то тако што би тај механизам био допуњен, а приједлог допуна бисмо могли доставити накнадно.

Предложене уставне промјене сигурно би отклониле уочену дискриминацију, али би, исто тако, и сачувале уставне институције у оном облику који заиста представља *moodus vivendi* очувања и дјеловања Босне и Херцеговине.

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 1. 12. 2011.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	01-	1083-12/	11

IMPLEMENTACIJA PRESUDE EVROPSKOG SUDA U SLUČAJU SEJDIĆ- FINCI

PRIJEDLOZI SBB BiH / MOGUĆE VARIJANTE

DOM NARODA

Varijanta 1.

U skladu sa preporukama Venecijanske komisije ukinuti Dom naroda čime bi se otklonio problem diskriminacije ostalih na nivou državnog predstavničkog tijela. U ovom slučaju bi se ostavilo dovoljno prostora da se poveća broj članova Predstavničkog doma kao sada jedinog u Parlamentarnoj skupštini (ovaj prilično nezgrapan naziv bi također trebalo promjeniti u na primjer samo Skupština ili samo Parlament). Povećanje broja direktno biranih poslanika dovodi do mogućnosti da veći broj kandidata sa izbornih lista političkih subjekata dobije mandat čime će se vjernije odraziti volja biračkog tijela.

U ovako postavljenom predstavničkom tijelu formirati 4 kluba (Bošnjaka, Hrvata, Srba i ostalih) koji bi, svaki ponaosob, imao mehanizme za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa (a što se prenosi sa dosadašnjeg Doma naroda). Lista pitanja kod kojih se može pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa mora biti Ustavom jasno određena i ograničena na materiju koja svojom prirodom utiče na identitet i prava svakog kolektiviteta (kao na primjer jezik i pismo, zastupljenost u javnim službama i sl.). Pored konstitutivnih naroda mehanizmi zaštite vitalnog nacionalnog interesa moraju pod istim uslovima i proceduri biti stavljeni na raspolaganje i pripadnicima ostalih. Ovim se izbjegava zloupotreba pomenutog instituta u cilju blokiranja zakonodavnog procesa. Iznesena varijanta bi trebala biti strateško opredjeljenje Saveza za bolju budućnost jer njome dobivamo jednostavno struktuiran i efikasan Parlament koji će biti u punoj mjeri reprezent izbornih rezultata sa garancijama zaštite prava svakog od realno egzistirajućih kolektiviteta u našoj zemlji.

Varijanta 2.

U slučaju postojanja konsenzusa ili većinske političke volje u prilog opstojanja Doma naroda ovo tijelo proširiti pripadnicima ostalih. Broj pripadnika konstitutivnih naroda može se povećati ali pri tome voditi računa da se ostane u racionalnim okvirima (npr. da se imaju u vidu regije ili kantoni u Federaciji) i da konačan broj bude neparan. Izbor delegata treba da obuhvati dvije faze: kandidiranje i sam izbor. Kandidiranje ostaje na entitetskoj razini pri čemu Bošnjake predlažu Bošnjaci u Domu naroda Parlamenta Federacije i Vijeću naroda Narodne skupštine RS te po toj matrici i delegate druga dva konstitutivna naroda, a pripadnike ostalih ostali u zakonodavnim tijelima entiteta. Na ovaj način se sačini više kandidatskih lista između kojih konačan izbor vrši odgovarajući klub u Predstavničkom domu. Ovim se obezbjeđuje da svaki kolektivitet predlaže i bira svoje delegate uvodi se kao bitan kvalitet sadejstvo državnog i entitetskog nivoa vlasti u proceduri konstituisanja. Izborom na razini Predstavničkog doma tj. na cijeloj državnoj teritoriji, Dom naroda će funkcionisati u skladu sa proklamiranom konstitutivnosti naroda na cijeloj teritoriji.

Varijanta 3.

U slučaju nepostojanja saglasnosti u pogledu organizacionih promjena uključenjem ostalih u Dom naroda, moguća je izmjena njegovih ovlaštenja: oduzimanje zakonodavnih ovlaštenja a zadržavanje u sferi zaštite nacionalnog interesa. Na ovaj način Dom naroda ne bi bio podložan odredbi člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

PREDSJEDNIŠTVO

Varijanta 1.

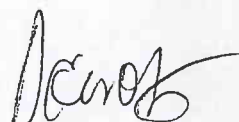
Umjesto dosadašnjeg rješenja uvesti jednog predsjednika koji bi bio biran posredno uz obavezu rotaciju. Obim nadležnosti prilagođen nadležnostima šefa države poznatim u parlamentarizmu. Nacionalni klubovi (ili samo Predstavničkog doma u slučaju varijante 1. kod Doma naroda) predlažu više kandidata. Biva izabran onaj koji dobije većinu svih poslanika na državnom nivou.

Varijanta 2.

Predsjedništvo se zadržava ali sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika- Srbin, Hrvat, Bošnjak i jedan iz reda ostalih. Na mjestu predsjednika rotacija svakih 12 mjeseci u četvorogodišnjem mandatu. U slučaju prihvatanja ovog sistema potrebno razgraničiti zajedničke nadležnosti Predsjedništva i pojedinačne Predsjednika. Izbor posredan ali tako da npr. Bošnjaka predlaže Klub Bošnjaka, Hrvata Klub Hrvata u Domu naroda federalnog Parlamenta, Srbina Narodna skupština RS a ostalog klubovi ostalih u entitetskim zakonodavnim tijelima. Izbor vrše odgovarajući klubovi unutar Parlamentarne skupštine tako da i ovdje imamo uz pravo da svaki kolektivitet bira svog predstavnika sadejstvo državnog i entitetskog nivoa vlasti.

Varijanta 3.

Održanje neposrednog izbora za članove Predsjedništva bilo bi moguće jedino uz povećanje broja članova predsjedništva predstavnikom ostalih. Bosna i Hercegovina je u tom slučaju jedinstvena izborna jedinica te svaki birač bira, glasa za, puni broj članova Predsjedništva. Time bi svaki kolektivitet imao svog predstavnika a izabrani kandidati bi predstavljali građane u cjelini.

1. 12. 2011.

Beriz Belkić

Član Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u prdmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

SARAJEVO

20. 10. 2011

PRIMLJENO:	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj prijava
Organizacija	Opis		

PREDSJEDAVAJUĆEM PRIVREMENE ZAJEDNIČKE KOMISIJE

Gosp. Šefiku Džaferoviću

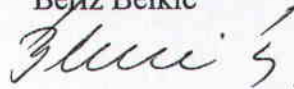
Predmet: *Prijedlog Stranke za Bosnu i Hercegovinu po pitanju načina implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH*

Poštovani,

U skladu sa zaključcima Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u prdmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18.10.2011. godine dostavljam Vam prijedlog Stranke za Bosnu i Hercegovinu po pitanju načina implementacije Presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

S poštovanjem,

Beriz Belkić

Sarajevo, 20.10.2011.

Na osnovu člana X.1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 20 ____ godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 20 ____ godine, donijela je

**AMANDMAN II.
NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Bosne i Hercegovine član IV. stav 1 mijenja se i glasi:

- "1. Dom naroda

Dom naroda se sastoji od 18 delegata, pet Bošnjaka, pet Srba, pet Hrvata i tri iz reda Ostalih, od kojih su dvije trećine iz Federacije (uključujući dva iz reda Ostalih i ne više od četiri ili manje od dva iz reda svakog konstitutivnog naroda) i jedna trećina iz Republike Srpske (uključujući jednog iz reda Ostalih i ne više od tri ili manje od jednog iz reda svakog konstitutivnog naroda).

(a) Nominovane delegate iz Federacije biraju odgovarajući delegati u Domu naroda Federacije. Delegate iz Republike Srpske biraju odgovarajući delegati u Vijeću naroda Republike Srpske.

(b) Jedanaest članova doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska, tri srpska i dva delegata iz reda Ostalih."

Član IV. stav 3 (b), (e) i (f) mijenjaju se i glase:

"(b) Svaki dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima predsjedavajućeg i dva zamjenika predsjedavajućeg, s tim da će mjesto predsjedavajućeg rotirati između ova tri lica. Ne više od jednog od tih lica će biti iz reda jednog konstitutivnog naroda ili Ostalih."

"(e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda ili Ostalih većinom glasova iz reda bošnjačkih, hrvatskih, srpskih ili delegata iz reda Ostalih izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke biće potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih, većine srpskih i većine Ostalih delegata koji su prisutni i glasaju."

"(f) Kada većina bošnjačkih, hrvatskih, srpskih ili Ostalih delegata stavi primjedbu na pozivanje na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od četiri delegata, od kojih je svaki izabran iz redova bošnjačkih, hrvatskih, srpskih i Ostalih delegata, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja."

- Amandman II. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavanj odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju pri izboru i sastavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Otklanjanje te diskriminacije je obaveza Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenim protokolima. Ta obaveza je u decembru 2009. godine dodatno potvrđena i potencirana presudom Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci.

Ustav Bosne i Hercegovine trenutno nalaže da se Dom naroda sastoji isključivo od pripadnika tri konstitutivna naroda, odnosno pet Srba, koji se mogu birati isključivo iz Republike Srpske, te po pet Hrvata i Bošnjaka, koji se mogu birati isključivo iz Federacije BiH. Ove odredbe su navedenom presudom proglašene suprotnim Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima.

OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman uvodi tri dodatna mjesta u Dom naroda za pripadnike iz reda Ostalih, te osigurava izbor pripadnika sva tri konstitutivna naroda i Ostalih iz oba entiteta. Predloženi amandman u potpunosti zadržava trenutno sistem po kom 2/3 delegata dolazi iz Federacije BiH a 1/3 iz Republike Srpske.

Pored garantovanog mjesta za jednog pripadnika Ostalih iz Republike Srpske i dva pripadnika Ostalih iz Federacije BiH, predloženi amandman također garantuje zastupljenost barem jednog pripadnika svakog konstitutivnog naroda iz Republike Srpske, te barem dva pripadnika svakog konstitutivnog naroda iz Federacije BiH.

Predloženi amandman u potpunosti uvažava trenutne političke realnosti u Bosni i Hercegovini, jer dozvoljava da većina delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda dolazi iz entiteta u kom pripadnici tog naroda predstavljaju većinu stanovništva (primjera radi, amandman dozvoljava da do tri od pet delegata iz reda srpskog naroda bude birano iz Republike Srpske, kao i da do četiri (od pet) delegata iz redova hrvatskog i bošnjačkog naroda bude birano iz Federacije BiH). Istovremeno, predloženi amandman ne uslovljava takvu konstituciju Doma naroda jer bi bilo kakvo uslovljavanje te vrste predstavljalo nedozvoljenu diskriminaciju u smislu Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenih protokola.

Predloženi amandman također u potpunosti zadržava postojeća rješenja koja garantuju da delegate u Domu naroda biraju pripadnici istog naroda u svakom entitetu. Predloženi amandman, naime, nalaže da sve delegate biraju odgovarajući etnički klubovi u Vijeću naroda Narodne skupštine Republike Srpske, odnosno u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Predloženi amandman ne umanjuje broj delegata iz reda konstitutivnih naroda, zadržavajući trenutnih pet delegata iz svakog naroda. Predloženi amandman, naime, isključivo uvodi tri dodatna mjesta za pripadnike Ostalih, čime se osigurava jednostavna tranzicija na novi sistem, a procedure svode na minimum koji je neophodan za usklađivanje Ustava BiH sa obavezama koje proističu iz Evropske konvencije i nedavne presude Evropskog suda za ljudska prava.

Pored ove osnovne odredbe, predloženi amandman također sadrži minimalne izmjene prateće i tehničke prirode, poput izmjene trenutne odredbe koja nalaže da Predsjedavajući i dva zamjenika rukovodstva oba doma moraju biti iz reda konstitutivnih naroda (amandman zadržava Predsjedavajućeg i dva zamjenika, te samo nalaže da najviše jedan pripadnik jednog konstitutivnog naroda ili Ostalih može obavljati ove funkcije).

Amandman također povećava kvorum na jedanaest delegata (od trenutnih devet), uzimajući u obzir povećanje ukupnog broja delegata na 18 sa trenutnih 15. Predloženi amandman zadržava odredbu po kojoj barem tri pripadnika iz reda svakog konstitutivnog naroda moraju biti prisutni za potrebe kvoruma, te njima dodaje i barem dva pripadnika iz reda Ostalih.

Predloženi amandman, konačno, uvodi mogućnost delegatima iz reda Ostalih da upotrijebe mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, što se može smatrati tehničkom izmjenom s obzirom na osnovnu izmjenu koja pripadnike iz reda Ostalih uvodi u Dom naroda. Amandman pri tom u potpunosti zadržava sva prava i proceduralne mogućnosti koje pripadnici sva tri konstitutivna naroda trenutno uživaju u pogledu pozivanja na vitalni nacionalni interes.

Predloženi amandman, stoga: 1. Osigurava punu usklađenost Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima, te sa presudom Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci . BiH; 2. Zadržava trenutni broj delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda, te uz minimalne troškove uvodi tri dodatna delegata, iz reda Ostalih; 3. U potpunosti poštuje političku realnost Bosne i Hercegovine, dozvoljavajući da većina delegata iz svakog naroda bude birana iz entiteta u kojem taj narod predstavlja većinu; 4. Istovremeno ne nalaže takvu konstituciju Doma naroda kako bi se izbjeglo kršenje Evropske konvencije na drugačiji način; 5. U potpunosti zadržava sva trenutna prava konstitutivnih naroda prilikom zaštite vitalnih nacionalnih interesa; te 6. Zadržava sva trenutna pravila i prava konstitutivnih naroda u vezi kvoruma, uz tehničko povećanje kvoruma sa devet na jedanaest delegata kako bi se uzelo u obzir povećanje ukupnog broja delegata.

Na osnovu člana X.1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 20 ____ godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 20 ____ godine, donijela je

AMANDMAN III. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

U Ustavu Bosne i Hercegovine stav prvi člana V. mijenja se i glasi:

"Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina, i jednog člana koji nije pripadnik nekog od konstitutivnih naroda."

Član V. stav 1(a) mijenja se i glasi:

- "1. Izbor i trajanje mandata

(a) Članovi Predsjedništva biraju se neposredno (tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu), u skladu sa izbornim zakonom kojeg donosi Parlamentarna skupština. Ukoliko sva četiri kandidata koji dobiju najviše glasova ostvaruju biračko pravo u jednom entitetu, kandidat koji je među njima dobio najmanje glasova će biti zamjenjen kandidatom iz reda istog naroda, odnosno Ostalih, koji je idući po broju glasova a ostvaruje biračko pravo u drugom entitetu. Međutim, prvi izbori će se održati u skladu sa Aneksom 3. Opšteg okvirnog sporazuma. Bilo koje upražnjeno mjesto u Predsjedništvu će biti popunjeno u skladu sa zakonom koji će donijeti Parlamentarna skupština."

U drugoj rečenici Člana V. stav 2(c) riječ "dva" zamjenjuje se riječju "tri".

Član V. stav 2(d) mijenja se i glasi:

"(d) Član Predsjedništva koji se ne slaže sa odlukom, može odluku Predsjedništva proglasiti destruktivnom po vitalni interes entiteta u kom ostvaruje biračko pravo na dan izbora za Predsjedništvo, pod uslovom da to učini u roku od tri dana po njenom usvajanju. Takva odluka će biti odmah upućena Vijeću naroda Republike Srpske, ukoliko je tu izjavu dao član sa te teritorije, odnosno Domu naroda Federacije, ukoliko je takvu izjavu dao član sa te teritorije. Ukoliko takav proglas u roku od 10 dana po upućivanju bude potvrđen dvotrećinskom većinom glasova delegata iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda Ostalih, kao i član Predsjedništva koji je proglas donio, osporavana odluka Predsjedništva neće imati učinka."

- Amandman III. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavanj odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Ustav Bosne i Hercegovine trenutno nalaže da se Predsjedništvo BiH sastoji isključivo od pripadnika tri konstitutivna naroda, odnosno jednog Srbina koji se može birati isključivo sa teritorije Republike Srpske, te po jednog Hrvata i Bošnjaka, koji se mogu birati isključivo sa teritorije Federacije BiH. Ove odredbe su navedenom presudom proglašene suprotnim Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i njenim protokolima.

Predloženi amandman u potpunosti zadržava zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u Predsjedništvu BiH, te samo uvodi jedno dodatno mjesto za pripadnike Ostalih. Predloženi amandman stoga osigurava jednostavnu tranziciju na novi sistem, a troškovi se svode na minimum koji je neophodan za usklađivanje Ustava BiH sa obavezama koje proističu iz Evropske konvencije i nedavne presude Evropskog suda za ljudska prava.

O B R A Z L O Ž E N J E P R E D L O Ž E N I H R J E Š E N J A

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Predsjedništvu BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive. Predloženi amandman također osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacija na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Predloženi amandman u potpunosti zadržava trenutnu garanciju da barem jedan član Predsjedništva BiH bude iz svakog entiteta. Predloženi amandman ni u kom slučaju ne umanjuje trenutni princip nastojanja postizanja konsenzusa. Naprotiv, umjesto trenutna dva (od tri) člana Predsjedništva koja su dovoljna da usvoje neku odluku, predloženi amandman zahtjeva saglasnost barem tri (od četiri) člana Predsjedništva.

Također, predloženi amandman u potpunosti zadržava pravo vitalnog entitetskog proglašenja od strane svakog člana Predsjedništva, kao i rješenje da se o potvrđivanju takvog proglašenja izjašnjavaju pripadnici istog konstitutivnog naroda kao i član Predsjedništva koji je proglas donio. Predloženi amandman u slučaju Republike Srpske takvo potvrđivanje

prebacuje iz Narodne skupštine u Vijeće naroda, čime se uspostavljaju dodatne garancije za pripadnike srpskog naroda s obzirom da bi se o proglasu srpskog člana Predsjedništva BiH iz Republike Srpske izjašnjavali delegati iz kluba srpskog naroda u Vijeću naroda RS-a, a ne svi poslanici u Narodnoj skupštini kako je to sada slučaj.

Predloženi amandman predstavlja znatno poboljšanje u odnosu na sve ranije prijedloge za reformu izbora i sastava Predsjedništva BiH. Prije svega, dok su se ti prijedlozi uglavnom zasnivali na posrednom izboru članova Predsjedništva BiH u Parlamentarnoj skupštini BiH, predloženi amandman zadržava postojeće potpuno demokratsko rješenje po kom se članovi Predsjedništva BiH biraju neposredno od strane građana.

Pored činjenice da predstavlja znatno napredniji vid demokratije, neposredan izbor članova Predsjedništva sadrži niz drugih prednosti, pogotovo u složenoj zemlji poput Bosne i Hercegovine. Posredan izbor Predsjedništva, naime, otvara mogućnosti za neprincipijelne političke dogovore koji bi bili vezani za druga imenovanja na nivou Bosne i Hercegovine. Predsjedništvo čije bi ovlasti svakako morale biti umanjene s obzirom na nedostatak direktnog mandata, bi time bilo još više oslabljeno jer bi njegovi članovi češće bili osobe koje su najviše ponudile u političkoj razmjeni sa drugim strankama, a rijeđe osobe koje uživaju izborni ili neki drugi legitimitet.

Još važnija je činjenica, međutim, da bi hrvatski narod kao najmalobrojniji bio ugrožen ukoliko bi se prihvatili ovi raniji prijedlozi. Naime, s obzirom da su ti prijedlozi predviđali da se Predsjedništvo sastoji od tri člana, bez preciziranja njihove etničke pripadnosti (što bi bilo suprotno odredbama Evropske konvencije), postojala bi opasnost da u Predsjedništvo BiH budu izabrani Srbin, Bošnjak i jedan član iz reda Ostalih. Jasno je da nacionalna struktura Parlamentarne skupštine BiH omogućava takav ishod. Šta više, hrvatski delegati u Domu naroda se vjerovatno ne bi mogli pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa u slučaju takvog ishoda, s obzirom da bi prihvatanje takvog proglasa nužno značilo da Hrvati imaju veća prava pri izboru u Predsjedništvo nego pripadnici Ostalih. To bi, naime, predstavljalo efektivno vraćanje na trenutni sistem, koji je Evropski sud za ljudska prava već ocijenio kao diskriminatoran.

Nadalje, neki neformalni prijedlozi koji predviđaju neposredan izbor Predsjedništva sa tri člana bi također doveli do ugrožavanja interesa hrvatskog naroda. Naime, Evropska konvencija jasno ne dozvoljava bilo kakve odredbe koje bi rezervisale samo tri mjesta za pripadnike tri konstitutivna naroda. Stoga bi svako rješenje koje predviđa tri mjesta moralo biti u potpunosti etnički neutralno, osim eventualne odredbe koja bi sprječavala izbor više od jednog člana iz nekog konstitutivnog naroda. S obzirom na ta ograničenja, takvo rješenje bi također realno moglo dovesti do situacije u kojoj bi, pored Bošnjaka i Srbina, u Predsjedništvo bio izabran pripadnik Ostalih. Hrvatski narod bi time ostao bez člana Predsjedništva u svojoj državi u kojoj imaju jednaka prava kao i druga dva naroda, ali i kao Ostali prema presudi Evropskog suda za ljudska prava.

Predloženi amandman, s druge strane, zadržava po jedno zagarantovano mjesto za pripadnike sva tri konstitutivna naroda.

Također, uvođenjem posebnog mjesta za pripadnika Ostalih bi se dodatno zaštitila mogućnost hrvatskog naroda da utiče na izbor hrvatskog člana Predsjedništva. Zbog znatnih razlika u ukupnom broju stanovnika iz svakog naroda, trenutni sistem omogućava izbor hrvatskog člana Predsjedništva glasovima drugih naroda. Uvođenje četvrtog člana Predsjedništva bi uticalo na rasipanje takvih glasova na još jednog člana, čime bi hrvatski narod imao znatno veću kontrolu nad izborom hrvatskog člana Predsjedništva.

Uvođenje četvrtog mjesta za pripadnike Ostalih je, stoga, jedini način da se osigura, i u formalnom i u praktičnom smislu, zastupljenost sva tri konstitutivna naroda u Predsjedništvu BiH, uz istovremeno poštivanje obaveza iz Evropske konvencije. Naime, zadržavanje tri člana Predsjedništva BiH nakon presude Evropskog suda za ljudska prava ne dozvoljava zadržavanje zagarantovanih mjesta za pripadnike konstitutivnih naroda jer se time krše prava Ostalih. Bilo kakvo otklanjanje tih garancija, međutim, u praktičnom smislu prijeti da pripadnike barem jednog konstitutivnog naroda ostavi bez mjesta u Predsjedništvu BiH, čime se direktno ugrožavaju interesi tog naroda.

Ovaj prijedlog nosi minimalne budžetske troškove, te je u svakom slučaju više finansijski prihvatljiv od prijedloga koji bi posrednim izborom Predsjedništva tu instituciju sveli na ceremonijalni nivo. Naime, troškovi četiri člana Predsjedništva BiH koji obavljaju odgovorne i suštinske zadatke su svakako više opravdani od troškova tri člana Predsjedništva koji obavljaju gotovo isključivo ceremonijalne funkcije.

Predloženi amandman, stoga: 1. Osigurava punu usklađenost Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima, te sa presudom Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci v. BiH; 2. Zadržava po jedno zagarantovano mjesto u Predsjedništvu BiH za pripadnike sva tri konstitutivna naroda, te uz minimalne troškove uvodi jednog dodatnog člana, iz reda Ostalih; 3. U potpunosti poštuje političku realnost Bosne i Hercegovine, osiguravajući da barem jedan član Predsjedništva dolazi iz svakog entiteta; 4. Zadržava trenutna najnaprednija demokratska rješenja u vezi neposrednog izbora članova Predsjedništva; 5. U potpunosti zadržava sva trenutna prava konstitutivnih naroda prilikom zaštite vitalnih interesa; te 6. Zadržava, i čak unapređuje, sva trenutna prava i pravila u vezi proglašavanja tih interesa i potvrđivanja takvih proglašenja.

Uvod

- Opredijeljeni za realizaciju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu temeljem apelacije Sejdić-Finci,
- Zalažući se za Bosnu i Hercegovinu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda u kojoj će se jamčiti građanska prava svim njenim građanima, kako onima koji se izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda tako i onima koji se ne izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda ili su pripadnici nacionalnih manjina (u daljem tekstu skraćeno kao „Ostali“).
- Svjesni da Ustav (aneks 4 Mirovnog sporazuma iz Daytonu) sadrži i druge diskriminatorne odredbe osim onih o kojima je presudio Europski sud temeljem aplikacije Sejdić-Finci,
- HDZ 1990, predlaže da se Presuda implementira ugrađujući u Ustav amandmane koji se odnose na izbor Doma naroda i Predsjedništvo B i H na sljedeći način:

Amandman I

Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 48 izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se dvije trećine, a iz Republike Srpske jedna trećina izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika onih koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda („Ostali“).

Iz Republike Srpske bira se 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan predstavnik onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Petnaest članova predstavljaju Hrvate, petnaest Bošnjake i petnaest Srbe, a tri predstavljaju one građane koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Federacije BiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda izaslanici iz reda „Ostalih“ u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH konstituiraju svi zastupnici izabrani u županijske/kantonalne skupštine u Federaciji BiH na način da se utemeljuju ad h

sazivi konstitutivnih naroda i sazivi „Ostalih“ pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv „ostalih“ između sebe izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda i predstavnika „ostalih“ u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Republike Srpske biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski izaslanici Vijeća naroda Narodne skupštine Republike Srpske, a kandidata iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda, izaslanici iz reda „ostalih“ u Vijeću naroda Republike Srpske.

Vijeće naroda narodne skupštine Republike Srpske konstituiraju svi zastupnici izabrani u Narodnu skupštinu Republike Srpske na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i saziv „Ostalih“ pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv „Ostalih“ izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Vijeću naroda Narodne skupštine Republike Srpske.

Za slučaj nedostajućeg broja onih koji u entitetima konstituiraju ad hoc sazive konstitutivnih naroda i saziv „Ostalih“ pitanje će se riješiti izbornim zakonom.

Kvorum u Domu naroda čini 28 članova, s tim da je nazočno najmanje devet hrvatskih, devet bošnjačkih i devet srpskih izaslanika.

Amandman 2.

Članak V Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz Republike Srpske i dva iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Izbor i trajanje mandata

- a. Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta BiH.
- b. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili grupa zastupnika u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
- c. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.
- d. Dom naroda razmatra dostavljene prijedloge i utvrđuje zajedničku listu kandidata većinom glasova ukupnog broja izabranih izaslanika Doma naroda, a uključuje većinu glasova izabranih izaslanika u svakom klubu.

- konstitutivnih naroda.
- e. Utvrđena zajednička lista upućuje se u Zastupnički dom na potvrđivanje
 - f. Zastupnički dom se izjašnjava o zajedničkoj listi.
 - g. Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu postupak kandidiranja i izbora se ponavlja.
 - h. U slučaju da i u drugom krugu Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.
 - i. Činom davanja i potpisivanja svečane izjave članovi Predsjedništva preuzimaju dužnost.
 - j. Članovi Predsjedništva će donijeti Poslovnik o radu kojim će urediti sva pitanja vezana za sazivanje, konstituiranje, predsjedavanje i rad Predsjedništva.
 - k. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine,
 - l. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popunjavati će se po istoj proceduri po kojoj se biraju članovi Predsjedništva u roku od 30 dana od dana upražnjenja pozicije. Ukoliko se najkasnije u roku od 60 dana ne popuni upražnjena pozicija, prestaje mandat i preostalih članova Predsjedništva, te se postupak izbora svih članova Predsjedništva ponavlja sukladno ovom Ustavu.

Alternativa:

Razrađivali smo i opciju izravnoga izbora članova Predsjedništva ali ona bi zahtijevala puno veće intervencije u ustavima BiH i entiteta i izbornom zakonu BiH. Inače postoji rizik da se naruši, odnosno pogorša ravnoteža pozicija konstitutivnih naroda, ili pak da se zadrže postojeće ili uvedu nove diskriminacije u Ustav.

Napomena: Ove prijedloge je potrebno transformirati u amandmane a ostale članke Ustava uskladiti s ovim amandmanima, te dodati amandman koji precizira u kojem roku se moraju uskladiti entitetski ustavi s Ustavom B i H.

Zaključak:

Ovi prijedlozi se odnose isključivo na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava inače HDZ 1990 smatra da B i H treba novi Ustav koji će je učiniti stabilnom i prosperitetnom zemljom tri ravnopravna naroda i svih građana, koji treba uključivati i novu teritorijalnu organizaciju koja podrazumijeva više od dvije federalne jedinice.

U Sarajevu, 25. listopada 2011.

Dr. Božo Ljubić zastupnik u Zastupničkom domu PS B i H, član Povjerenstva

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za sprovođenje
presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
„Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine“

Sarajevo, 01. studeni 2011.god.

PREDSJEDATELJU PRIVREMENOG
ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA
G-dinu Šefiku Džaferoviću

03-11-2011

1,02-01-1083-8/11

PREDMET: Prijedlozi i mišljenje HSP BiH o načinu implementacije presude
Europskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci protiv BiH“

Poštovani,

Temeljem zaključaka Privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci protiv BiH“ sa sjednice održane 18. listopada 2011. god. Dostavljam Vam prijedloge i mišljenje Hrvatske Stranke Prava BiH.

S poštovanjem.

Dr. Zvonko Jurišić
Član povjerenstva

HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH je svjesna izazova koji stoje pred Bosnom i Hercegovinom da postane pravedna, demokratska i samoodrživa država.

Hrvatska Stranka Prava BiH je svjesna da Bosna i Hercegovina mora doživjeti korjenitu ustavnu reformu da bi postala demokratska europska država, država istih prava za sva tri naroda i svakog građanina.

HSP BiH smatra da su i konstitutivni narodi u BiH diskriminirani. Hrvati su diskriminirani na cijelom području BiH, Srbi u F BiH, Bošnjaci u RS.

Ovu diskriminaciju je moguće u potpunosti otkloniti korjenitom ustavnom reformom.

Budući da nema dogovora unutar BiH oko korjenitih ustavnih promjena, HSP BiH predlaže da se u prvoj fazi pristupi implementaciji presude „Sejdić- Finci protiv BiH“.

U presudi Sejdić i Finci Sud je ustanovio postojanje diskriminacije uslijed odredbi Ustava BiH i Izbornog zakona BiH koji onemogućavaju ostalim (nacionalnim manjinama) da se kandidiraju za člana Predsjedništva BiH i da budu izaslanici u Domu naroda PS BiH, potrebno je izmijeniti relevantne odredbe Ustava BiH i Izbornog zakona.

HSP BiH je opredjeljen za implementaciju presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić-Finci protiv BiH.

HSP BiH je svjestan da Ustav BiH sadrži i druge diskriminacije i njih treba otkloniti u II fazi ustavnih reformi.

HSP BiH predlaže da se implementira presuda Sejdić-Finci protiv BiH ugradnjom amandmana u Ustav Bosne i Hercegovine.

AMANDMAN II

Dom naroda sastoji se od 36 izaslanika koji se biraju iz F BiH i RS-a i to omjerom dvije trećine iz F BiH i jedna trećina iz RS-a.

U Dom naroda PS BiH izaslanici se biraju na način:

Iz Federalnog Doma naroda biraju se izaslanici konstitutivnih naroda i to: deset Hrvata, deset Bošnjaka i dva Srbina.

Iz reda Ostalih u Domu naroda F BiH birati dva izaslanika za Dom naroda PS BiH.
(10 H + 10 B + 2 S + 2 Ostalih)

Iz RS se bira 12 izaslanika za Dom Naroda PS BiH i to:

Devet Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan iz reda Ostalih.

Tako bi Dom naroda Parlamentarne Skupštine BiH predstavljalo 11 Hrvata, 11 Bošnjaka i 11 Srba i 3 Ostala.

Hrvatske, bošnjačke, srpske izaslanike iz F BiH biraju hrvatski, bošnjački i srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta F BiH, a kandidate iz reda Ostalih biraju se iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta F BiH.

Hrvatske, srpske, bošnjačke izaslanike iz RS-a biraju hrvatski, srpski, bošnjački izaslanici Vijeća naroda RS-a, a izaslanike iz reda Ostalih birati iz reda Ostalih u Vijeću naroda RS.

AMANDMAN III

Članak V. Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se dva biraju iz Federacije BiH a jedan iz RS-a.

- a) Članove Predsjedništva bira PS BiH iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma PS BiH.
- b) Klub zastupnika, grupa zastupnika ili svaki zastupnik u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
- c) Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda PS BiH. Utvrđena zajednička lista kandidata, potvrđena kroz Klubove naroda, vraća se na izjašnjavanje kao zajednička lista u Zastupnički dom PS BiH.

Drugi način izbora članova Predsjedništva:

Predsjedništvo BiH treba birati posredno, a najkvalitetniji je putem elektorskih glasova , gdje bi npr. Jedna Županija u Federaciji bila jedna izborna jedinica i u zavisnosti od broja stanovnika (glasača) imala bi određen broj elektorskih glasova.

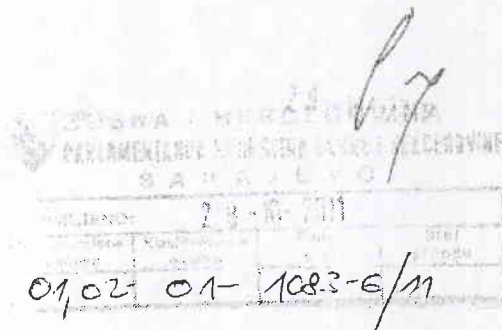
Ovako bi uključili cijelu BiH u provođenje izbora članova Predsjedništva.

Za određivanje elektorskih glasova po Županijama F BiH i RS-a treba služiti popis iz 1991. godine.

Za boljitak*

Narodna stranka Radom za boljitak

Predsjednik Narodne stranke Radom za boljitak
Mladen Ivanković-Lijanović

Prijedlog za raspravu o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazburgu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Ustavi Bosne i Hercegovine koji su definirani Dejtonskim mirovnim sporazumom, a zvanično potpisani u Parizu 14. 12. 1995. definiraju Bosnu i Hercegovinu kao državu dva entiteta i to entitet Republiku Srpsku i Entitet Federacija BiH koja se sastoji od deset kantona. Sa ovim se želi kazati da u Državi Bosni i Hercegovini postoje 13 važeći ustava, a brojnost ovih ustavnopravnih akata predstavlja zanimljivu rijetkost u ustavno-pravnoj praksi europskih zemalja, i to ne samo europskih. Nema trenutačno u svijetu manje države sa više važećih ustava. U isto vrijeme, također, znači da se radi i o posebnoj, uz to vrlo složenoj, konstrukciji države Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti kad je u pitanju ustav Bosne i Hercegovine da se radi o tzv. „oktroiranom ustavu“, jer se o njemu nije izjašnjavalo tijelo zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini, ni građani odgovarajućim oblikom osobnog izražavanja.

Ova ustavnopravna složenost nažalost nikad u praksi do kraja nije ni zaživjela, a i pored toga vršene su izmjene i dopune svih ovih ustava u većini slučajeva od strane Visokog predstavnika, što je rezultiralo time da se u praksi i dalje provodila etnička podijeljenost naslijeđena iz rata na tri dominantne etničke skupine Bošnjake, Hrvate i Srbe.

Znate li anegdotu o građevinskoj inspekciji? Izašavši na gradilište utvrdili su da su svi katovi nebodera u redu, ali treba rušiti prizemlje. Bojim se da nema bolje metafore za današnju Bosnu i Hercegovinu. Njeni su temelji truli i što god pokušamo graditi, bez značajne rekonstrukcije nema na čemu stajati. Nažalost, to vrijedi za svaki od temelja, dakle za ustavno uređenje (kršenju osnovnih ljudskih prava), za temelje pravosuđa, gospodarstvo, politiku, prosvjetu pa čak i za onaj na kome sve počiva, sustav vrijednosti.

Uistinu, u dva desetljeća od svog osamostaljenja nema minimum političkog konsenzusa kakvu državu želimo i glavni problemi Bosne i Hercegovine nisu riješeni, točnije, većina njih iz dana u dan postaje ozbiljnija i opasnija.

Mi smo relativno nova, mala, ekonomski i gospodarski neutjecajna država u svjetskoj politici. Mi nismo važni za opstanak i razvoj Europske unije, od nas ne ovisi, na primjer, američka energetska sigurnost niti kineska ekonomska stabilnost, nemamo veto u Vijeću sigurnosti UN-a i nismo sudjelovali u rješavanju globalne financijske krize. Naša vanjskopolitička relevantnost tema je uglavnom namijenjena za unutarnju upotrebu. Sa ovim nabrojanjem ne želim poniziti BiH, nego naglasiti nešto drugo, da je oblikovanje unutrašnje, a i vanjske politike svake države, pa tako i BiH, ovisno o njezinog geografskog položaja, ekonomske i vojne moći, a zbir tih moći mjeri se u odnosu na druge države.

Za boljitak[★]

Narodna stranka Radom za boljitak

Svoju sliku mi možemo popraviti, ali ne s ciljevima da BiH može postati globalni igrač u svjetskoj politici. Zemlja bi stalno morala analizirati i izračunavati koristi i štete od svojih političkih procesa i prema tome postavljati i nove ciljeve, a dok god nema i ekonomskih koristi za građane Bosne i Hercegovine politika jedne zemlje ne može se smatrati uspješnom. Svima nam je jasno kakvu su do sada ekonomsku korist građani BiH imali od svojih politika.

Kad su u pitanju ustavne promjene to je za nas prije svega političko pa tek onda pravno pitanje. Izmjenama i dopunama ustava ili ti novim ustavom ne smije se povećati sadašnji ukupni troškovi tijela na koje bi se odnosile promjene.

Da bi sa što manje utrošenog vremena, uz što manje utrošenih sredstava, postigli najbolji mogući rezultat smatram da bi najbolje bilo da zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine ima samo jedan Dom. Broj zastupnika koji bi u njemu bili izabrani možemo odrediti u razgovorima (napr. 84+3), a princip bi bio da se odrede kvote minimalne i maksimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda, a i kvota za zastupnike nacionalnih manjina koji bi bili izabrani sukladno odredbama izbornog zakona i ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama.

Prijedlog može biti da se Dom nazove „**Sabor Bosne i Hercegovine**“ koji bi imao **predsjednika i tri dopredsjednika** koji nisu iz istog konstitutivnog naroda, a odluke bi donosio natpolovičnom većinom glasova od ukupnog broja zastupnika uključujući i natpolovičnu većinu glasova u klubovima zastupnika konstitutivnih naroda, a kad su u pitanju prava nacionalnih manjina i natpolovičnu većinu kluba nacionalnih manjina. Ukoliko je za donošenje odluke određena druga kvalificirana većina primjenjuje se isti princip.

Za obrazloženje imena „Sabor“ samo ću nabrojati slijedeće: Sabor na Bilinom Polju; Zemaljski Sabor BiH iz 1910; Vukov Sabor u Tršiću; Saborna crkva i Sabor Islamske zajednice BiH.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se bira iz reda izabranih zastupnika u Domu, a sastojalo bi se jednog **Bošnjaka**, jednog **Hrvata**, jednog **Srbina** i jednog **pripadnika nacionalnih manjina**, kojeg bi na prijedlog odnosnog kluba Dom birao. Postupak izbora, opoziva, razrješenja i zamjene članova Predsjedništva uređuje se poslovníkom Doma.

Članovi predsjedništva između sebe biraju predsjedavajućeg Predsjedništva.

Svaki član predsjedništva iz reda konstitutivnih naroda, koji smatra da je pojedina odluka Predsjedništva ili Vijeća ministara suprotna interesu konstitutivnog naroda u čije ime vrši ulogu člana Predsjedništva, ima pravo zatražiti da se o toj odluci izjasni Dom. Ukoliko Dom ne da suglasnost ista se ne prihvaća.

Predsjedavajući Predsjedništva, Doma i Vijeća ministara biraju se na četverogodišnji mandat i svaki od konstitutivnih naroda mora biti zastupljen na jednoj od ovih pozicija, s tim da se u pravilu u svakom narednim mandatu vrši rotacija po etničkom

Za boljitak*

Narodna stranka Radom za boljitak

principu pri čemu ni na jednoj od ovih funkcija pripadnik jednog konstitutivnog naroda ne može biti više od dva mandata uzastopno.

Vijeće ministara bi činili predsjedatelj, tri zamjenika i ministri, s tim što predsjedatelj i zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Ministarstva se organiziraju po resorima, sukladno nadležnostima Bosne i Hercegovine, a njihov broj i troškove treba uskladiti sa mogućnostima.

Zaključak: Kako promijeniti Bosnu i Hercegovinu?

Odgovor na to pitanje moguće je dati tek kad svi postanemo svjesni gdje smo, kad sami sebi priznamo, otvoreno i bez političkih izmotavanja, da imamo problem. I to ne samo jedan, nego cijelo mnoštvo! Uspijemo li postaviti ispravnu dijagnozu, terapija je mačji kašalj.

Prilikom izrade izmjena i dopuna ustava ili izrade novog ustava misaona vodilja mora biti načelo supsidijarnosti. Mora važiti pravilo: **„Tako malo države koliko je to moguće i tako mnogo države koliko je to potrebno“**. Bosni i Hercegovini su prije svega potrebne temeljne reforme ne samo ustava nego reforme odnosa prema rastu, razvoju i napretku da bi smo mogli osigurati i povećati naše blagostanje te da se ovaj proces odvija pravedno.

Pri tome se uspjeh naše zajednice prvenstveno mora mjeriti životnim standardom i šansama svih naših građana.

Sarajevo: 26. 10. 2011 godine

BOSNA I HERCEGOVINA
 PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
 SARAJEVO

PRIMLJENO: 26-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01, 02	01-	1085-9/11	

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО

Члан Привремене зајеничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ПРИВРЕМЕНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ
Госп. Шефику Џаферовићу

Предмет : *Приједлог о питању начина имплементације пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ*

ПОСЛАНИК

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО
Весна Крстовић Спремо

ПДП сматра да промјене Устава БиХ, неопходне за имплементацију пресуде у предмету Сејдић-Финци, не треба ширити и да их треба задржати у оквирима испуњавања обавеза према Европској унији и Конвенцији о људским правима.

По питању избора чланова Предсједништва БиХ и могућности да се убудуће у овом тијелу могу бирати и кандидирати из реда осталих, ПДП сматра да је промјена досадашњег начина избора могућа и да је потребно омогућити свима да буду бирани у ову институцију, а не само припадници три конститутивна народа. ПДП сматра да избор чланова Предсједништва БиХ треба и даље да буде непосредан и да се и даље бирају два члана из Федерације БиХ а један из Републике Српске. Сматрамо да је могуће ријешење према којем би се брисале националне одреднице и гдје би се умјесто Бошњака и Хрвата из Федерације БиХ сада бирала два члана из Федерације БиХ. По истом принципу, из Републике Српске би се умјесто Србина из Републике Српске бирао један члан Предсједништва БиХ из РС. Такође, услов би био да из реда конститутивних народа може бити изабран највише један члан, чиме би се избјегла могућност да припадник једног народа буде изабран и на изборима у Федерацији БиХ и у Републици Српској, док би се створила законска и уставна могућност и припадницима осталих народа да буду бирани у Предсједништво БиХ.

Што се тиче имплементације пресуде Сејдић-Финци код избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, ПДП сматра да је потребно омогућити свим припадницима конститутивних народа, без обзира гдје су настањени, да буду бирани у овај дом. Међутим, ПДП је против увођења четвртог клуба у Дом народа, јер се ради о посебном и специфичном дому и јер постоји могућност за припаднике народа из реда осталих да се кандидују и буду бирани у Представничком дому, чиме њихово учешће у раду Парламентарне скупштине БиХ није онемогућено.

Избори за Дом народа, према новом рјешењу, могли би се провести тако да се 2 припадника српског народа бирају у српски клуб са подручја Федерације БиХ, а по истом принципу би се 1 Бошњак и 1 Хрват бирали у бошњачки, односно хрватски клуб у Дому народа са подручја Републике Српске. Начин избора треба да остане непромијењен, у смислу да га и даље проводе ентитетски парламенти. Такође, ПДП сматра да је овакво рјешење једино могуће уз обавезно повећање броја делегата на 30, односно по 10 у сваком клубу.

Сматрамо да су ово прихватљиви и компромисни принципи на којима је могуће направити договор о имплементацији пресуде Сејдић-Финци. ПДП ће се успротивити и неће прихватити рјешења која би, уз имплементацију пресуде, предвиђала и велики број других измјена Устава БиХ и такав приступ овом проблему би онемогућио испуњавање обавеза БиХ по питању пресуде.

RS-a. Način izbora treba da ostane nepromijenjen u smislu da ga i dalje provode entitetski parlamenti.

Takođe PDP smatra da je ovakvo rješenje jedino moguće uz obavezno povećanje broja delegata na 30, odnosno po 10 u svakom klubu. Smatramo da su ovo prihvatljivi i kompromisni principi na kojima je moguće napraviti dogovor o implementaciji presude Sejdić-Finci. PDP će se usprotiviti i neće prihvatiti rješenja koja bi, uz implementaciju presude, predviđala i veliki broj drugih izmjena Ustava BiH i takav pristup ovom problemu bi onemogućio ispunjavanja obaveza BiH po pitanju presude.

Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospođo Spremo.

Riječ ima u ime DS-a, gospodin Petar Kunić. Izvolite.

PETAR KUNIĆ

/nije uključen mikrofon/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se Vama izvinjavam, kod mene piše tako ovdje, vjerovatno je greška, dakle u ime DNS-a gospodin Petar Kunić, izvinjavam se. Izvolite.

PETAR KUNIĆ

.../nije uključen mikrofon/..., naravno držeći se one, suštinskog pitanja, a to je usklađivanje ove odluke Evropskog suda za ljudska prava povodom apelacije Sejdić-Finci.

DNS je čvrsto opredijeljen da BiH ostane odnosno da bude i dalje sastavljena od dva entiteta, naglašavam od dva entiteta i tri ravnopravna konstitutivna naroda, jer je uočeno da se ponekad preskaču entiteti a daje se naglasak na konstitutivnim narodima. Naravno, DNS će se zalagati da ostali, odnosno nacionalne manjine, uživaju sva građanska prava punim kapacitetom kao i konstitutivni narodi. Na tom tragu DNS se zalaže da se presuda Evropskog suda za ljudska prava povodom apelacije Sejdić-Finci, u cjelini implementira u cilju eliminacije diskriminirajućih odredbi Ustava BiH. Pri tome polazi se od opredjeljenja da se promjene Ustava zadrže samo u okvirima koje zahtijeva presuda, jer radikalnije promjene nemaju realnu osnovu i nisu prihvatljive za DNS. Smatramo da Dejtonski sporazum nije potrošen i optimizacija njegove konstrukcije je moguća, ali zato treba imati političku volju. Svjesni smo činjenice da država nije funkcionalna, ali nam se čini da u tom pogledu prednjači Federacija koja ima slabu političku podlogu, a nesnošljiv i ekonomski neodrživ administrativni pejzaž. Efikasnost države možemo povećati, ali uvođenjem evropskih standarda prevashodno u pravosuđe, javnu upravu i obrazovanje. Cijenimo činjenicu da smo sami prišli usklađivanju Ustava sa sudskom odlukom i nadamo se da će i oni koji imaju maksimalističke ciljeve shvatiti realnost što će rezultirati uspjehom čime će se realizovati zajednički cilj, što će doprinijeti smanjenju nepovjerenja u domaće vlasti, eliminisati tzv. autizam. Eliminirati političku apatiju i atrofiju domaćih institucija. Mislim da bi ovaj čin bio za opšte dobro svih nas ...

Što će DNS prihvatiti u ovim promjenama? Ja ću izložiti u kratkim crtama, dakle bez normativnog pravnog određenja. Dakle, što se tiče Predsjedništva, jer promjene tangiraju Predsjedništvo i Dom naroda, u čemu smo saglasni gotovo svi. Dakle, Predsjedništvo i dalje treba imati tri člana. Jedan član treba da se bira na teritoriji RS-a, a dva na teritoriji Federacije. Članovi Predsjedništva ne mogu biti pripadnici istog naroda, naravno to je odredba. Ključno pitanje izbora članova Predsjedništva je u Federaciji. I to je problem. Svjesni smo svi i to je jedna realnost. Postavlja se pitanje kako doći do tog rješenja ako Predsjedništvo i dalje zadrži tzv. popularnu investituru, dakle neposredni izbor, kako doći do rješenja za Federaciju BiH? Ovdje smo čuli sada, ne bih želio se osvrtni na druge prijedloge, ali čuli smo vrlo interesantan jedan prijedlog, naše stanovište je, koliko je to moguće naravno, opšte odredbe, opšti principi se utvrđuju Ustavom, a detaljnije to pitanje može se razraditi Izbornim zakonom. Članovi Federacije biraju se na teritoriji Federacije. Smatra se da je izabran onaj član Predsjedništva, onaj kandidat za člana Predsjedništva koji dobije najveći broj glasova u kantonima sa bošnjačkom odnosno hrvatskom većinom. Dakle, to je jedan, jedna mogućnost razmišljanja. Jer koliko mi se čini struktura kantona je takva da postoje te većine, da li bi to bio malo princip, mislim da ne bi bio princip tzv. pozitivne diskriminacije jer kad bi se uvelo to, uopšte ne bi bilo problema. Ne bi bilo šanse, dakle kad gledamo sa stanovišta realnosti, ne bi bilo šanse da postoji mogućnost manipulisanja odnosno da drugi narodi biraju druge članove Predsjedništva. To je dakle stvar za promišljanje

Po pitanju Doma naroda, dakle DNS se zalaže za isti odnos 2/3:1/3, dakle RS-a 1/3, da bira naravno Narodna skupština, dakle da entiteti biraju te predstavnike u Dom naroda. Moguće je povećanje, odnosno vjerovatno će morati uslijediti povećanje od 2 do 3. Dakle, ovaj izbor bi se vršio, barem što se tiče RS-a na prijedlog, mislim da ima Klub nacionalnih manjina koji bi mogao predložiti, dakle te predstavnike za Dom naroda. Naravno, dakle ovo su samo načelni stavovi po ovim važnim pitanjima koji će se normativno razrađivati, ne toliko Ustavom koliko će se razrađivati Izbornim zakonom, ukoliko naravno neki stav koji je rezultat naših promišljanja bude prihvaćen.

Istovremeno DNS ima nekoliko bitnih principa kojih će se držati i kod daljnjih promjena Ustava. Za Predsjedništvo, izborne jedinice su entiteti, i tu neće biti nikakvih odstupanja. Predsjedništvo, kako sam već rekao, ima popularnu investituru, predstavlja integrativni faktor države i čuo sam, moram priznati da sam to čuo od gospodina Belkića što je dobro, dakle što se samo konstituiše, dakle nije moguća blokada u takvom konceptu kako je predviđeno Predsjedništvo.

Rekao sam već, mislim da primarnu dimenziju države čine entiteti i to je naglašeno kroz Ustav, jer sve oni predstavljaju na neki način izvorišnu osnovu za sve strukture vlasti, što se tiče zajedničkih institucija države. Također DNS smatra da je administrativno-teritorijalna podjela, dakle unutrašnja struktura države završena i da neće prihvatiti nikada razgovore po tom pitanju. Isto tako DNS smatra da ne treba dalje usložnjavati unutrašnju strukturu države, ona je previše i sada usložnjena posebno kad se radi o Federaciji. Mislim da tamo treba ići na pojednostavljenje te strukture i onda ćemo dobiti efikasiju, pravedniju i transparentniju državu.

Toliko, hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Kuniću.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO		26-10-2011	
Preporučeno	Ne preporučeno	Priloga	Priloga
01,02	01	1023	2/11

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Privremena zajednička komisija oba doma za sprovođenje
presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
„Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine“

Nermin Purić, član Komisije

Sarajevo, 26.10.2011. godine

PREDSJEDAVAJUĆEM PRIVREMENE
ZAJEDNIČKE KOMISIJE
G-dinu Šefiku Džaferoviću

PREDMET: Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude
Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Poštovani,

Na temelju zaključaka Privremene zajedničke komisije oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine sa sjednice održane 18.10.2011. godine dostavljam Vam mišljenja i prijedloge Demokratske narodne zajednice BiH u vezi sa načinima implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava.

S poštovanjem,

Nermin Purić, DNZ BiH
Nermin Purić

Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine je u potpunosti svjesna izazova koji se nalaze pred Bosnom i Hercegovinom na njenom putu ka punom integrisanju u sistem demokratskih vrijednosti zemalja organiziranih u zajednicu evropskih zemalja - Evropsku uniju.

Isto tako, svjesni smo aktuelnog političkog i društvenog realiteta u Bosni i Hercegovini koja je, nažalost, već dvije decenije od početka tranzicijskog procesa u ovom dijelu Evrope ostala praktično na početku, zarobljena u nacionalističkim konceptima s početka devedestih godina 20. stoljeća i istovremeno suočena sa sve većom potrebom istinskih reformi i hvatanja koraka sa zemljama iz njenog neposrednog okruženja na putu integracija u Evropsku uniju.

Jedan od mnogobrojnih izazova koji se nalazi na putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji svakako je i ispunjavanje obaveza koje Bosna i Hercegovina ima kao članica evropskih i međunarodnih asocijacija i organizacija.

Iz tog konteksta prozilazi i obaveza koju Bosna i Hercegovina ima u pogledu provođenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu na što se obavezala prilikom stupanja u punopravno članstvo u Vijeću Evrope.

I bez presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine bilo je jasno da u Bosni i Hercegovini svi njeni građani nisu u potpunosti ravnopravni a presuda Evropskog suda u Strazburu konačno je i formalno potvrdila ono što je u Bosni i Hercegovini bilo poznato.

Naravno, svjesni smo i istorijskog i političkog trenutka u kojem je postavljen temelj sadašnje političke organizacije države koji je prepoznao tri glavne etničke skupine u Bosni i Hercegovini i koji je, nastojeći sačuvati minimum povjerenja unutar istih, uzeo sebi za pravo da jednu kategoriju građana BiH, u tadašnjim sveukupnim odnosima u BiH manje važnu potisne u drug plan, a da u prvi plan istakne međusobne odnose konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata.

U današnjem, pak, istorijskom i političkom trenutku i u situaciji kada se Bosna i Hercegovina nalazi na raskrsnici između pune integracije u zajednicu razvijenih evropskih zemalja ili, s druge strane, zaostajanja u svim tim procesima, smatramo da je sazrijelo vrijeme da se pitanju ravnopravnosti svih građana u Bosni i Hercegovini posveti dužna pažnja.

Stoga Demokratska narodna zajednica BiH smatra da je krajnje vrijeme za puno integrisanje svih građana Bosne i Hercegovine u politički i pravni sistem zemlje i dokidanje svih neravnopravnosti i nejednakosti građana BiH.

Bosna i Hercegovina mora biti izgrađena kao zdravo demokratsko društvo, zasnovano na principima tolerancije i razumijevanja koje je uređeno prema volji svih njenih građana izraženoj kroz demokratske procese i procedure koje važe u savremenim demokracijama. Pritom se u Bosni i Hercegovini trebaju cijeliti i njegovati dijalog, suživot i pomirenje njenih građana te zajednički rad na dobrobiti svih građana ove zemlje, bez izuzetaka.

U tom pravcu, mišljenja smo, treba ići i proces izmjena i prilagođavanja ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini kada govorimo o provedbi presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv BiH a koja ima za cilj otklanjanje prepreka koje trenutno

onemogućavaju da se pripadnici nacionalnih manjina i ostali građani kandiduju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Stim u vezi, iznosimo naše viđenje načina za implementaciju predmetne presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Dom naroda Bosne i Hercegovine

Presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine evidentirana je povreda odredaba Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda posebno u vezi sa nemogućnošću aplikanta da se kandiduju za Dom naroda Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Prema rješenjima koja su trenutno na snazi u Bosni i Hercegovini, Ustav BiH i Izborni zakon Bosne i Hercegovine ne omogućavaju pripadnicima nacionalnih manjina niti ostalim građanima da učestvuju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Rješenje ovoga pitanja DNZ BiH vidi na način da se izmijene ustavna rješenja i odredbe izbornog zakona u dijelu koji propisuje broj članova Doma naroda te da se na taj način omogući odgovarajuća zastupljenost i građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. U tom smislu moguće su dvije varijante rješenja.

Prva varijanta podrazumijeva donošenje odgovarajućih odluka o povećanju broja delegata u Domu naroda na način da se uz sadašnjih 15 delegata (5 Srba, 5 Bošnjaka i 5 Hrvata) biraju i tri (3) delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Dakle, Dom naroda bi u toj varijanti brojao 18 delegata od kojih bi jedna trećina bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovo predstavlja krajnje racionalnu varijantu zato što se zadržava sadašnje stanje i daje mogućnost izbora i građanima koji ne pripadaju niti jednom od konstitutivnih naroda.

Druga varijanta koja je po našem sudu optimalnija jeste povećanje broja delegata u Domu naroda na 26, od kojih bi po sedam (7) bilo iz reda konstitutivnih naroda, a pet (5) iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Jedna trećina delegata bi bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Iako je ova varijanta nešto neracionalnija po pitanju povećanja broja delegata u odnosu na prvu varijantu, ona ipak ima svoje prednosti koje se prije svega ogledaju u mogućnosti boljeg zahvatanja političkog spektra u Bosni i Hercegovini, odnosno omogućuje većem broju različitih političkih partija da učestvuju u kandidiranju i izboru delegata u Dom naroda.

I u prvoj i u drugoj varijanti Dom naroda bi imao predsjedavajućeg i tri zamjenika koji bi bili iz različitih konstitutivnih naroda, odnosno građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i isti bi se smjenjivali na mjestu predsjedavajućeg po sistemu rotacije svakih 12 mjeseci. Ova obaveza bi bila predviđena i za Zastupnički dom.

Pripadnost određenom konstitutivnom narodu ili ostalima određivala bi se uvidom u izjašnjenje kandidata prilikom popunjavanja kandidatskih obrazaca kod Centralne izborne komisije BiH na proteklm izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti a sve sa ciljem da se pojedinac ne može različito izjasniti na dva uzastopna izborna ciklusa i tako zloupotrijebiti gore navedene odredbe.

Ukoliko kandidat nije učestvovao na proteklm izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti, onda ovo vrijedi za prve izbore prije toga, ili ako kandidat upće nije ranije učestvovao na izborima onda će se dokazivanje pripadnosti dokazati odgovarajućom ispravom na kojoj postoji informacija o načinu nacionalnog izjašnjavanja kandidata.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Pitanje provedbe dijela presude koji se odnosi na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je znatno kompliciranije u odnosu na Dom naroda prije svega iz razloga što je potrebna mnogo veća politička volja za promjene dosadašnjeg načina izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Institucija kolektivnog šefa države koju sada imamo u Bosni i Hercegovini je neracionalna, neefikasna i za savremene demokratske tokove prevaziđena. Naravno, svjesni smo u potpunosti namjere prilikom uspostavljanja ovakvog sistema, ali smo isto tako svjesni i neefikasnosti tog sistema što je posebno kuliminiralo u posljednja dva izborna ciklusa kada ovakav način izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine nije postigao svoj osnovni cilj odnosno kada nije postignuta puna, istinska zastupljenost konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Stoga Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine smatra da ovom pitanju treba posvetiti mnogo pažnje, posebno u pogledu racionalizacije i izbora, ali i funkcioniranja Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Pristupi koji zagovaraju jednostavno povećavanje broja članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine sa sadašnja tri koji dolaze iz konstitutivnih naroda na četiri pridodavanjem jednog člana koji nije iz konstitutivnih naroda smatramo, najblaže rečeno, neracionalnim.

Umjesto povećavanjem broja članova Predsjedništva sa tri na četiri uz neposredan izbor, smatramo da bi se ovo pitanje moglo racionalnije riješiti u najmanje dvije varijante.

Prva varijanta predstavlja neposredan izbor jednog predsjednika na nivou Bosne i Hercegovine koji bi se birao na području cijele države na mandat od četiri godine uz obavezu da svaki put dolazi iz reda drugog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, te uz ograničenje izbora jedne osobe na najviše dva mandata. Naravno, ovlaštenja ovako izabranog Predsjednika BiH bila bi značajno reducirana i svedena na protokolarni nivo.

Smatramo da bi ovaj pristup bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini, jer bi se na taj način osiguralo da kandidati za Predsjednika Bosne i Hercegovine vode kampanju na području cijele BiH, da nastoje da njihov politički program bude

prihvatljiv svim građanima ove zemlje, a istovremeno bi zaštitio interese konstitutivnih naroda i ostalih, jer bi osigurao da mogućnost kandidiranja za Predsjednika BiH bude svima dostupna.

Naravno, svjesni smo da se ovdje radi o idealnoj varijanti koja podrazumijeva političku volju i opredjeljenje ka racionalizaciji funkcioniranja institucije Predsjedništva Bosne i Hercegovine i njenog jasnog definiranja u Ustavu BiH. Svjesni smo, također, i određenih ograničenja za takav jedan pristup u sadašnjoj konstelaciji odnosa u Bosni i Hercegovini.

Druga varijanta kojoj smo skloni jeste posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH iz reda zastupnika, uz osiguranje odgovarajućeg učešća i Doma naroda u ovom procesu.

Po ovom prijedlogu birao bi se Predsjednik BiH na mandat od 12 mjeseci na način da svaki naredni ne može biti iz istog konstitutivnog naroda, niti iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, a birali bi se po redoslijedu koji bi bio definiran Izbornim zakonom BiH.

Nadležnosti tako biranog Predsjednika BiH bile bi svedene na protokolarni nivo, a godišnji izbor bi garantirao da na čelu države u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH budu zastupljena sva tri konstitutivna naroda, kao i građani koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda.

Članovi Predsjedništva koji bi bili izabrani na ovaj način imali bi i odgovarajući legitimitet budući da se radi o predstavnicima izabranim od građana na neposrednim izborima. Isto tako, procedura izbora Predsjednika BiH bi bila znatno racionalizirana, a budući da bi tu funkciju obnašala jedna osoba, sama funkcija predsjednika države bila bi korak naprijed u procesu racionalizacije funkcioniranja institucija na nivou Bosne i Hercegovine.

Rezime

Demokratska narodna zajednica BiH ne spori potrebu što hitnije provedbe presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, tim prije što je provedba presuda Evropskog suda za ljudska prava obaveza koju je Bosna i Hercegovina preuzela prilikom stupanja u članstvo Vijeća Evrope.

DNZ BiH je duboko svjesna aktuelnog društvenog i političkog realiteta u Bosni i Hercegovini, ali i snažno opredijeljena ka ispunjavanju obaveza koje Bosna i Hercegovina ima na svome putu ka članstvu u Evropskoj uniji koja za Bosnu i Hercegovinu predstavlja garanciju mira, stabilnosti i ekonomskog napretka prijeko potrebnog ovoj zemlji.

U tom kontekstu DNZ BiH želi dati svoj najveći mogući doprinos izgradnji političkog sistema u Bosni i Hercegovini koji će imati kapaciteta da odgovori na izazove koje za sobom nose integracioni procesi u kojima se BiH nalazi, ali i na izazove koje pred Bosnu i Hercegovinu postavljaju procesi koji se dešavaju na globalnom nivou.

Puna provedba presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH predstavljala bi značajan napredak u vladavini prava u Bosni i Hercegovini i u procesu pune integracije svih građana BiH u društvene i političke procese u zemlji.

DNZ BiH provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava posmatra u dva dijela: u odnosu na Dom naroda i u odnosu na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Otklanjanje nejednakosti građana u pogledu kandidovanja za Dom naroda vidimo u jednostavnom povećanju broja izaslanika u Domu naroda na način da se osigura zastupljenost i predstavnika građana koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda. U tom kontekstu skloni smo razmotriti dvije varijante.

Po prvoj varijanti bi se sadašnjem broju delegata u Domu naroda iz reda konstitutivnih naroda dodala još tri delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i to jedan sa prostora Republike Srpske i dva sa prostora Federacije Bosne i Hercegovine, izabrani od strane odgovorajućih predstavnika u Vijeću naroda Republike Srpske, odnosno Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Ova varijanta je po našem mišljenju u ovom momentu racionalna.

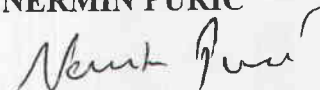
U drugoj varijanti Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH brojao bi 26 delegata i to po 7 iz reda konstitutivnih naroda i 5 iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Iako je ova varijanta neracionalnija u smislu povećanja trškova funkcioniranja Doma naroda, ima svoje opravdanje u obuhvatanju šireg političkog spektra u procesu izbora delegata u Dom naroda.

Kada je u pitanju Predsjedništvo BiH, DNZ BiH je mišljenja da bi neposredan izbor jednog predsjednika BiH na teritoriju cijele države po principu da svaki novi mandat pripada drugom konstitutivnom narodu ili redu građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, na mandat od četiri godine i ograničenje broja mandata bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini. Ovo, naravno, podrazumijeva i određena smanjenja ovlasti i nadležnosti i svođenje funkcije predsjednika na protokolarni nivo.

Kako je ova varijanta u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini manje izvjesna, DNZ BiH smatra optimalnom varijantom posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH na mandat od 12 mjeseci na način da se osigura da u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH na čelu države budu predstavnici sva tri konstitutivna naroda, kao i predstavnik građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Ovlasti ovako biranog Predsjednika BiH bile bi znatno reducirane i svedene na protokolarni nivo sa ciljem postizanja efikasnosti i racionalnosti u funkcioniranju ove institucije.

NERMIN PURIĆ

Sarajevo, 25. listopada 2011. godine

28 10 2011

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMALIJEVO	28-10-2011		
Logotip	01-02	01-1083-5/M	

N/r gosp. Šefik Džaferović,
Predsjedavajući privremenog zajedničkog povjerenstva

Predmet ; Prijedlog HDZ BiH po pitanju načina implementacije presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci
protiv Bosne i Hercegovine,

Poštovani,

Sukladno donesenim zaključcima privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma
za provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18. listopada 2011. godine u prilogu
Vam dostavljam prijedlog Hrvatske demokratske zajednice BiH.

S osobitim poštovanjem,

Borjana Krišto

Član privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma za provedbu presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv
Bosne i Hercegovine.

Amandmani na Ustav Bosne i Hercegovine za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg-u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

- *Opredijeljeni za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg-u temeljem apelacije Sejdić i Finci,*
- *Zalažući se za Bosnu i Hercegovinu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda u kojoj će se jamčiti građanska prava svim njenim građanima, kako pripadnicima konstitutivnih naroda tako i onima koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici konstitutivnih naroda ili su pripadnici nacionalnim manjina (u daljem tekstu: Ostali),*
- *Svjesni da Ustav Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Daytonskog mirovnog sporazuma) sadrži i druge diskriminatorne odredbe osim onih koje je presudom utvrdio Europski sud za ljudska prava temeljem apelacije Sejdić i Finci,*
- *HDZ BiH, predlaže da se presuda provede ugrađujući u Ustav Bosne i Hercegovine amandmane koji se odnose na izbor Doma naroda BiH i Predsjedništvo BiH na sljedeći način:*

AMANDMAN II

Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 48 izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se dvije trećine, a iz Republike Srpske jedna trećina izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika onih koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Iz Republike Srpske bira se 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan predstavnik onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Petnaest članova predstavljaju Hrvate, petnaest Bošnjake i petnaest Srbe, a tri predstavljaju one građane koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Federacije BiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda izaslanici iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH konstituiraju svi zastupnici izabrani u kantonalne skupštine u Federaciji BiH na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i sazivi ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih između sebe izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Republike Srpske biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski izaslanici Vijeća naroda Republike Srpske, a kandidata iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda, izaslanici iz reda ostalih u Vijeću naroda Republike Srpske.

Vijeće naroda Republike Srpske konstituiraju svi zastupnici izabrani u Narodnu skupštinu Republike Srpske na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i saziv ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Vijeće naroda Republike Srpske.

Za slučaj nedostajućeg broja onih koji u entitetima konstituiraju ad hoc sazive konstitutivnih naroda i saziv ostalih pitanje će se riješiti izbornim zakonom.

Kvorum u Domu naroda čini 28 članova, s tim da je nazočno najmanje devet hrvatskih, devet bošnjačkih i devet srpskih izaslanika.

Amandman III

Članak V Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz Republike Srpske i dva iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Izbor i trajanje mandata

- a. Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma PS BiH.
- b. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili grupa zastupnika u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
- c. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
- d. Dom naroda razmatra dostavljene prijedloge i utvrđuje zajedničku listu tri kandidata većinom glasova ukupnog broja izabranih izaslanika Doma koja uključuje većinu glasova izabranih izaslanika u svakom Klubu konstitutivnih naroda.
- e. Utvrđena zajednička lista upućuje se u Zastupnički dom na potvrđivanje.
- f. Zastupnički dom se izjašnjava o zajedničkoj listi.
- g. Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu postupak kandidiranja i izbora se ponavlja.
- h. U slučaju da i u drugom krugu Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.
- i. Činom davanja i potpisivanja svečane izjave članovi Predsjedništva preuzimaju dužnost.
- j. Članovi Predsjedništva će donijeti Poslovnik o radu kojim će urediti sva pitanja vezana za sazivanje, konstituiranje, predsjedavanje i rad Predsjedništva.
- k. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine,
- l. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popunjavati će se po istoj proceduri po kojoj se biraju članovi Predsjedništva u roku od 30 dana od dana upražnjenja pozicije. Ukoliko se najkasnije u roku od 60 dana ne popuni upražnjena pozicija, prestaje mandat i preostalih članova Predsjedništva, te se postupak izbora svih članova Predsjedništva ponavlja sukladno ovom Ustavu.

Postoji i opcija izravnog izbora članova Predsjedništva

HDZ BiH je razrađivao i ovu opciju izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ali ona bi svakako zahtijevala puno veće intervencije u Ustav Bosne i Hercegovine, Ustave entiteta i Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Izravan izbor članova Predsjedništva kao što je sada slučaj ne osigurava nužno potrebnu ravnotežu između tri konstitutivna naroda i Ostalih.

Amandman IV

Odluke u Domu naroda donose se natpolovičnom većinom glasova nazočnih i koji glasuju, a ta većina mora uključivati i natpolovičnu većinu iz svakog kluba konstitutivnih naroda koji su nazočni i koji glasuju.

NAPOMENA: ove prijedloge je potrebno u normativno-pravnom smislu prilagoditi kao i u cjelokupnom tekstu Ustava Bosne i Hercegovine izvršiti nužne prilagodbe te posebno dodati amandman kojim će se precizirati u kojem roku se moraju uskladiti entitetski ustavi sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Ovi prijedlozi se odnose isključivo na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava. HDZ BiH stoji na stajalištu koje je i inače u svim dosadašnjim pregovorima zastupao da treba donijeti novi Ustav Bosne i Hercegovine koji će ovu zemlju učiniti stabilnom i prosperitetnom i u kojoj će sva tri konstitutivna naroda i svi građani biti ravnopravni i koji će uključivati i novu administrativno teritorijalnu organizaciju koja svakako podrazumijeva više od dvije federalne jedinice, a cijenimo da bi najoptimalnije rješenje za Bosnu i Hercegovinu bilo četiri federalne jedinice.

Sarajevo, 25. listopada 2011. godine

**Predsjednica kluba hrvatskog naroda
u Domu naroda PS BiH i član
privremenog zajedničkog
Povjerenstva oba doma PS BiH**

Borjana Krišto

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
ДОМ НАРОДА**

Крстан Симић

18-11-2011

01,02-01-1083-11/11

Сарајево, 18.11.2011.

**ПРИВРЕМЕНА ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА ОБА ДОМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПРЕСУДЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА У СТРАЗБУРУ
У ПРЕДМЕТУ СЕЈДИЋ И ФИНЦИ ПРОТИВ БИХ**

ПРЕДМЕТ: Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Поштовани,

У прилогу дописа достављам Вам Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ.

С поштовањем,

Члан Привремене
заједничке комисије
Крстан Симић

На основу члана X.1. Устава Босне и Херцеговине (Анех 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на __. сједници Представничког дома, одржаној __. 2011. године и __. сједници Дома народа, одржаној __. 2011. године, донијела је

Амандман II на Устав Босне и Херцеговине

У члану IV. „Парламентарна скупштина“, став 1. „Дом народа“, мијења се и гласи:

„1. Дом народа

Дом народа састоји се од 18 делегата, од којих су двије трећине из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака), два из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине и једна трећина из Републике Српске.“.

У члану IV. став 1. тачка б), мијења се и гласи: „б) Десет чланова Дома народа чине кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три српска и три хрватска делегата и један делегат из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став 3. „Процедура“, тачка б) мијења се и гласи: „б) Сваки дом ће већином гласова усвојити свој пословник о раду и међу својим члановима изабрати једног са територије Републике Српске и два с територије Федерације за предједавајућег и замјенике предједавајућег, с тим да изабрани чланови не могу бити припадници истог народа. Мјесто предједавајућег ће се ротирати између изабраних чланова.“.

У члану IV. став 3. тачка г) мијења се и гласи: „Дом народа се може распустити одлуком Предсједништва или самог Дома, под условом да је одлука Дома о распуштању донијета већином која укључује већину делегата из реда најмање два народа, бошњачког, хрватског или српског, и два припадника националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

Амандман III на Устав Босне и Херцеговине

У члану V. „Предсједништво“, текст: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, који се бирају непосредно са територије Федерације, и једног Србина, који се бира непосредно са територије Републике Српске.“, мијења се и гласи: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од

три члана, од којих се два бирају непосредно с територије Федерације, а један непосредно с територије Републике Српске.

У члану V, став 2. „Процедура“, тачка д), мијења се и гласи: „Члан Предсједништва који се противи одлуци може да прогласи да је одлука Предсједништва деструктивна по витални интерес ентитета на чијој је територији он изабран, с тим да то мора учинити у року од три дана од дана када је одлука усвојена. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, уколико је такву изјаву дао члан са територије Републике Српске, односно одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламентарне Скупштине Босне и Херцеговине и одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, уколико су такву изјаву дали чланови са територије Федерације Босне и Херцеговине. Уколико изјаву потврди двотрећинска већина у тим органима у року од десет дана након достављања одлуке, оспорена одлука Предсједништва неће ступити на снагу.“.

Амандмани II., и III. на Устав Босне и Херцеговине ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI/ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA
VIJEĆE NACIONALNIH MANJINA
BOSNE I HERCEGOVINE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА
САВЈЕТ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Broj: 06/4-50-1-61-S/11
Sarajevo, 02.11.2011. godine

06/4-50-1-61-S/11

**PRIVREMENA ZAJEDNIČKA KOMISIJA OBA DOMA ZA SPROVOĐENJE
PREUSUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STRAZBURU U
PREDMETU SEJDIĆ I FINCI PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE**

PREDMET: Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine u cilju sprovođenja
presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Poštovani,

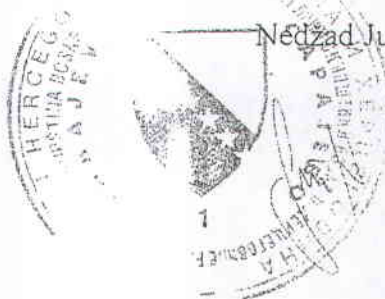
Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine zahvaljuje se Privremenoj zajedničkoj komisiji oba doma u sprovođenju presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, na uključenju u rad predstavnika Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine.

U prilogu dostavljamo Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, a u cilju sprovođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, a koje je Vijeće nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine, u saradnji sa entitetskim vijećima, dostavilo 22.03.2010.godine Radnoj grupi Vijeća ministara za provođenje Akcionog plana za izvršenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu.

S poštovanjem,

Predsjedavajući Vijeća nacionalnih manjina BiH

Nedžad Jusić

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 2010. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 2010. godine, donjela je

AMANDMAN II. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

- U preambuli Ustava Bosne i Hercegovine, iza riječi "konstitutivni narodi" briše se zagrada sa riječima " u zajednici sa ostalima" i dodaju sljedeće riječi:

" sa Albanacima, Crnogorcima, Česima, Italijanima, Jevrejima, Mađarima, Makedoncima, Nijemcima, Poljacima, Romima, Rumunima, Rusima, Rusinima, Slovacima, Slovenacima, Turcima, Ukrajincima".

Takođe u preambuli Ustava Bosne i Hercegovine, iza riječi "građani" dodaju se riječi:

" nacionalno neopredjeljeni ".

- Amandman II. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH. .

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

II. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer nacionalna manjina, u skladu sa Zakonom, o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina, je dio stanovništva-državljana BiH koji ne pripadaju ni jednom od tri konstitutivna naroda, a sačinjavaju je ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne povijesti i drugih obilježja. BiH štiti položaj i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina: Albanaca, Crnogoraca, Čeha, Italijana, Jevreja, Mađara, Makedonaca, Nijemaca, Poljaka, Roma, Rumuna, Rusa, Rusina, Slovaka, Slovenaca, Turaka, Ukrajinaca.

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 2010. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 2010. godine, donjela je

AMANDMAN III. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

U Ustavu Bosne i Hercegovine član IV. stav 1. mijenja se i glasi:

- " 1. Dom naroda

Dom naroda se sastoji od 19 delegata, pet Bošnjaka, pet Hrvata, pet Srba i četiri delegata iz reda nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, koje predlaže Vijeće nacionalnih manjina BiH i to: dva iz Vijeća nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine i dva iz Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske."

- Amandman III. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

IV. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana III. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

V. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

VI. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive. Predloženi amandman osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacije na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Na osnovu člana X. 1. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 2010. godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 2010. godine, donjela je

**AMANDMAN IV.
NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE**

U Ustavu Bosne i Hercegovine stav prvi člana V. mijenja se i glasi:

“ Predsjedništvo

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se sastoji od četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana iz reda nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini ili građanina Bosne i Hercegovine, koji je nacionalno neopredjeljen”.

- Amandman IV. na Ustav Bosne i Hercegovine stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku BiH”, a primjenjivat će se od prvih narednih Opštih izbora u BiH.

O B R A Z L O Ž E N J E

VII. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE AMANDMANA NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana IV. Na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X. stav 1. Ustava Bosne i Hercegovine koji glasi da "Ovaj Ustav može biti mjenjan i dopunjavan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji glasaju u Predstavničkom domu.

VIII. RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Predloženi amandman otklanja diskriminaciju, jer činjenica da konstitutivnost tri naroda u Bosni i Hercegovini nije rezultirala i ravnopravnim položajem na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ukazuje da određena ustavna rješenja treba uskladiti i sa odlukom Ustvanog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, ali istovremeno primjeniti u cijelosti i Protokol br.12 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i odluku Evropskog suda za ljudska prava u Starzburu o obaveznom učešću nacionalnih manjina, odnosno njihovoj mogućnosti da ravnopravno s drugima budu predstavljeni kako u izvršnoj tako i u zakonodavnoj vlasti.

IX. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi amandman osigurava mogućnost kandidovanja svih građana Bosne i Hercegovine za mjesto u Predsjedništvu BiH bez obzira u kom dijelu zemlje žive.

Predloženi amandman osigurava mogućnost svih građana BiH da glasaju za kandidata po svom izboru bez trenutnih sužavanja limitacije na kandidate iz reda samo jednog ili dva naroda.

Forum građana Tuzle

BOSNA I HERCEGOVINA

03.11.2011

01,02-50-13-1128-1/11	Broj priloga
-----------------------	-----------------

PREDSJEDAVAJUĆEM PRIVREMENE ZAJEDNIČKE KOMISIJE
Gosp. Šefiku Džaferoviću

Predmet: Prijedlog Foruma građana Tuzle o načinu implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH, kao i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine

Poštovani,

U skladu sa zaključcima Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18.10.2011., dostavljam Vam prijedlog Foruma građana Tuzle o načinu implementacije Presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, kao i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Sarajevo, 03.11.2011.

Vehid Šehić
Šehić

Na onovu člana X.I Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____ 20 ____ godine, i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj ____ 20 ____ godine, donijela je

AMANDMAN II. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Posljednji stav Preambule Ustava Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Državljeni Bosne i Hercegovine, kao Bošnjaci, Hrvati i Srbi koji su konstitutivni narodi, nacionalne manjine i nacionalno neopredijeljeni, i kao građani, ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine.“

AMANDMAN III. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Član IV Ustava Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi:

„Član IV Skupština Bosne i Hercegovine

Skupštinu Bosne i Hercegovine čine Predstavnički dom i Dom naroda.

1. Predstavnički dom

Predstavnički dom ima 81 poslanika koji predstavljaju građane Bosne i Hercegovine, od kojih je 50 iz Federacije Bosne i Hercegovine, a 31 iz Republike Srpske.

- (a) Poslanici se biraju neposredno, tajnim glasanjem, na osnovu opšteg i jednakog biračkog prava, što se uređuje izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.*
- (b) Konstitutivna sjednica Predstavničkog doma će se održati najkasnije u roku od 30 dana po objavi službenih rezultata izbora*
- (c) Radom Predstavničkog doma rukovode predsjedavajući i tri zamjenika predsjedavajućeg, od kojih jedan pripada parlamentarnoj manjini, na način uređen poslovníkom. Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg se mijenjaju na funkciji predsjedavajućeg svakih 12 mjeseci.*
- (d) Odluke u Predstavničkom domu se donose većinom glasova ukupnog broja poslanika, ukoliko Ustavom nije propisana kvalifikovana većina.*
- (e) Kvorum čini većina poslanika u Predstavničkom domu.*

2. Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 31 delegata, od kojih je 17 iz Federacije Bosne i Hercegovine i to: 6 Bošnjaka, 6 Hrvata i 3 Srbina i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, i 14 iz Republike Srpske, i to: 6 Srba, 3 Bošnjaka, 3 Hrvata i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih.

- a) Predložene delegate iz Federacije Bosne i Hercegovine biraju odgovarajući klubovi Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine, a delegate iz Republike Srpske po istom principu biraju odgovarajući klubovi Vijeća naroda Republike Srpske.*

- b) *Konstitutivna sjednica Doma naroda će se održati najkasnije u roku od 30 dana po objavi službenih rezultata izbora.*
- c) *Radom Doma naroda rukovode predsjedavajući i tri zamjenika predsjedavajućeg iz reda konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, na način određen Poslovníkom. Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg se mijenjaju na funkciji predsjedavajućeg svakih 12 mjeseci.*
- d) *U svrhu odlučivanja po pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa delegati se organizuju u klubove delegata konstitutivnih naroda i delegata nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih.*
- e) *Kvorum za rad Doma naroda čini 17 delegata, s tim da je prisutno najmanje po 5 delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda i 2 iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, uključujući po jednu trećinu delegata sa teritorije oba entiteta.*
- f) *Odluke u Domu naroda se donose većinom glasova ukupnog broja delegata pod uslovom da za odluku glasa najmanje po jedna trećina od ukupnog broja delegata iz oba entiteta. Ukoliko ne bude postignuta potrebna većina, Dom naroda može formirati komisiju sastavljenu od delegata iz oba entiteta na paritetnoj osnovi koja će pokušati da pronađe kompromisno rješenje u roku od 5 dana. Ukoliko Dom naroda ne prihvati prijedlog komisije smatrat će se da odluka nije donesena.*
- g) *Ukoliko najmanje četiri delegata iz reda jednog konstitutivnog naroda u Domu naroda smatraju da se odlukom Skupštine Bosne i Hercegovine vrijeđa vitalni interes konstitutivnog naroda kojeg zastupaju, imaju pravo uložiti veto. U tom slučaju, Dom će formirati komisiju sastavljenu od po jednog delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda, koja će nastojati da u roku od pet dana pronađe kompromisno rješenje. Ukoliko komisija ne pronađe kompromisno rješenje konsenzusom, ili ukoliko se za to rješenje ne izjasni većina prisutnih delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda na sjednici Doma naroda, smatraće se da odluka nije usvojena.*
- h) *Ukoliko najmanje četiri delegata iz reda jednog konstitutivnog naroda stave veto na odluku Skupštine Bosne i Hercegovine zbog ugroženosti vitalnog nacionalnog interesa, a najmanje četiri delegata iz reda drugog konstitutivnog naroda se izričito izjavom izjasni protiv veta, Ustavni sud Bosne i Hercegovine će odlučivati o tome da li se sporna odluka odnosi na pitanje od vitalnog interesa konstitutivnog naroda. Ako većina sudija Ustavnog suda, koja uključuje dvoje sudija iz reda konstitutivnog naroda čiji delegati u Domu naroda su uložili veto, smatra da sporna odluka ne sadrži pitanje od vitalnog interesa konstitutivnog naroda, Dom naroda će donijeti odluku po redovnom postupku. U suprotnom, Dom naroda će donijeti odluku kako je propisano u tački g) ovog člana.*

3. Zajedničke odredbe

- (a) *Mandat poslanika i delegata traje 4 godine*
- (b) *Domovi su ravnopravni u odlučivanju. Sve odluke iz nadležnosti Skupštine Bosne i Hercegovine moraju biti usvojene u istovjetnom tekstu u oba doma.*
- (c) *Odluke Skupštine BiH stupaju na snagu osmog dana po objavljivanja u Službenom glasniku BiH, ukoliko zakonom drugačije nije određeno*
- (d) *Poslanici i delegati neće biti pozivani na krivičnu i građansku odgovornost za djela učinjena u vršenju svoje funkcije*

4. Nadležnosti

Skupština Bosne i Hercegovine:

- a) *Odlučuje o promjeni Ustava Bosne i Hercegovine*
- b) *Usvaja zakone, druge propise i opšte akte*
- c) *Usvaja budžet institucija Bosne i Hercegovine*

- d) *Odlučuje o ratifikaciji međunarodnih ugovora i sporazuma*
- e) *Usvaja sigurnosnu i odbrambenu strategiju Bosne i Hercegovine*
- f) *Bira Predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine*
- g) *Imenuje Predsjednika i članove Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i vrši kontrolu njihovog rada*
- h) *Bira sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*
- i) *Odlučuje o raspisivanju referenduma u skladu sa zakonom*
- j) *Vrši kontrolu rada obavještajno-bezbjednosnih službi*
- k) *Daje amnestiju za krivična djela u skladu sa zakonom*
- l) *Odlučuje o proglašavanju ratnog i vanrednog stanja*
- m) *Obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom*

AMANDMAN IV. NA USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Član V Ustava Bosne i Hercegovine, mijenja se i glasi:

„Član V Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine

Funkciju šefa države vrši Predsjednik Bosne i Hercegovine, a u slučajevima utvrđenim ovim Ustavom Predsjednik i tri potpredsjednika zajedno. Predsjednik i potpredsjednici dolaze iz reda konstitutivnih naroda, nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Predsjednik i potpredsjednici ne mogu biti iz jednog entiteta.

1. Izbor Predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine

- a) *Kandidati za Predsjednika i potpredsjednike se biraju iz reda poslanika Predstavničkog doma Skupštine Bosne i Hercegovine. Kandidate za Predsjednika i potpredsjednike može predložiti najmanje 10% poslanika. Poslanik može učestvovati u predlaganju samo jednog kandidata.*
- b) *Klubovi delegata u Domu naroda se većinom glasova svojih članova opredjeljuju se za jednog kandidata iz reda svog konstitutivnog naroda kao i iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Utvrđena lista od 4 (četiri) kandidata dostavlja se Predstavničkom domu na potvrđivanje. Ukoliko Predstavnički dom ne potvrdi listu izjašnjavat će se pojedinačno o svakom kandidatu sa liste. Ukoliko neko od kandidata ne dobije potrebnu većinu u Predstavničkom domu, odgovarajući klub delegata u Domu naroda će, po ranije utvrđenoj proceduri, predložiti drugog kandidata o kome će se Predstavnički dom izjašnjavati. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani u roku od 15 (petnaest) dana po konstituisanju Skupštine Bosne i Hercegovine.*
- c) *Izabrani kandidati za Predsjednika i potpredsjednike se mijenjaju na funkciji Predsjednika svakih 12 mjeseci u skladu sa redoslijedom utvrđenim na listi za izbor. Redoslijed na listi se utvrđuje žrijebanjem u Domu naroda prilikom formiranja liste. Mandat Predsjednika i potpredsjednika traje 4 (četiri) godine. Isto lice može biti birano na funkciju Predsjednika najviše 2 (dva) puta.*

2. Nadležnosti Predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- a) *Predstavlja Bosnu i Hercegovinu.*

- b) *Proglašava ukazom zakone usvojene u Skupštini Bosne i Hercegovine.*
- c) *Potpisuje međunarodne ugovore i sporazume.*
- d) *Imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Savjeta ministara u skladu sa zakonom.*
- e) *Saziva i rukovodi sjednicama Vrhovnog savjeta sigurnosti i odbrane BiH*
- f) *imenuje vojne i vojno-diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, međunarodnim organizacijama i institucijama*
- g) *donosi odluku o strukuri Oružanih snaga u skladu sa zakonom*
- h) *imenuje nosioce najviših vojnih dužnosti u skladu sa zakonom*
- i) *Akredituje i prima strane diplomatske predstavnike u skladu sa zakonom.*
- j) *Može zatražiti sazivanje sjednice Savjeta ministara ili bilo kog doma Skupštine Bosne i Hercegovine i učestvovati u njihovom radu.*
- k) *Daje pomilovanje u skladu sa zakonom. “*

Ustavni osnov za usvajanje Amandmana II, III i IV na Ustav Bosne i Hercegovine sadržan je u članu X, stav 1, Ustava Bosne i Hercegovine, koji glasi da „Ovaj Ustav može biti mijenjan i dopunjan odlukom Parlamentarne skupštine BiH, koja uključuje dvotrećinsku većinu prisutnih i koji su glasali u Predstavničkom domu.

RAZLOZI ZA USVAJANJE AMANDMANA

Ustav Bosne i Hercegovine sadrži norme koje su diskriminatorne prema Ostalima ali i prema predstavnicima konstitutivnih naroda, zavisno od teritorije na kojoj žive. Time je on sam sebi proturječan, jer u članu II (tačke 1, 2 i 4) jamči ravnopravnost i zabranjuje diskriminaciju, te predviđa obavezu Bosne i Hercegovine da obezbijedi najviši međunarodni nivo zaštite ljudskih prava i sloboda, istovremeno dajući nadzakonsku snagu Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, dok istovremeno u članovima IV (tačka 1) i V (stav 1) oduzima pasivno biračko pravo Ostalima. Time se krše ljudska prava i slobode, a građani Bosne i Hercegovine, u zavisnosti od svoje nacionalne pripadnosti ili opredjeljenja, stavljaju u neravnopravan položaj. Ova činjenica po sebi obavezuje na usvajanje amandmana kojima će Ostali biti izjednačeni u pravima sa pripadnicima konstitutivnih naroda, posebno u pogledu ostvarivanja biračkog prava. Time bi Ustav Bosne i Hercegovine bio doveden u sklad sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, kao svojim integralnim dijelovima. Otklanjanje ove diskriminacije i priznavanje jednakosti svih državljana Bosne i Hercegovine u pravima i slobodama, u ovom slučaju političkim, doveli bi do priznavanja i praktične realizacije jedne civilizacijske tekovine – univerzalnosti ljudskih prava.

Dodatni razlog za usvajanje amandmana je presuda Sejdić-Finci kojom se utvrđuje da Ustav Bosne i Hercegovine sadrži diskriminatorne odredbe i da krši ljudska prava i slobode građana koji pripadaju Ostalima. Bosna i Hercegovina ima obavezu da otkloni diskriminaciju i sprovede ovu presudu, što ne može učiniti prije nego što izmijeni svoj ustav, jer se diskriminacija i kršenje ljudskih prava i sloboda nalaze u samom temelju ustavnog sistema – normativnom dijelu Ustava Bosne i Hercegovine.

Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine - Dom naroda

Član IV tačka 1. podtačke a) i b) se mijenjaju i glase:

„a) Dom naroda se sastoji od 32 delegata, od kojih Vijeće naroda Narodne skupštine Republike Srpske bira četiri Srbina, četiri Bošnjaka, četiri Hrvata i dva iz reda Ostalih; Doma naroda Parlamenta Federacije bira četiri Srbina, četiri Bošnjaka, četiri Hrvata i dva iz reda Ostalih, a Skupština Brčko distrikta BiH bira po jednog iz reda svakog konstitutivnog naroda i iz reda Ostalih.

b) Osamnaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da je prisutno najmanje pet srpskih, pet bošnjačkih, pet hrvatskih i tri delegata i reda Ostalih.“

Član IV tačka 3. podtačka b) mijenja se i glasi:

„b) Svaki Dom će većinom glasova usvojiti svoj poslovnik o radu i izabrati među svojim članovima jednog Srbina, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog iz reda Ostalih za predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg.“

Član IV tačka 3. podtačke e), f) i g) mijenjaju se i glase:

„e) Predložena odluka Parlamentarne skupštine može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda, odnosno po kolektivna prava Ostalih iz člana II/9.

ovog Ustava, većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata, odnosno iz reda Ostalih, izabranih u skladu sa stavom 1, tačka (a). Za donošenje takve odluke bit će potrebna saglasnost Doma naroda, izglasana od strane većine bošnjačkih, većine hrvatskih, većine srpskih delegata i većine delegata iz reda Ostalih koji su prisutni i glasaju.

f) Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata, odnosno delegata iz reda Ostalih, stavi primjedbu na pozivanje na tačku (e), predsjedavajući Doma naroda će odmah sazvati Zajedničku komisiju, koja se sastoji od sedam delegata, od kojih su po dva izabrana iz redova konstitutivnih naroda i jedan iz reda Ostalih, u cilju razrješenja tog pitanja. Ukoliko to Komisija ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost slučaja.

g) Dom naroda se može raspustiti odlukom Predsjednika ili samog Doma, pod uslovom da je odluka Doma o raspuštanju donijeta većinom koja uključuje natpolovičnu većinu delegata od ukupnog broja izabranih delegata.“

Obrazloženje za usvajanje ovog amandmana

Amandman I zadire u suštinu zabrane diskriminacije i jednakopravnosti svih konstitutivnih naroda i onih koji se tako ne osjećaju u pravnom poretku BiH. Trenutna ustavna odredba utvrđuje da jednu trećinu članova Doma naroda bira Narodna skupština RS-a, a dvije trećine Predstavnički dom Parlamenta FBiH sa unaprijed definiranom nacionalnom pripadnošću. Iako ne postoji autentično tumačenje ove odredbe, vjerovatno da je ustavotvorac, (ma ko on bio) pošao od zatečenog stanja, da na teritoriji RS-a žive pretežno predstavnici srpskog naroda, a da je FBiH, ekskluzivno hrvatsko-bošnjačka tvorevina. Međutim, ovakvo shvatanje je u velikoj mjeri korigirano odlukom Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda čime su izjednačena prava svakog konstitutivnog naroda na cijeloj teritoriji BiH uz izostavljanje definiranja i pozicije Ostalih. Zbog toga se čini sasvim logičnim da i jedan i drugi parlament, kroz tijela formirana nakon usvajanja ove odluke, odlučuju ravnopravno o izboru predstavnika konstitutivnih naroda i Ostalih u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH pri čemu bi oba tijela birala jednak broj predstavnika u ovo tijelo. Obrazloženje za ovakvo opredjeljenje leži i u činjenici da interesi pojedinih naroda i nacionalnih manjina sa različitih teritorija nisu identični, a da Dom naroda mora biti mjesto u kojem će se modelirati svi interesi svakog naroda. Pored ovoga, neophodno je, imajući u vidu poziciju Brčko distrikta BiH, u proces posrednih izbora za Dom naroda uključiti i Skupštinu Brčko distrikta kako bi se „pokrila“ teritorija cijele države u proces izbora u Dom naroda i time bili zastupljeni interesi svakog konstitutivnog naroda na teritoriji cijele države ali i predstavnika grupe Ostali.

Pored ovoga bi se povećao broj članova Doma naroda, uz ostavljanje istih nadležnosti koje taj Dom trenutno ima.

Konačno, radi ostvarenja pune ravnopravnosti Ostalih u procesu odlučivanja i zaštite kolektivnih prava, izjednačeno je učešće pripadnika Ostalih u ovome procesu sa mogućnošću zaustavljanja zakonodavne procedure ukoliko bi se ovaj klub pozvao na zaštitu, ne vitalnih nacionalnih interesa, već zaštite kolektivnih prava. Razlika između ova dva pojma nije suštinske već isključivo terminološke prirode jer se radi o istom korpusu prava kojima se koriste konstitutivni narodi – zaštita kolektivnih prava uz drugačije terminološko određenje jer nije moguće da Ostali imaju mogućnost pozivanja na vitalni nacionalni interes pošto se radi o, za pretpostaviti je, pripadnicima različitih nacionalnih manjina ili onih koji se ne izjašnjavaju niti kao predstavnici konstitutivnih naroda niti kao predstavnici nacionalnih manjina, ali mogu definirati zajedničke interese kroz mehanizam zaštite kolektivnih prava što bi predstavljalo kohezivni faktor za približavanje različitih grupa. Bez mogućnosti da klub Ostalih

participira na jednakim osnovama u procesu odlučivanja, uključujući i pravo veta do eventualne odluke Ustavnog suda BiH, ne bi se do kraja omogućila ravnopravna participacija ove grupe u vođenju države, a time niti u zaštiti njihovih prava, već bi praktično služili samo kao „dodatne ruke za glasanje“ u Domu naroda.

Važno je istaći da se ovim Amandmanom povećava i broj zamjenika predsjedavajućih Predstavničkog doma i Doma naroda u cilju ravnopravnog pristupa javnim funkcijama grupi Ostalih.

Amandman II na Ustav Bosne i Hercegovine – Predsjedništvo BiH

Naslov člana V koji glasi „Predsjedništvo“ se zamjenjuje riječju „Predsjednik“.

Član V stav 1. se briše.

Član V tačka 1., 2. i 3. se brišu i zamjenjuju novim tačkama 1. 2. i 3. koje glase:

„1. Predsjednik Bosne i Hercegovine bira se u Domu naroda, natpolovičnom većinom delegata prisutnih i koji glasaju.

2. Predsjednik može podnijeti ostavku ili biti smijenjen odlukom Doma naroda, na isti način na koji je izabran.

3. Ovlaštenja

Predsjednik je nadležan da:

- a) Predstavlja državu u inostranstvu;
- b) Najavljuje parlamentarne i druge izbore na državnom nivou;
- c) Dodjeljuje titule, ordenje, nagrade i odlikovanja u skladu sa zakonom BiH;
- d) Akreditira i prima ambasadore i izaslanike u skladu sa zakonom BiH;
- e) Daje pojedinačna pomilovanja i amnestije u skladu sa zakonom BiH;
- f) Može sazvati sjednice Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine te predlagati i utvrđivati dnevni red ovih sastanaka;
- g) Može prisustvovati i govoriti na zasjedanjima Parlamentarne skupštine;
- h) Kada zakon BiH nalaže potrebu i u skladu sa njim, imenuje državne službenike;
- i) Imenuje kandidata za predsjednika Vijeća ministara;
- j) Raspušta Parlamentarnu skupštinu, nakon obavljenih konsultacija i uz odobrenje predsjednika Vijeća ministara i u skladu sa ovim Ustavom.“

U članu V tačka 4. podtačka b) mijenja se i glasi:

b) Najviše dvije trećine svih ministara mogu biti imenovani sa teritorije Federacije. Predsjedavajući će, također, imenovati tri zamjenika koji će biti iz različitih konstitutivnih naroda i reda Ostalih, koji će preuzeti dužnost nakon odobrenja Predstavničkog doma.

U članu V tačka 5. se briše, a u članu V tačka 4. iza podtačke c) se dodaje nova podtačka d) koja glasi:

„d) Vijeće ministara će vršiti funkciju civilnog zapovjednika oružanih snaga.“

Obrazloženje za usvajanje ovog amandmana

Amandmanom II bi se preoblikovalo Predsjedništvo BiH u Predsjednika BiH kojega bi birao Dom naroda. Uz to se značajno mijenjaju nadležnosti Predsjednika BiH, a sve važne funkcije sadašnjeg Predsjedništva prenose se na Vijeće ministara, uključujući i komandu nad oružanim snagama što je značajan preduslov ispunjenja obaveza kako za EU integracije, tako i za NATO. Uz izmijenjene nadležnosti, koje se mogu nazvati i protokolarnim, a koje su vrlo slične nadležnostima iz Aprilskog i Butmirskog paketa, uz dodatnu redukciju tih nadležnosti, bi se postiglo da efikasno vođenje države ne bi bilo disperzirano između različitih državnih organa već objedinjeno kroz djelovanje Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara, odnosno zakonodavne i izvršne vlasti.

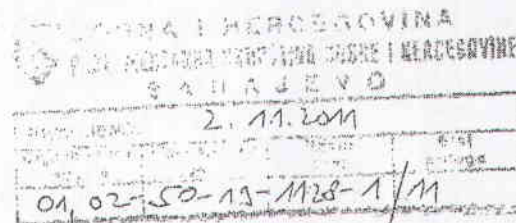
Ovaj amandman, kao što je to slučaj i sa predsjedavajućim oba doma Parlamentarne skupštine se uvodi i treći zamjenik Predsjedavajućeg vijeća ministara i time omogućava grupi Ostalih da participiraju u radu ovog važnog državnog organa.

Pravni institut u Bosni i Hercegovini
Правни институт у Босни и Херцеговини
Law Institute in Bosnia and Herzegovina

Br. 98/2011;
Datum: 02.11.2011.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM/DOM NARODA
Privremena zajednička komisija oba doma
Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
za provođenje presude Evropskog suda za
ljudska prava u Strazburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

- gospodin Šefik Džaferović, predsjedavajući
- gospodin Krstan Simić, zamjenik predsjedavajućeg
- gospođa Borjana Krišto, zamjenica predsjedavajućeg
- članovi Privremene komisije
- sekretari Komisije

Predmet: Prijedlog amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Veza: Vaš akt 01,02-50-14-1052-2/11 od 24.10.2011 – Javni poziv

Poštovani,

ispred strukovne organizacije i udruženja Pravni institut u Bosni i Hercegovini prije svega želimo vam uspjeh u radu u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*. Želimo iskazati zahvalnost što je Privremena komisija uputila javni poziv nevladinim organizacijama i na taj način omogućila doprinos civilnog društva, prije svega strukovnih organizacija u provođenju ove presude ali i ustavne reforme u Bosni i Hercegovini.

Naša radna grupa sastavljena od diplomiranih pravnika¹ je u martu 2010. godine izradila set amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine a od kojih u ovom predmetu dostavljamo dva relevantna za provođenje navedene presude. Nadamo se da će vam ovi amandmani biti od koristi jer se radi o stavu struke, odnosno strukovne organizacije u Bosni i Hercegovini.

Ovom prilikom želimo da potvrdimo svoje učešće na javnom saslušanju 4.11.2011. godine, a ovlašteni predlagač ispred Pravnog instituta u BiH bit će mr. Muhamed Mujakić.

S poštovanjem,

M.P.

DIREKTOR
mr. Muhamed Mujakić

Prilog: Modeli amandmana Pravnog instituta u BiH.

¹ Radnu grupu činilo je deset članova/ca, od kojih tri Bošnjaka, tri Srbina, tri Hrvata i jedan nacionalno neopredijeljen. Od deset članova šest je bilo iz FBiH, četiri iz RS-a, pet muškaraca i pet žena, svi diplomirani pravnici prosječne starosti 30 godina.

Predlađač: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed L. Mujakić

Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
strukovne organizacije Pravni institut u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV, stav 1. mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda i

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina).

a) Delegata iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a delegata iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih biraju delegata u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredjeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH morala bi se uzeti u obzir da treba birati i delegata konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno osim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V. mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine²

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu i, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

¹ Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja otklanjanje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih, da se delegati iz reda konstitutivnih naroda biraju iz oba entiteta a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupan broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

² Suština amandmana je otklanjanje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraju posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nastojanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legalitet i legitimitet: opredjeljena, nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlađač: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed L. Mujakić

potpredsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredjeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlagati klubovi stranaka. Za sastavljenu listu kandidata klubovi delegata u Domu naroda većinom glasova biraju predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- Svaki od izabranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika utvrdit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

(2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- imenjuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine³

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inokasni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji odražavaju konstitutivne narode i nacionalno neopredjeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektan izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine: čime se osigurava dodatni legalitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu temeljitijih ustavnih promjena, gdje bi se postojeca nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

Predlagatelj: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed I. Mujkić

Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
strukovne organizacije Pravni institut u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV. stav 1. mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda¹

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredjeljenih/nacionalnih manjina).

a) Delegati iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a delegati iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih biraju delegata u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kvorum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredjeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH moralo bi se uzeti u obzir da treba birati i delegate konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno osim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V. mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine²

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu i, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

¹ Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja otklanjanje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredjeljenih, da se delegati iz reda konstitutivnih naroda biraју iz oba entiteta a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupan broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

² Suština amandmana je otklanjanje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraју posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nastojanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legitimitet i legitimitet opredjelja nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlagatelj: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini

www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlagatelj: mr. Muhamed I. Mujkić

potpredsjednici Bosne i Hercegovine. Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredjeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlagati klubovi i stranaka. Za sastavljenu listu kandidata klubovi delegata u Domu naroda većinom glasova biraју predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- Svaki od izabranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika utvrdit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

(2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- imenuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine³

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inokasni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji odražavaju konstitutivne narode i nacionalno neopredjeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektan izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine čime se osigurava dodatni legitimitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu temeljitijih ustavnih promjena, gdje bi se postojeće nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

Predlađač: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini
www.lawinstitute.ba
Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed L. Mujakić

Model amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine
strukovne organizacije Pravni institut u Bosni i Hercegovini
u cilju provođenja u cilju provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu
u predmetu Sejdin i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Model Amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član IV, stav 1, mijenja se i glasi:

"1. Dom naroda¹

Dom naroda sastoji se od 22 delegata, od kojih se 14 bira iz Federacije Bosne i Hercegovine (uključujući pet Bošnjaka, pet Hrvata, jednog Srbina, tri predstavnika nacionalno neopredijeljenih/nacionalnih manjina), a osam iz Republike Srpske (uključujući pet Srba, jednog Bošnjaka, jednog Hrvata i jednog predstavnika nacionalno neopredijeljenih/nacionalnih manjina).

a) Delegate iz Federacije Bosne i Hercegovine bira Dom naroda Parlamentarne Federacije Bosne i Hercegovine, a delegate iz Republike Srpske bira Vijeće naroda Republike Srpske, tako što klubovi delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda odnosno nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih biraju u delegate u odgovarajuće klubove delegata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

b) Trinaest članova Doma naroda sačinjava kворum, pod uslovom da su prisutna najmanje četiri Bošnjaka, četiri Hrvata, četiri Srbina i jedan delegat iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih."

Suština zahtjeva/prijedloga jeste otkloniti diskriminaciju u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i omogućiti nacionalno neopredijeljenim i nacionalnim manjinama da imaju svoje predstavnike u ovom domu. Također, prilikom ovih izmjena Ustava BiH moralo bi se uzeti u obzir da treba birati u delegate konstitutivnih naroda iz oba entiteta Bosne i Hercegovine čime bi se osigurala potpuna konstitutivnost naroda u Bosni i Hercegovini i u ovom domu, odnosno osim Srba birati Bošnjake i Hrvate sa teritorije Republike Srpske a pored Bošnjaka i Hrvata birati i Srbe sa teritorije Federacije BiH.

Model Amandmana III. na Ustav Bosne i Hercegovine

U Ustavu Bosne i Hercegovine, član V, mijenja se i glasi:

"Član V.

Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine²

Funkciju šefa države u Bosni i Hercegovini vrši predsjednik Bosne i Hercegovine. Predsjednik Bosne i Hercegovine ima tri potpredsjednika. U vršenju funkcije mu pomažu ti, u slučaju potrebe, mijenjaju ga

¹ Suština amandmana u vezi Doma naroda predstavlja odabiranje diskriminacije u ovom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na način da se biraju tri (3) predstavnika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, da se delegati iz reda konstitutivnih naroda biraju iz oba entiteta a što je u skladu sa Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine o konstitutivnosti naroda u Bosni i Hercegovini te što se ukupan broj delegata iz reda konstitutivnih naroda sa sadašnjih pet (5) povećava na šest (6) što predstavlja jačanje kapaciteta Doma naroda.

² Suština amandmana je odabiranje diskriminacije po pitanju ko sve može biti izabran u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, koja je trenutno izražena u Ustavu Bosne i Hercegovine te da se predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine biraju posredno iz Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Nastojanje da predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine imaju i legalitet i legitimitet, opredjelila nas je da oni budu kandidovani iz reda već izabiranih predstavnika iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Predlađač: strukovna organizacija Pravni institut u Bosni i Hercegovini
www.lawinstitute.ba

Ovlašteni predlađač: mr. Muhamed L. Mujakić

potpredsjednici Bosne i Hercegovine, Predsjednik i potpredsjednici Bosne i Hercegovine pripadaju različitim konstitutivnim narodima i nacionalno neopredijeljenim odnosno nacionalnim manjinama.

1. Izbor i trajanje mandata

- Kandidati za predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine mogu biti izabrani predstavnici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje će predlagati klubovi stranaka. Za sastavljenju listu kandidata klubovi delegata u Domu naroda većinom glasova biraju predsjednika i potpredsjednike Bosne i Hercegovine. Listu kandidata Doma naroda potvrđuje Predstavnički dom većinom glasova. Predsjednik i potpredsjednici će biti izabrani najkasnije 15 dana od dana konstituisanja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
- Svaki od izabiranih kandidata će vršiti funkciju predsjednika po 12 mjeseci, a redoslijed vršenja funkcije predsjednika uvrđit će Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- Mandat predsjednika i potpredsjednika traje četiri godine. Ista osoba može obavljati funkciju predsjednika najviše dva puta.

(2. Nadležnosti predsjednika

Predsjednik Bosne i Hercegovine:

- predstavlja Bosnu i Hercegovinu;
- proglašava ukazom zakone usvojene u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;
- potpisuje i ratifikuje međunarodne sporazume/ugovore;
- imenjuje diplomatske predstavnike Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- prima akreditivna i opoziva pisma stranih diplomatskih predstavnika;
- predlaže predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- dodjeljuje odlikovanja i druga priznanja u skladu sa zakonom;
- daje pomilovanja.

3. Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika

Predsjednik i potpredsjednici zajedno i na osnovu konsenzusa:

- ostvaruju civilno zapovijedanje Oružanim snagama Bosne i Hercegovine;
- imenuju članove Upravnog odbora Centralne banke Bosne i Hercegovine;
- raspuštaju Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine")

Suština zahtjeva/prijedloga jeste da se otkloni diskriminacija iz Predsjedništva Bosne i Hercegovine te da se institucija reorganizira iz kolektivnog u inokasni organ predsjednika Bosne i Hercegovine sa tri potpredsjednika koji odražavaju konstitutivne narode i nacionalno neopredijeljene/nacionalne manjine. Također, prilikom ove izmjene treba uzeti u obzir i indirektni izbor predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine čime se osigurava dodatni legalitet i legitimitet svih – predsjednika i potpredsjednika iz reda već izabiranih predstavnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

³ Nadležnosti predsjednika i potpredsjednika Bosne i Hercegovine mogu biti ovako posmatrane u sklopu temeljitijih ustavnih promjena, gdje bi se postojeće nadležnosti Predsjedništva Bosne i Hercegovine, prenijele na sadašnje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine a koje bi u tom slučaju trebalo postati Vlada Bosne i Hercegovine.

01.02.2012-112-4/11

Mostar, 01.11.2011.

PRIJEDLOG GRADANSKOG FRONTA OSTALIH-MOSTAR ZA RJEŠENJE KONSTITUTIVNE POZICIJE GRUPE GRAĐANA IZ REDA OSTALIH KROZ PROVOĐENJE PRESUDE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA U STRAZBURU U PREDMETU SEJDIĆ-FINCI.

Poštovana Privremena zajednička komisijo oba doma Parlamentarne skupštine BiH za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić-Finci.

Prije svega, dozvolite nam da vas podsjetimo da grupu građana koju nazivamo Ostali, u skladu sa duhom postojećeg bosanskohercegovačkog, Dejtonskog ustava, tvore svi građani BiH koji se nacionalno nisu izjasnili kao Bošnjaci, Srbi ili Hrvati, dakle svi oni nekonstitutivni građani naše zemlje, bilo da je riječ o pripadnicima nacionalnih manjina ili nacionalno neopredjeljenih državljana BiH.

U kontekstu dnevno-političkog momenta, kada je otvorena javna rasprava o implementiranju odluke Evropskog suda za ljudska prava iz Strazbura u slučaju Sejdić/Finci protiv Bosne i Hercegovine, Građanski Front Ostalih iz Mostara (GFO) odlučno negira princip zatečenog stanja i shodnih kvota kao regulatorskog mehanizma po kome tri većinske politike konstitutivnih naroda BiH namjeravaju anulirati 16 godina diskriminacije Ostalih i regulirati njihova ustavna prva i status. Prijedlozi amandmana na Annex 4 Daytonskog mirovnog sporazuma iznešeni od strane parlamentarnih stranaka pred Privremenom zajedničkom komisijom za provođenje pomenute odluke evidentno delegitimiraju suvereno pravo Ostalih da definiraju korpus svojih kolektivnih prava i suoče konstitutivni Trolist sa četvrtim vitalnim interesom, definiranim ili ne. Iznesene prijedloge dakle smatramo fundamentalno vjernima duhu i slovu važećeg Ustava.

Po našem mišljenju, kolektivna prava Ostalih izviru iz suverenog principa meritokracije i građanskih svjetonazora i kao takva ne mogu biti delegirana u skladu sa postojećim ustavom čija je antinomičnost bjelodana eksplicitnim pozivanjem na jednakost (Članak 2, Stavak 4) i istovremenom brutalnom diskriminacijom u formalnoj političkoj zastupljenosti one biomase koju važeći Ustav naziva Ostalima. U BiH kontekstu princip bi meritokracije suštinski deložirao etno-političko mišljenje na nižerazrednu razinu i time uspostavio drugu nerazrešivu ustavnu torziju. Duh kolektivnih prava tako bi se konstituirao kao direktna negacija principa proporcionalne zastupljenosti po etničkom ključu kojim se sprovodi većinsko-konstitutivno nasilje. Čak i kada bi se Ostali upisali u postojeći Ustav kao četvrti konstitutivni narod priznat na cijeloj teritoriji BiH, sa svim postojećim prerogativima konstitutivnosti – dakle sa mogućnošću blokiranja zakonodavne procedure pozivom na zaštitu vitalnih kolektivnih prava i korištenja prava veta na odluke Ustavnog suda – Ostali bi se pozivali na princip odbrane svog vitalnog interesa uvijek kada bi se princip etno-kvota koristio, na primjer u primjeni izbornih zakona ili rotacionim mehanizmima. A ako bi vitalni interesi bili suvereno definirani, onda bi blokiranje premeditirane kvotaške političke procedure bila ništa manje nego ustavna obaveza Ostalih.

Ova principijelna pat pozicija nije nerazrešiva za Ostale. Šesnaest godina političke obespravljenosti može se prekinuti unilateralnom odlukom konstitutivnih parlamentarnih stranaka kojom bi se Ostalima priznalo pravo da autoreferentno definiraju svoja kolektivna prava i proglase konstitutivnost novog kolektivnog identiteta. Pozitivnim presedanom bi se novoj konstitutivnoj grupi obezbjedila suverena

eksteritorijalnost u školstvu, sudstvu, pravo na transnacionalnu i transregionalnu asocijativnost, kao i osnivanje tijela pri Ministarstvima Unutrašnjih Poslova oba bih. entiteta koji bi garantovali nepristrasnost ovih institucija u kontaktu sa građanima iz reda Ostalih

Toliko puta najavljivani i nikada sprovedeni popis stanovništva BiH ili ekskluzivni popis Ostalih nakon pozitivno diskriminisanog medijskog prostora, generirao bi procentualni udio Ostalih u ukupnom broju BiH stanovništva i odgovarajuće pravo na budžetske rashode. Podsjećamo da *a priori* činjeničnost brojčane inferiornosti Ostalih ostaje apsolutno neustvrđenom.

GFO priznaje parlamentarne stranke konstitutivnih naroda kao nedjeljivo legitimne promotere i regulatore većinskih političkih volja u BiH. Kao glavnim subjektima političkih procesa u BiH, međutim, koji već deceniju i pol pretpostavljaju neoboriv legitimitet diskriminatorskom legalitetu, a onda pod prinudom međunarodne sudske presude, već dvije godine, neoboriv legalitet vlastitom diskriminatorskom legitimitetu. Odričemo im pravo da zakucaju manjinski status Ostalih sjevladajućim etno proporcionalnim principom, kukavičkim pozivanjem na realnosti i maskiranjem problema Ostalih nacionalnim manjinama.

Ostali imaju suvereno pravo osloboditi se ustavnog nasilja vladajućih anakronih i atavističkih BiH politika koje su monopolizirale cijelokupni društveni prostor slobodnog čovjeka.

Srdačno

Predsjednik Udruge Građanski front Ostalih: Osvit Seferović
Tajnik Udruge Građanski front Ostalih: Alen Penava

 PARNI LIST ZA IZBOR U SKUPSTINU REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
 SARAJEVO

PRIJELAZ: 09-11-2011			
Organizaciona jedinica	Organizaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

SVI U SKUPSTINU SA ZASTAVAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, ZLATNIM LJILJANIMA!!!!

POZIVAM SVE DRAGE PRIJATELJE I ONE KOJI VOLE OVU NAŠU DOMOVINU , R BiH , DA SUTRA DOĐU SA ZASTAVAMA A R BiH U ZGRADU PARLAMENTA U 9H, SALA BR.1.---sutra branimo NAS...SEBE I NAŠU BUDUĆNOST...!!!!!! NE AMANDMANIMA..I GENOCIDNIM TOROVIMA !!!!!!!

---SAD ili NIKAD ---- ♥♥♥ USTAV R BiH ♥♥♥---

2. SVI U SKUPSTINU SA ZASTAVAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, ZLATNIM LJILJANIMA

NACIONALNI KONGRES REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

poziva sve patriote Republike BiH da dodju na sjednicu 4. novembra 2011 u 10:00 u Skupstinu Republike BiH i da ponesu svoju zastavu Republike BiH, Zlatne ljiljane.

To je nasa Skupstina, a zgradu Skupstine Republike BiH su sada bespravno uzurpirali daytonski izdajnici. Dodjimo u nasu Skupstinu i porucimo im da Republika Bosna i Hercegovina vec ima svoj gradjanaki Ustav koji nije diskriminisao nikoga. Po dole citiranom Clanu 220 Ustava R BiH i po Izbornom zakonu Republike BiH se bira 7 clanova Predsjednistva R BiH, tako sto svaki gradjanin bez obzira gdje se nalazio ima mogucnost dati svoj glas svakom od kandidata, bez obzira iz koje etnicke grupe i bez obzira iz koje geografske regije Republike BiH je kandidat. Dakle, clan Ustava R BiH o izboru Predsjednistva se uklapa u sve zahtjeve civilnog drustva o gradjanskim pravima, pa nema nikakve potrebe da ga mijenjamo. Po Izbornom zakonu i praksi ravnopravnosti u R BiH, dva kandidata iz svakog naroda koji dobiju najvise glasova predstavljaju svoj narod, a jedan ostale.

Svako rjesenje koje ce obezbijedjivati ljudska prava na nivou entiteta je u sustini nova podvala, jer ce time genocidni daytonski Ustav dobiti i muhur Evrope, te ce Republika

BiH potonuti u još težu situaciju, razbijaci RBiH će napraviti još jedan korak ka legalizaciji Daytonu.

Slijede članovi Ustava Republike BiH koji su primjenjivi u ovoj situaciji i poslije svakog od njih naše kratko obrazloženje:

Član 59.

Skupština društveno-političke zajednice može raspisati referendum radi prethodnog izjašnjavanja građana o pojedinim pitanjima iz njene nadležnosti, ili radi potvrđivanja zakona, propisa i drugih opštihakata. Odluka donesena na referendumu obavezna je.

OBRAZLOŽENJE: Skupština najveće društveno političke zajednice u BiH, Republike BiH, je raspisala Referendum o nezavisnosti, on je održan 1. marta 1993. Predstavnici Republike BiH su dakle bili obavezni postovati volju naroda iskazanu referendumom i po ovom članu Ustava RBiH oni izricito nisu imali mandat da potpisu u Daytonu/Parizu osnivanje Republike srpske i Federacije. To čini njihove Daytonске/Pariske potpise potpuno nelegalnim i nelegitimnim. Sjetimo se mada su oni bili veoma vješt manipulatori, ipak Skupština Republike BiH im nikada nije ratifikovala finalni Pariski potpis.

I mi građani Republike BiH, prema gornjem članu Ustava, imamo **OBAVEZU** da postujemo Referendum o nezavisnosti i da nikada ne priznamo genocidne kreacije "Republiku" srpsku i "Federaciju".

Član 66.

Gradjani su jednaki u pravima i dužnostima bez obzira na nacionalnost, rasu, pol, jezik, vjeroispovijest, politicko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, rodjenje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Svi su pred zakonom jednaki.

OBRAZLOŽENJE: Po ovome članu jasno je da svaki gradjanin iz okupiranog dijela RBiH (kojega zovu RS) Banja Luka, Bijeljine, Zvornika, Prijedora, Srebrenice, Visegrada itd. ima pravo da glasa npr. za Izetbegovica ili Komsica ako želi, i svaki gradjanin iz okupirane dijela RBiH (kojeg zovu "Federacija") ima pravo da glasa za npr. Radmanovica ako želi. Daytonskim Ustavom su im ta prava oduzeta. Ne radi se ovdje samo o Finciju i Sejdicu. Radi se o neravnopravnosti Bosnjaka, Hrvata i svih ostalih gradjana u "RS", a i o neravnopravnosti Srba i svih ostalih gradjana u "Federaciji" kojima su uzurpirana njihova prava da glasaju za pojedine kandidate za predsjedništvo.

Poznato nam je da će daytonski politickari pokusati da ovu presudu riješe kozmetickom promjenom daytonskog Ustava tako sto će omogućiti samo Romima i Jevrejima da se kandiduju, a neće riješiti sustinu problema, neravnopravnost svih gradjana, zbog koje je u sustini presuda u Srtrazburu donesena.

Clan 69.

Gradjanin ima pravo da podnosi predstavke i prijedloge tijelima i organima društveno-politickih zajednica i drugim nadležnim organima i organizacijama, da dobije odgovor na njih, kao i da preduzima politicke i druge inicijative od opšteg interesa. OBRAZLOZENJE: Po ovom clanu, svaki gradjanin ima pravo da dodje na sastanak u Skupstinu i da iznese svoj prijedlog i da taj prijedlog i diskusija budu uzeti u obzir. Dakle, ovaj clan vam garatnuje da vas moraju pustiti na tu sjednicu - i ponesite zastavu sa ljiljanima.

Clan 89.

Obrana Republike je neprikosnoveno i neotudjivo pravo i najviša dužnost i cast svakog gradjanina.

OBRAZLOZENJE: Ovaj clan vam obezbjedjuje pravo da se borite za svoju domovinu, tj. ne moze vas niko zbog toga progoniti, tuziti, suditi itd.

Clan 220.

Clanove Predsjedništva biraju gradani neposredno, opštim i tajnim glasanjem, u skladu sa zakonom.

Clanovi Predsjedništva biraju se na cetiri godine i mogu biti birani još jedanput uzastopno.

Predsjedništvo kome je prestao mandat ostaje na dužnosti do izhora novog Predsjedništva Republike.

Predsjedništvo sacinjava sedam clanova.

OBRAZLOZENJE Clana 220:

Ovo je clan Ustava Republike BiH kojim se regulise Predsjednistvo. Ovaj clan uvazava etnicku slozneost Republike BiH, zato ima 7 clanova predsjednistva, i ovaj clan udovoljava svim zahtjevima povelje o ljudskim pravima.

Moguće je da ce neki smatrati da treba izmisliti neki jos savrseniji Clan ustava kojim se treba regulisati Predsjnistvo ili Predsjednik BiH, ali ovo je clan koji nam je otet agresijom i genocidom, a samo ono sto nam je bespravno oteto imamo pravo ZAHTIJEVATI da nam se vrati. Sve drugo bi bilo u sferi nasih ZELJA, te bi morali TRAZITI SAGLASNOST drugih, a jedino nelegalno oteti Ustav RBIH imamo pravo ZAHTIJEVATI jer nam je ukraden.

Zato zahtijevamo da nam se vrati Ustav Republike Bosne i Hercegovine koji nam je otet nezakonitim sredstvima, izdajom podmetnutih cetnicih agenata na celo R BiH, zatim agresijom i genocidom.

Podsjećamo i na neke članove Ustava Republike BiH koji regulisu odbranu Republike, koji nas dodatno naoružavaju pravom da branimo Republik BiH:

Član 154.

Neprikosnoveno je i neotuđivo pravo i dužnost građana, naroda Bosne i Hercegovine i pripadnika drugih naroda koji u njoj žive da štite i brane slobodu, nezavisnost, suverenitet, teritorijalni integritet i cjelokupnost i Ustavom utvrđeno uređenje Republike:

Član 155.

Niko nema pravo da prizna ili potpiše kapitulaciju, niti da prihvati ili prizna okupaciju Republike Bosne i Hercegovine ili pojedinog njenog dijela. Niko nema pravo da spriječi građane Republike Bosne i Hercegovine da se bore protiv neprijatelja koji je napao Republiku. Takvi akti su protivustavni i kažnjavaju se kao izdaja Republike.

Izdaja Republike Bosne i Hercegovine je najteži zločin prema narodu i kažnjava se kao teško krivično djelo.

Na kraju podsjetimo na Član Ustava RBiH kojim se regulise PROMJENA USTAVA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, i iz kojeg vidimo da je Dayton/Pariz pariski ustav nezakonit jer potpisnici to nisi imali pravo uraditi a da ne pitaju narod i organe Republike BiH, kako je od njih zahtijevano prema donjoj proceduri.

Član 268.

1. Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike Bosne i Hercegovine mogu podnijeti: svako vijeće Skupštine Republike, Predsjedništvo Republike, Vlada Republike i najmanje 30 poslanika u Skupštini.

O prijedlogu da se pristupi promjeni Ustava Republike Bosne i Hercegovine odlučuje Skupština na zajedničkoj sjednici Skupštine.

2. Nacrt akta o promjeni Ustava utvrđuje Skupština na zajedničkoj sjednici Skupštine.

Nacrt akta o promjeni Ustava Skupština stavlja na javnu raspravu.

3. Nakon provedene javne rasprave o nacrtu akta o promjeni Ustava, Komisija za ustavna pitanja Skupštine utvrđuje prijedlog akta o promjeni Ustava.

O prijedlogu akta odlucuje Skupština na zajednickoj sjednici Skupštine. Promjena Ustava usvojena je ako za nju glasa dvije trecine od ukupnog broja poslanika svakog vijeca Skupštine.

Mirki Vej Ovo je izgleda Glasnik koji jos nije distribuiran!

@Ivana: HVALAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA, IDEMO BOSNO I HERCEGOVINO.....MALI KORAK ZA VELIKU , LJUDSKU BOSNU I BUDUĆNOST....♥

NE AMANDMANIMA NA USTAV RBiH...!! USTAV RBiH...ZAUVIJEK !

Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

Број: 01,02-50-14-1052-1/11

Сарајево/Sarajevo, 13. 10. 2011.

SARAJEVO			
PRIMLJENO: 24-10-2011			
Opis posla	Administrativna	Redni broj	Broj priloga

ZAPISNIK

konstituirajuće sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 13. listopada 2011. godine

Sjednica je počela u 11.00 sati.

Sjednicom su predsjedali dr. Božo Ljubić, drugi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma, i Sulejman Tihić, drugi zamjenik predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, koji su i sazvali sjednicu.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Šefik Džaferović, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo, Nermin Purić i Krstan Simić.

Član Povjerenstva Petar Kunić nije bio nazočan sjednici.

Sjednici su također bili nazočni: Branka Todorović - tajnica Zastupničkog doma, Marin Vukoja - tajnik Doma naroda, Zijad Hasić - tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda, Nedžad Salman - stručni savjetnik u Ustavnopravnom povjerenstvu Zastupničkog doma i Sonja Abdulovski - stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma.

Za sjednicu je predložen i usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Izbor predsjedatelja, te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja Povjerenstva.

Ad.1. Izbor predsjedatelja, te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja Povjerenstva

Na početku sjednice dr. Božo Ljubić, drugi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma, pozdravio je članove Povjerenstva, čestitao im na izboru i poželio uspješan rad. Istaknuo je da je Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* formirano temeljem zaključka usvojenog na 6. sjednici Doma naroda, održanoj 30. rujna 2011. godine, i na 11. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 10. listopada 2011. godine.

Sulejman Tihić, drugi zamjenik predsjedatelja Doma naroda, napomenuo je da je kod prijedloga za izbor rukovodstva Povjerenstva, sukladno odredbama zaključka, potrebno voditi računa o konstitutivnosti naroda, te da predsjedatelj i prvi zamjenik predsjedatelja Povjerenstva ne mogu biti članovima istoga doma.

Nakon kraće rasprave članovi Povjerenstva j e d n o g l a s n o su izabrali:

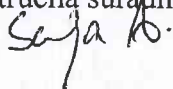
- za predsjedatelja Povjerenstva Šefika Džaferovića;
- za prvu zamjenicu predsjedatelja Povjerenstva Borjanu Krišto;
- za drugoga zamjenika predsjedatelja Povjerenstva Krstana Simića.

Šefik Džaferović, Borjana Krišto i Krstan Simić zahvalili su se na ukazanoj povjerenju. Naglasili su važnost formiranja ovoga Povjerenstva. Šefik Džaferović predložio da sljedeća sjednica Povjerenstva bude održana početkom idućega tjedna. Točka dnevnoga reda glasila bi - *Dogovor o načinu rada Povjerenstva*. Članovi Povjerenstva jednoglasno su odlučili da sljedeća sjednica bude održana u utorak 18. listopada 2011. godine, s početkom u 10.00 sati.

Time je iscrpljen dnevni red.

Sjednica je završena u 11.30 sati.

Zapisnik sastavila:
Sonja Abdulovski
stručna suradnica

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за
провођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za
implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za
provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-2/11
Сарајево/Sarajevo, 19. 10. 2011.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 28-10-2011			
Organizacija podnosaoca	Носилац предлога	Број билта	Број прилога

ZAPISNIK

2. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 18. listopada 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Petar Kunić, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo i Nermin Purić.

Sjednici je bio nazočan i predstavnik imenovan od Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine, Vehid Šehić.

Sjednici su također bili nazočni: tajnica Zastupničkog doma Branka Todorović, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Dogovor o načinu rada Povjerenstva.

Ad.1. Dogovor o načinu rada Povjerenstva

Predsjedatelj Povjerenstva iznio je prijedlog o načinu rada Povjerenstva. Predložio je da kvorum za rad u Povjerenstvu trebaju činiti svi članovi. Međutim, ako to nije moguće, za kvorum će biti

dostatna većina koja je potrebna u domovima PSBiH kada je u pitanju usvajanje amandmana na Ustav BiH.

Predložio je da se odluke u Povjerenstvu donose, u pravilu, konsenzusom. Ako to nije moguće postići, odluke će biti donesene ukoliko za njih glasuju članovi Povjerenstva čije političke stranke imaju Ustavom BiH propisanu većinu u oba doma potrebnu za usvajanje amandmana na Ustav.

Predloženo je u rad Povjerenstva uključiti stručnjake, koji bi pratili njegov rad. Povjerenstvo bi predložilo tri stručnjaka, a Vijeće nacionalnih manjina BiH, nevladin sektor i Ustavni sud BiH po jednoga stručnjaka.

U pogledu dinamike rada, predloženo je da Povjerenstvo radi u tri faze. U prvoj fazi bi se prikupljali prijedlozi političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina u BiH i nevladinog sektora o kojima bi se raspravljalo na sjednicama Povjerenstva.

Druga faza bi bila stručna analiza. Stručnjaci bi pratili cjelokupan rad Povjerenstva. U ovoj fazi bit će kontaktirani Europski sud za ljudska prava u Strasbourg i Venecijanska komisija

Treća faza predstavljala bi raspravu u Povjerenstvu o svim prijedlozima i mišljenjima, te izradu amandmana na Ustav BiH.

O ovim je prijedlozima otvorena rasprava u kojoj su sudjelovali svi članovi Povjerenstva, kao i predstavnik Vijeća nacionalnih manjina u BiH.

Nakon rasprave Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo sljedeće zaključke:

- Kvorum za rad Povjerenstva čine svi članovi Povjerenstva. Ako to nije moguće postići, kvorum za rad postojat će ukoliko sjednici Povjerenstva budu nazočni članovi čije političke stranke imaju ustavom propisanu većinu u oba doma potrebnu za usvajanje amandmana na Ustav BiH.
- Povjerenstvo donosi odluke konsenzusom svih članova. Ako konsenzus nije moguće postići, Povjerenstvo odlučuje većinom glasova koju čine glasovi predstavnika političkih stranaka koji čine parlamentarnu većinu u oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, potrebnih za usvajanje amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine;
- Povjerenstvo će u dane 25. listopada i 26. listopada saslušati prijedloge predstavnika političkih stranaka i to:
 - 25. listopada 2011. godine: SDP-a, SDA, SDS-a, SBB-a, Stranke za BiH, HDZ-a 1990 i HSP-a BiH
 - 26. listopada 2011. godine: NSRZB, PDP-a, DS-a, DNZ-a, HDZ-a i SNSD-a.

- Prijedloge Vijeća nacionalnih manjina u BiH Povjerenstvo će saslušati 3. studenoga 2011. godine.
- Povjerenstvo upućuje javni poziv nevladinom sektoru da dostavi svoje prijedloge. Ovu aktivnost koordinira Vehid Šehić, a prijedlozi nevladinog sektora bit će prezentirani na sjednici Povjerenstva 4. studenog 2011. godine, na temelju prethodne odluke Povjerenstva o broju broju nevladinih organizacija koje će sudjelovati.
- Povjerenstvo će u dane 21., 22. i 23. studenoga 2011. godine raspravljati o svim prijedlozima i formulirati svoj prijedlog.
- Povjerenstvo je odlučilo da članovi Povjerenstva neće primati naknadu za svoj rad, te da se o tome obavijesti Tajništvo PSBiH.

Osim naprijed navedenih zaključaka, Povjerenstvo je zaključilo da u razdoblju od 5. studenoga do 20. studenoga 2011. godine budu obavljane međustranačke konzultacije.

U pogledu konzultacija s institucijama Vijeća Europe, Povjerenstvo će naknadno donijeti odluku.

S pet glasova „za“, pet glasova „protiv“ i 3 glasa „suzdržan“, nije prihvaćen prijedlog da Povjerenstvo u svoj rad uključi stručnjake na način kako je to predloženo.

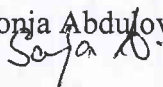
Sastavni dio Zapisnika je neautorizirani transkript.

Time je realiziran dnevni red.

Sjednica je završena u 12.00 sati.

Zapisnik sastavila:

Sonja Abdulovski

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-3/11
Сарајево/Sarajevo, 26. 10. 2011.

ZAPISNIK

3. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 25. listopada 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Petar Kunić, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo i Nermin Purić.

Sjednici su također bili nazočni: tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 1. i 2. sjednice Povjerenstva,
2. Rasprava o provođenju presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga političkih stranaka).

Ad.1. Usvajanje zapisnika 1. i 2. sjednice Povjerenstva

Zapisnici 1. i 2. sjednice Povjerenstva usvojeni su jednoglasno, bez primjedaba. Bilo je određenih primjedaba na neautorizirani transkript, koji je sastavni dio zapisnika. Stoga je Povjerenstvo jednoglasno odlučilo da će se i ubuduće izrađivati transkript, a djelit će se članovima Povjerenstva samo ako bude potrebno.

Ad.2. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga političkih stranaka)

Predstavnici političkih stranaka iznosili su svoje prijedloge sljedećim redoslijedom: SDP, SDA, SDS, Stranka za BiH, HDZ 1990 i HSP.

Saša Magazinović iznio je prijedlog SDP-a BiH. Sadržaj prijedloga nalazi se u transkriptu.

Šefik Džaferović istaknuo je da je prijedlog SDA predstavljen Interresornoj radnoj skupini za izradu amandmana na Ustav BiH 22. 3. 2010. godine i da on ostaje nepromijenjen. Sadržaj prijedloga dan je u pisanom obliku.

Borislav Bojić, predstavnik SDS-a, iznio je prijedlog te stranke, čiji je sadržaj dan i u pisanom obliku.

Prijedlog Stranke za BiH iznio je Beriz Belkić, koji je u pisanom obliku ponudio amandmane na Ustav BiH.

Božo Ljubić, predstavnik HDZ-a 1990, iznio je stav te stranke koji je prezentiran i dan u pisanom obliku.

Zvonko Jurišić, predstavnik HSP-a BiH, iznio je stav te stranke, čiji je sadržaj opisan u transkriptu.

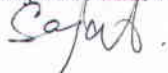
Time je realiziran dnevni red.

Sjednica je završena u 12 sati.

Sastavni dio Zapisnika je transkript 3. sjednice Povjerenstva.

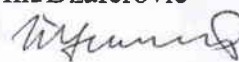
Zapisnik sastavila:

Sonja Abdulovski

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за
провођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za
implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za
provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-4/11
Сарајево/Sarajevo, 26. 10. 2011.

ZAPISNIK

4. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 26. listopada 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Petar Kunić, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo i Nermin Purić.

Sjednici je bio nazočan i Vehid Šehić, kojega je imenovalo Vijeće nacionalnih manjina BiH.

Sjednici su također bili nazočni: tajnica Zastupničkog doma Branka Todorović; tajnik Doma naroda Marin Vukoja; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

- 1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga političkih stranaka)**

Ad. 1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga političkih stranaka)

Predstavnici političkih stranaka iznosili su svoje prijedloge sljedećim redoslijedom: Savez za bolju budućnost, Narodna stranka Radom za boljitak, PDP, DNS, DNZ, HDZ BiH i SNSD.

Ismeta Dervoz iznijela je prijedlog Saveza za bolju budućnost. Sadržaj prijedloga nalazi se u transkriptu.

Mladen Ivanković Lijanović je, u ime Narodne stranke Radom za boljitak, iznio prijedlog koji je priložen u pisanom obliku.

Vesna Krstović-Spremo je, u ime Partije demokratskog progresa, iznijela prijedlog koji je priložen u pisanom obliku.

U ime DNS-a obratio se Petar Kunić, čiji se sadržaj prijedloga nalazi u transkriptu.

U ime DNZ-a obratio se Nermin Purić, čiji je prijedlog priložen u pisanom obliku.

Prijedlog HDZ-a BiH iznijela je Borjana Krišto, čiji je sadržaj dan u pisanom obliku.

Krstan Simić, predstavnik SNSD-a, iznio je stav čiji je sadržaj opisan u transkriptu.

Nakon izlaganja Šefik Džaferović zamolio je sve one koji su do sada izlagali stavove stranaka, a nisu ih dostavili u pisanom obliku, da to učine do iduće sjednice Zajedničkog povjerenstva. Iduća sjednica zakazuje se za 3. 11. 2011. u 10.00 sati i na kojoj će se saslušati prijedlozi Vijeća nacionalnih manjina, a potom i sjednica 4. 11. 2011. u 10.00 sati na kojoj će se saslušati prijedlozi nevladinog sektora.

Sastavni dio Zapisnika je transkript sjednice.

Time je realiziran dnevni red.
Sjednica je završena u 12 sati.

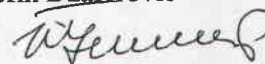
Zapisnik sastavio:

Dr. Zijad Hasić

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за
провођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za
implementaciju presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma za
provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број: 01,02-50-14-1052-5/11
Сарајево/Sarajevo, 3. 11. 2011.

ZAPISNIK

5. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 3. studenoga 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Petar Kunić, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo i Nermin Purić.

Sjednici su bili nazočni: predsjednik Vijeća nacionalnih manjina BiH Nedžad Jusić, predstavnik kojega je imenovalo Vijeće nacionalnih manjina BiH Vehid Šehić i Dervo Sejdić.

Sjednici su također bili nazočni: tajnica Zastupničkog doma Branka Todorović, tajnik Doma naroda Marin Vukoja; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 3. i 4. sjednice Povjerenstva;
2. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga Vijeća nacionalnih manjina BiH).

Ad.1. Usvajanje zapisnika 3. i 4. sjednice Povjerenstva

Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo zapisnike 3. i 4. sjednice Povjerenstava, koje su održane 25. i 26. listopada 2011. godine.

Ad.2. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga Vijeća nacionalnih manjina BiH)

Predsjedatelj Povjerenstva iznio je jednoglasno prihvaćeni prijedlog da se povodom prijedloga Vijeća nacionalnih manjina BiH Povjerenstvu obrate:

- Nedžad Jusić, predsjednik Vijeća nacionalnih manjina BiH,
- Vehid Šehić, predstavnik Vijeća nacionalnih manjina BiH u Povjerenstvu, i
- Dervo Sejdić, podnositelj zahtjeva u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH*.

Nedžad Jusić, predsjednik Vijeća nacionalnih manjina BiH, u svome je obraćanju članovima Povjerenstva istaknuo da se prijedlozi amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine što ih je Vijeće nacionalnih manjina BiH dostavilo Povjerenstvu zapravo odnose na izmjene preambule Ustava BiH, izmjene Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i izmjene koje se odnose na Predsjedništvo BiH.

U preambuli Ustava BiH predlaže se da umjesto riječi: „u zajednici s ostalima“ budu navedene sve nacionalne manjine, te iza riječi „građani“ dodaju riječi: „nacionalno neopredijeljeni“.

Prijedlogom amandmana na Ustav BiH koji se odnosi na Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH predlaže se povećanje broja izaslanika tako što bi uz postojeće izaslanike iz konstitutivnih naroda u Domu naroda bila izabrana i četiri izaslanika iz nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, i to po dva iz Vijeća nacionalnih manjina Federacije BiH odnosno iz Savjeta nacionalnih manjina Republike Srpske.

Predlogom amandmana na Ustav BiH koji se odnosi na Predsjedništvo BiH predlaže se da Predsjedništvo BiH ima četiri člana tako što bi se uz postojeće članove iz konstitutivnih naroda birao i četvrti član iz nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini ili građana koji nisu nacionalno opredijeljeni.

Vehid Šehić, predstavnik Vijeća nacionalnih manjina BiH u Povjerenstvu, u svome je obraćanju ukazao na problem nemogućnosti definiranja nacionalnog interesa onih građana koji su nacionalno neopredijeljeni, zbog čega, prema prijedlogu amandmana na Ustav BiH koji se odnosi na Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, među izaslanicima iz nacionalnih manjina nema izaslanika iz reda građana koji nisu nacionalno opredijeljeni.

Dervo Sejdić, podnositelj zahtjeva u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH*, u svome je obraćanju članovima Povjerenstva izrazio optimizam glede pronalaženja rješenja za provedbu

presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu te je pozdravio način rada i odlučivanja koji je usvojilo Povjerenstvo.

Nakon iznošenja prijedloga Vijeća nacionalnih manjina BiH, članovi Povjerenstva: Beriz Belkić, Saša Magazinović, Krstan Simić i Petar Kunić tražili su objašnjenja glede načina izbora izaslanika i člana Predsjedništva BiH, odnosno glede koncepta ustavnih rješenja koji također može dovesti do diskriminacije manjina, imajući u vidu kako presuda Europskog suda za ljudska prava ne obvezuje Bosnu i Hercegovinu da jamči izbor predstavnicima nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenim građanima nego mogućnost stjecanja aktivnog i pasivnog biračkog prava.

Nedžad Jusić, predsjednik, i Vehid Šehić, predstavnik Vijeća nacionalnih manjina BiH u Povjerenstvu, objasnili su da zasad nisu predložena konkretnija rješenja u vezi s izborom izaslanika, imajući u vidu izneseni problem u vezi s nacionalno neopredijeljenim građanima, a kada je riječ o izboru člana Predsjedništva BiH, on bi se trebao birati iz cijele Bosne i Hercegovine kao jedne izborne jedinice.

U načelu, polazište je da, ako postoje Vijeće nacionalnih manjina Federacije BiH odnosno Savjet nacionalnih manjina Republike Srpske, onda ta mogućnost treba postojati i na državnoj razini.

Predsjedatelj Povjerenstva na kraju je sjednice pozvao članove da u pisanom obliku dostave svoje prijedloge iznesene na 3. i 4. sjednici Povjerenstva, ako to dosad nisu učinili, te ih informirao da će rukovodstvo Povjerenstva, na sastanku koji bi se trebao održati 18. 11. 2011., dogovoriti mogući plan rada za 21., 22. i 23. 11. 2011. godine.

Tome sastanku mogu biti nazočni i drugi zainteresirani članovi Povjerenstva.

Sjednica je završena u 11 sati.

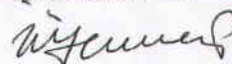
Sastavni dio Zapisnika je neautorizirani transkript.

Zapisnik sastavio:

Igor Bajić

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број/Број: 01,02-50-14-1052-6/11

Сарајево/Sarajevo, 9. 11. 2011.

ZAPISNIK

6. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 4. studenoga 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Borislav Bojić, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo i Nermin Purić.

Odsutnost sa sjednice opravdali su članovi Povjerenstva: Krstan Simić i Petar Kunić.

Sjednici je bio nazočan i predstavnik kojega je imenovalo Vijeće nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine, Vehid Šehić.

Sjednici su bili nazočni predstavnici nevladinih organizacija: Forum građana Tuzla, Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije (ACIPS), Pravni institut u BiH, Građanski front ostalih - Mostar, Udruženje demokratskih pravika BiH, Bosanski kongres i Savez mladih snaga - pokret za mir.

Sjednici su pratili: veleposlanik Flecher M. Burton, voditelj Misije OEES-a u BiH, i Mary Ann Hennessey, voditeljica Ureda Vijeća Europe u BiH.

Sjednici su također bili nazočni: tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga nevladinih organizacija).

Ad.1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga nevladinih organizacija)

Prijedloge su najprije prezentirali predstavnici nevladinih organizacija koji su se odazvali javnom pozivu i ranije dostavili svoje stavove u pisanom obliku.

Prijedloge su prezentirali sljedećim redoslijedom: Forum građana Tuzla, Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarnu postdiplomske studije (ACIPS), Pravni institut u BiH te Građanski front ostalih - Mostar.

Pored naprijed navedenih nevladinih organizacija, predstavnici Udruženja demokratskih pravnika BiH, Bosanskog kongresa i Saveza mladih snaga - pokreta za mir svoje su prijedloge ustavnih promjena izložili izravno na sjednici Povjerenstva.

Sadržaji prijedloga nalaze se u transkriptu.

Centar za društvena istraživanja Analitika iz Sarajeva dostavio je svoj pisani prijedlog, u čijem su privitku dva dokumenta koja govore o Predsjedništvu BiH i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Nakon prezentacija predsjedatelj Povjerenstva Šefik Džaferović pozvao je članove Povjerenstva da u idućem razdoblju obave međustranačke konzultacije i pokušaju postići dogovor oko svih iznesenih prijedloga političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina BiH i nevladinih organizacija.

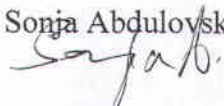
Naglasio je da će rukovodstvo Povjerenstva 18. studenoga 2011. održati sastanak na kojem će se dogovoriti modaliteti rada za 21., 22. i 23. studenoga, za kada su planirane sjednice Povjerenstva.

Time je realiziran dnevni red.

Sjednica je završena u 12 sati.

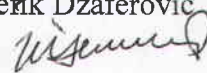
Sastavni dio Zapisnika je neautorizirani transkript 6. sjednice Povjerenstva.

Zapisnik sastavila
Sonja Abdulovski

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Broj: 01,02-50-14-1052-7/11
Sarajevo, 22. 11. 2011. godine

ZAPISNIK

7. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 22. studenog 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić zamjenik predsjedatelja Povjerenstva, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Aleksandra Pandurević - umjesto Borislava Bojića, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo, Petar Kunić i Nermin Purić.

Sjednici je bio nazočan i predstavnik kojega je imenovalo Vijeće nacionalnih manjina BiH Vehid Šehić.

Sjednici su bili nazočni predstavnici sredstava informiranja, OEES-a u BiH, međunarodnih institucija i veleposlanstava nekih zemalja.

Sjednici su također bili nazoni: tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Otvarajući sjednicu, predsjedatelj Povjerenstva Šefik Džaferović kazao je kako ga je član Povjerenstva Borislav Bojić obavijestio da ne može sudjelovati u daljnjem radu Povjerenstva, ali će umjesto njega biti nazočna Aleksandra Pandurević, iz iste političke stranke.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 5. i 6. sjednice Povjerenstva;
2. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Ad.1. Usvajanje zapisnika 5. i 6. sjednice Povjerenstva

U vezi s ovom točkom dnevnoga reda, predsjedatelj Povjerenstva Šefik Džadžerović predložio je raspravu.

Nije bilo rasprave.

Nakon toga su članovi Povjerenstva jednoglasno usvojili Zapisnik 5. sjednice i Zapisnik 6. sjednice Povjerenstva.

Ad.2. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*

U uvodu za ovu točku dnevnog reda Šefik Džadžerović je istaknuo kako je za današnju sjednicu predviđeno da predstavnici političkih stranaka i Vijeća nacionalnih manjina BiH kažu što misle o problemu i pokušaju prezentirati konačni politički stav svoje stranke.

Prije prelaska na dnevni red predsjedatelj Povjerenstva upoznao je članove o dopisima zastupnika Vijeća ministara BiH pred Europskim sudom za ljudska prava o podnesku Škole prava i međunarodnih organizacija o općim mjerama i aktivnostima koje BiH poduzima u cilju provođenja presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH*. Primjedbe podnositelja predstavke su: nije dovoljno to što predstavnici Vijeća nacionalnih manjina sudjeluju u radu Zajedničkog povjerenstva na način da mogu iznositi svoje stavove o prijedlozima amandmana na Ustav BiH, već bi predstavnici Vijeća nacionalnih manjina trebali imati i pravo glasa o tim prijedlozima. Predložio je Povjerenstvu da zaduži Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH da pošalje odgovor na ovo pitanje, u kojem treba napisati kako domovi nisu odlučili da u sastavu Povjerenstva budu predstavnici nacionalnih manjina, ali je Zastupnički dom odlučio da predstavnici Vijeća nacionalnih manjina BiH budu pozivani na sastanke i da iznose svoje stavove.

Također je izvijestio članove Povjerenstva i o drugom dopisu zastupnice Vijeća ministara BiH pred Europskim sudom za ljudska prava, koji se odnosi na dopunu već poslane Informacije o radu Povjerenstva. Predložio je da sutra, nakon završetka dvije sjednice Povjerenstva, potrebno odmah uputi informaciju s odgovorima na sva pitanja iz dopisa, za što će biti zadužen Ured tajnika Povjerenstva.

Članovi Povjerenstva prihvatili su oba prijedloga.

Nakon toga se pristupilo usmenom izlaganju predstavnika političkih stranaka i Vijeća nacionalnih manjina BiH i to o svim prispjelim prijedlozima:

Krstan Simić, u ime SNSD-a, kazao je sljedeće:

Presuda u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH* predstavlja međunarodnu obvezu i tu međunarodnu obvezu treba ispuniti onako kako to presuda zahtijeva. Ovdje se treba usredotočiti samo na ono što je definirao Sud u Strasbourgu, a to su pitanja Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH i Predsjedništva BiH. Presuda u predmetu *Sejdić i Finci* jasno je dala do znanja i podcrtala da je pripadnicima nacionalnih manjina i građanima koji se nisu izjasnili kao pripadnici bilo kojeg naroda ili nacionalne manjine uskraćena mogućnost da budu birani odnosno delegirani. Izborni sustav bio je tako uređen da su za člana Predsjedništva BiH ekskluzivitet imali predstavnici tri konstitutivna naroda, a u tom pravcu uskraćeno je pravo bilo kome drugome da se pojavi kao kandidat i uđe u političku borbu, kao što je to bilo omogućeno svim drugim građanima. Slično je i s Domom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Opredjeljenje u SNSD-u je da se, polazeći upravo od činjenice da presudu treba provesti onako kako to u njoj piše, ne treba zadirati u promjene ustavnog sustava i nadležnosti Doma naroda, te se u tom pravcu mora osigurati pripadnicima nacionalnih manjina i građanima BiH koji se nisu izjasnili kao pripadnici neke nacionalne manjine ili naroda da sudjeluju.

Stav SNSD-a je da treba delegirati tri pripadnika nacionalnih manjina, zbog odnosa koji je i ranije zadržan u svim paritetima, tako da se u Dom naroda biraju dva izaslanika na teritoriju Federacije BiH i jedan iz Republike Srpske.

Izbor zastupnika treba biti obavljan onako kako se biraju i članovi Kluba srpskog naroda - u Narodnoj skupštini Republike Srpske, tj. uz pet izaslanika birati i izaslanike koji će predstavljati nacionalne manjine. To će izazvati potrebu promjene drugih akata u vezi s kvorumom, načinu donošenja odluka, načinu izbora predsjedatelja, raspuštanju parlamenta i sl.

Amandman II. odnosi se na izbor članova Predsjedništva BiH. Prijedlog je iz Republike Srpske birati jednog člana Predsjedništva BiH, iz Federacije BiH birati dva člana Predsjedništva BiH, s tim da ne mogu biti izabrana dva pripadnika istog naroda u Predsjedništvo BiH.

Pitanje je i način na koji član Predsjedništva intervenira u slučaju sumnje na ugroženost njegovih interesa. I to treba normirati. Sada više nisu povrijeđeni nacionalni interesi već entitetski. Kako Federacija BiH ima dva člana, može se dogoditi da neka odluka bude u koliziji s interesima jednog od naroda. Prijedlog je da o tom pitanju odlučuje klub onoga naroda čiji se interes smatra povrijeđenim, jer su oni najpozvaniji i mogu spoznati i prepoznati.

Borjana Krišto, u ime HDZ-a BiH, kazala je sljedeće:

HDZ BiH je opredijeljen za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu, zalažući se pritom za BiH kao državu tri ravnopravna konstitutivna naroda i

građana koji žive u njoj i u kojoj će se jamčiti i sva građanska prava njenim građanima, a i prava konstitutivnih naroda, te onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

HDZ BiH se zalaže za posredan izbor Predsjedništva BiH na način da se članovi biraju iz Zastupničkog doma, a omogućiti svima kao i konstitutivnim narodima - građanima i onima koji se ne izjašnjavaju tako, odnosno pripadnicima nacionalnih manjina koji žive u BiH - pravo da budu kandidirani i birani kroz poziciju zakonodavne vlasti na razini BiH.

HDZ BiH smatra da postoji i drugi način izbora članova Predsjedništva, ali bi to uključivalo i temeljitije izmjene Ustava BiH.

Kada je u pitanju Dom naroda, HDZ BiH smatra da treba doći do povećanja broja izaslanika u Domu naroda. Danas je Dom naroda kapacitetom i brojem izaslanika takav da teško može odgovoriti svim onim zadaćama koje se tiču Bosne i Hercegovine u legislativnom smislu i njezinog europskog puta i budućnosti. U tom smislu, na to ukazuje njihov pisani materijal i prijedlozi izneseni u njemu. Kod izbora izaslanika u Dom naroda, hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike trebaju birati hrvatski, bošnjački i srpski izaslanici, te iz reda ostalih i nacionalno neopredijeljenih, Vijeće naroda jednog i drugog doma. Broj izaslanika mora biti takav da osigura i jamči ustavnu jednakopravnost svim narodima i onima koji se tako ne izjašnjavaju.

Nermin Purić, u ime DNZ-a, rekao je sljedeće:

Demokratska narodna zajednica je za povećanje broja izaslanika u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH za tri ili pet izaslanika. Također je za formiranje kluba ostalih u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

DNZ nije za povećanje broja članova Predsjedništva BiH na način da se sadašnji broj članova poveća na četiri i sl. DNZ ostaje pri svome prijedlogu kada je u pitanju Predsjedništvo BiH - članovi se biraju posredno, bira se jedan predsjednik BiH na mandat od 12 mjeseci iz Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, s tim što se svaki sljedeći bira iz drugog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih, na način kojim se osigurava da tijekom jednog mandata svaki konstitutivni narod, kao i ostali, imaju jednogodišnji mandat na čelu države. U tom smislu bi se smanjile ovlasti. Oni su i dalje voljni otvoreno razmatrati pitanje položaja i zaštitu hrvatskog naroda u BiH u odnosu na ostala dva konstitutivna naroda. I dalje će ostati otvoreno pitanje zaštite ostalih građana u odnosu na konstitutivne narode.

Što se tiče terminologije, smatra da izraz "nacionalno neopredijeljeni" nije primjeren i bolje je zadržati izraz "ostali".

Petar Kunić, u ime DNS-a, istaknuo je sljedeće:

DNS polazi od čvrstog opredjeljenja da se treba zadržati na meritumu presude. Presuda se odnosi na Predsjedništvo BiH i eventualno na Dom naroda, što bi moglo uslijediti u kasnijoj fazi. DNS smatra da Daytonski sporazum nije potrošen i može se postići njegova optimizacija, ali uz političku volju da se shvati realnost življenja na ovim prostorima.

Kad je u pitanju Predsjedništvo BiH, stav DNS-a je da se jedan kandidat bira u Republici Srpskoj i dva kandidata u Federaciji BiH, naravno bez nacionalnih kvalifikativa. U Federaciji BiH je složena situacija koju je moguće riješiti na sljedeći način: kandidata za člana Predsjedništva iz hrvatskog naroda birati u kantonima s većinskim hrvatskim stanovništvom, tj. ne spominjati nacionalni kvalifikativ, ali se smatra izabranim onaj kandidat za člana Predsjedništva koji je dobio većinu u kantonima s većinskim hrvatskim stanovništvom, odnosno Bošnjak u kantonima s većinskim bošnjačkim stanovništvom. DNS ostaje pri tome da se članovi Predsjedništva biraju neposredno, jer je to najozbiljniji integrativni faktor BiH kao države. DNS podržava neposredni izbor članova, jer ta popularna investitura daje moć i snagu članovima Predsjedništva BiH i ne bi trebalo ići na izbor članova Predsjedništva BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.

Što se tiče Doma naroda, ono mora biti sastavljeno od konstitutivnih naroda. Postavlja se pitanje sudjelovanja nacionalnih manjina u ovome tijelu. Odlukom se ne kaže da nacionalne manjine moraju biti članovi Predsjedništva BiH, nego da im se mora omogućiti da budu kandidati, a nikako da moraju biti članovi Predsjedništva BiH. DNS smatra će se vjerojatno povećati broj izaslanika u Domu naroda drugim konstitutivnim narodima i u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj. DNS smatra da je BiH federalna država, sastavljena od dva entiteta tj. dvije federalne jedinice. U tom smislu, DNS će se zalagati za ostanak dva doma u najvišem zakonodnom tijelu.

Vesna Krstović-Spremo, u ime PDP-a, istaknula je sljedeće:

PDP je ostao na stanovištu koje je pismenim putem uputilo predsjedatelju Šefiku Džaferoviću. U provedbi presude treba se zadržati u okvirima ispunjavanja obveza prema Europskoj uniji i Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članove Predsjedništva i dalje treba birati neposredno, s tim da nema nacionalnih odrednica. To znači da mi želimo i dalje neposredno birati članove Predsjedništva BiH i to: iz Republike Srpske jednog člana i iz Federacije BiH dva člana. Ako ne bi bilo nacionalnih odrednica, PDP smatra da bi na taj način zadovoljili kandidaturu svih građana BiH i na taj način bi se mogli svi kandidirati, što i jest osnova svega ovoga. Uvjet bi bio da se iz reda konstitutivnih naroda može izabrati najviše jedan član, čime bi se izbjegla mogućnost da pripadnik jednog naroda bude izabran i na izborima u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj.

Što se tiče provedbe presude u predmetu *Sejdić i Finci protiv BiH*, kod izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH smatraju potrebnim omogućiti svima da budu birani. PDP je za proširenje broja članova Doma naroda na trideset, po deset iz konstitutivnih naroda, te ostalima omogućiti da budu birani u Zastupnički dom. A što se tiče Doma naroda, doista se ne zalažu za četvrti klub u Domu naroda. Što se tiče promjena za Dom naroda PSBiH, prema novom rješenju mogle bi se provesti tako da dva pripadnika srpskog naroda budu birana u srpski klub s područja Federacije BiH, a po istom principu bi se jedan Bošnjak i jedan Hrvat birali u bošnjački odnosno hrvatski klub u Domu naroda s područja Republike Srpske. Način izbora treba ostati nepromijenjen u smislu da ga i dalje provode entitetski parlamenti. I dalje

smatraju, kao stranka, da je Daytonski sporazum dobra ustavna podloga za sva pitanja koja se mogu provesti u vezi s ovom presudom.

Mladen Ivanković Lijanović, u ime Narodne stranke Radom za boljitak, istaknuo je sljedeće:

U ovoj stranci pokušava se, sa što manje utrošenog vremena i uz što manje utrošenih sredstava, postići najbolji mogući rezultat. Svi trebamo prije svega voditi računa o tome da se ne povećavaju troškovi činovništva u državnom aparatu. Prijedlog stranke je da imamo jedan dom na razini države, da imamo kroz njega propulzivnost svih zakona koji nam slijede i da troškovi budu racionalni.

I stoga predlažemo da se članovi Predsjedništva BiH biraju iz Zastupničkog doma, te podržavamo i prihvaćamo posredan izbor članova Predsjedništva.

Kad je u pitanju Dom naroda, slažem se s prijedlozima za povećanje broja, uz zajedničku izjavu da ćemo na nižim razinama smanjiti broj zastupnika odnosno izaslanika.

Zvonko Jurišić, u ime Hrvatske stranke prava, istaknuo je sljedeće:

Kad je u pitanju stav o izboru članova Predsjedništva BiH, HSP je za izbor tri člana Predsjedništva, tj. predsjednika i dva dopredsjednika. HSP je otvoren i za sve varijante biranja ovog tijela.

Glede Doma naroda, stav HSP-a je da treba omogućiti formiranje kluba nacionalnih manjina, nacionalno neopredijeljenih.

Mi iz HSP-a smo za povećanje broja izaslanika u Domu naroda, a o broju se može diskutirati. Ovdje su formule različite, od 17 ili 18 izaslanika, zatim 21, 26, 32, 36 do 56 ili 58. Ukoliko smo suglasni za povećanje te brojke, onda bi trebalo održati tematsku sjednicu, poput ove dananje, o tome zašto Dom naroda treba imati 18, 26 ili 46 izaslanika itd. Čini mi se da smo svi suglasni s povećanjem i čini mi se da nitko nema ništa protiv da u Domu naroda vidi predstavnike nacionalnih manjina. I ovdje imamo različite stavove oko toga na koji način doći do Doma naroda.

Založio se za održavanje tematske sjednice o ovom pitanju.

Božo Ljubić, u ime HDZ-a 1990, istaknuo je sljedeće:

Nakon prezentacije i približavanja stavova o pitanjima implementacije presude, mi već imamo neke konceptualizirane prijedloge? Imamo prijedlog jednoga broja stranaka koje su se opredijelile za neposredni izbor članova Predsjedništva BiH. To je jedan koncept. Imamo prijedloge stranaka koje su se opredijelile za izravni način izbora članova Predsjedništva, odnosno za tri člana Predsjedništva. To je drugi koncept. I imamo prijedlog jednoga broja stranaka koje predlažu povećanje broja članova Dom naroda, kao i da se unutar Doma naroda utemelji klub koji predstavlja one koji nisu predstavnici konstitutivnih naroda. Opet imamo druge i drugi koncept koji podrazumijeva da Dom naroda čine samo tri konstitutivna naroda.

U rješavanju ovih pitanja nameće se predhodno pitanje – zašto mi ovo radimo? Da li mi ovo radimo zbog presude Suda u Strasbourgu ili radi BiH? Ja mislim da mi ovo trebamo raditi radi BiH, njene funkcionalnosti, njene održivosti, njene stabilnosti itd.

HDZ 1990 zalaže se za posredan način izbora članova Predsjedništva u Parlamentarnoj skupštini BiH na način kako je ranije predloženo. Prijedlog nije htio ponovno elaborirati, smatrajući da on ispunjava presudu Suda u Strasbourgu, da ne narušava poziciju ni jednog konstitutivnog naroda niti jednog entiteta. HDZ 1990 smatra legitimnim i prijedloge kolega koji su se založili za zadržavanje neposrednog načina izbora članova Predsjedništva, ali ih ne mogu prihvatiti jer ne vide način na koji bi se to moglo provesti – ispuniti presudu Suda u Strasbourgu a da sva tri naroda budu u istoj poziciji glede izbora tih članova Predsjedništva. Postavio je pitanje kolegama iz RS-a – mogu li zamisliti situaciju da će u Federaciji BiH biti izabran npr. Srbin s više glasova nego u Republici Srpskoj? Da je to moguće, pokazali su ovi izbori kada je Željko Komšić kao Hrvat izabran u Predsjedništvo BiH s više glasova nego što je izabran član Predsjedništva iz RS-a – Srbin. Zato tvrdi da je posredan izbor članova Predsjedništva zapravo najbolji za sve, ali neće govoriti u ime drugih, neka svatko kaže u svoje ime.

Kad je u pitanju Dom naroda, HDZ 1990 predlaže da svaki narod delegira u klub naroda po 15 članova, što je ukupno do 45 članova, a predstavnici nacionalnih manjina i onih koji se ne izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda tri. Predložili su da Dom naroda ima 48 izaslanika i smatraju da to nije previše. Uz povećanje broja članova Zastupničkog doma na 84, o čemu je već bilo govora, a i u ovim prijedlozima to se moglo naći, a za Parlamentarnu skupštinu to bi ukupno bilo oko 130-140 članova, što je u skladu s brojem zastupnika u jednodomnim parlamentima zemalja koje imaju sličan broj stanovnika. A na taj način riješili bismo postojeći problem u Domu naroda, jer 12 pa ni 20 ljudi jednostavno ne mogu odgovoriti svim potrebama koje se postavljaju pred jedan dom koji na isti način razmatra sve zakone i sve odluke kao i Zastupnički dom. Stoga je HDZ 1990 za Dom naroda u punom kapacitetu. Ovaj broj je isto tako predložen zbog toga što on na najbolji mogući način zadržava proporciju 2/3 iz Federacije i 1/3 iz RS-a, a omogućuje i da se iz RS-a delegiraju i Hrvati i Bošnjaci, te iz Federacije BiH Srbi i ostali, naravno iz jednog i drugog entiteta, ali su tu otvoreni za kompromise. Jedan od mogućih kompromisa i prijedloga je 27 izaslanika, posebno za svaki konstitutivni narod, tri za predstavnike nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, ali to su jedini mogući kompromisi kod provedbe ove presude Suda u Strasbourgu.

Način izbora Doma naroda u entitetima jest ključno pitanje. Prijedlog stranke je da se u Federaciji nakon održanih općih izbora, koji uključuje i županijske odnosno kantonalne izbore, formiraju *ad hoc* zasjedanja, odnosno tri odnosno četiri *ad hoc* saziva. Tri za konstitutivne narode i jedan za one koji su pripadnici nacionalnih manjina ili su nacionalno neopredijeljeni, koji će onda izabrati odgovarajući broj izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, a potom će Dom naroda Parlamenta FBiH izabrati onaj broj izaslanika u Dom naroda PSBiH koji bi ovim promjenama bio predviđen za Federaciju. A za Republiku Srpsku bi manje-više bio sličan način. On predlaže da to rade vijeća, dakle isti takvi klubovi iz reda Srba, Hrvata, Bošnjaka i onih koji se ne izjašnjavaju, koji su neopredijeljeni,

nacionalnih manjina iz Vijeća naroda. Dakle, na taj način realizira se presuda Suda u Strasbourgu, ali stavlja pripadnike sva tri naroda u oba entiteta u istu poziciju i eliminira ono što se sada događa u Federaciji BiH, a dijelom i u RS-u, a to je da hrvatske izaslanike u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH biraju većinom Bošnjaci. Jer, paradoksalna je činjenica da više izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH – Hrvata – biraju kantoni odnosno županije ili njihove županijske skupštine s bošnjačkom većinom nego one s hrvatskom većinom. Na ovaj način zapravo bi, nakon općih izbora, imali legitimne predstavnike sva tri naroda, kao i onih koji se ne izjašnjavaju pripadnicima konstitutivnih naroda, odnosno oni koji su pripadnici nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljeni, u domu koji je u prvom redu za to da štiti etnička prava naroda i nacionalnih manjina.

Beriz Belkić, u ime Stranke za BiH, istaknuo je sljedeće:

U Stranci za BiH smo shvatili ovu presudu i kao priliku i kao poruku da se otklone sve vrste diskriminacija koje postoje u Ustavu BiH. U siječnju 2010. predložili smo amandmane na Ustav kojima smo, između ostalog, intervenirali i na entitetsko glasovanje smatrajući ga diskriminirajućim u odnosu na jedan broj ljudi u Zastupničkom domu hrvatske nacionalnosti, koji nisu mogli niti mogu koristiti to entitetsko glasovanje. Kad je riječ o razumijevanju presude, istina je da ona ne govori o diskriminaciji konstitutivnih naroda. Želim istaknuti da postoji predmet *Pilav* koji će vrlo brzo biti procesuiran i za očekivati je da će Sud za ljudska prava u Strasbourgu utvrditi da naš ustav ima i tu vrstu diskriminacije u odnosu na mjesto življenja, kad je riječ i o konstitutivnim narodima.

Naša načela provedbe presude su:

Prvo načelo je svima jamčiti izbor, ne samo teoretsku mogućnost nego i stvarnu.

Drugo načelo je da se članovi Predsjedništva neposredno biraju i da je izborna jedinica cijela BiH.

I treće načelo je da se eliminira diskriminacija pripadnika konstitutivnih naroda. Nama je prihvatljiv prijedlog Vijeća nacionalnih manjina, s tim što bi se morala tretirati i diskriminacija konstitutivnih naroda, što ovdje nije u prijedlogu. Ako bi Vijeće nacionalnih manjina prihvatilo da proširi ovaj amandman kad je riječ o Domu naroda i ako bi preciziralo kako se bira član Predsjedništva iz reda ostalih, mi bismo podržali ovaj prijedlog.

Ismeta Dervoz, u ime Saveza za bolju budućnost, istaknula je sljedeće:

SBB ima nekoliko varijanti za rješenje ovog problema.

Prva varijanta koju predlaže Savez za bolju budućnost je strateško opredjeljenje. U skladu s preporukama Venecijanske komisije, mi predlažemo da se ukine Dom naroda, čime bi se otklonio problem diskriminacije ostalih na razini državnog predstavničkog tijela. U ovom slučaju bi se ostavilo dovoljno prostora za povećanje broja članova Zastupničkog doma, kao jedinog u Parlamentarnoj skupštini. Povećanje broja neposredno biranih zastupnika dovodi do mogućnosti da veći broj kandidata s izbornih lista političkih subjekata dobije mandat, čime će se vjernije odraziti volja biračkog tijela. U ovako postavljenom Zastupničkom domu

trebalo bi formirati četiri kluba – Bošnjaka, Hrvata, Srba i ostalih, ili kako se već dogovorimo o terminu, kako bi se zvao, koji bi svaki zasebno imao mehanizme za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, a što se prenosi s dosadašnjeg Doma naroda. Lista pitanja kod kojih se može pozvati na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa mora biti Ustavom jasno određena i ograničena na materiju koja svojom prirodom utječe na identitet i prava svakog kolektiviteta, npr. jezik i pismo, zastupljenost u javnim službama i sl. Pored konstitutivnih naroda, mehanizmi zaštite vitalnog nacionalnog interesa moraju pod istim uvjetima i proceduri biti stavljeni na raspolaganje i pripadnicima ostalih.

Druga varijanta, koja je na neki način kompilacija ovoga šta smo čuli u obraćanjima i predstavljanju drugih stranaka, je da u slučaju postojanja konsenzusa ili većinske političke volje u prilog opstojanja Doma naroda kakav je sada, ovo tijelo treba proširiti pripadnicima ostalih. Broj pripadnika konstitutivnih naroda može se povećati, ali pritom svakako voditi računa da ostane u racionalnim okvirima. Tu se slažemo s gospodinom Lijanovićem. Dakle, broj kandidata bira se tako što se u vidu imaju kantoni u Federaciji ili regije u RS-u i da konačan broj, naravno, mora biti neparan zbog načina odlučivanja. Izbor izaslanika treba obuhvatiti dvije faze – kandidiranje i sam izbor. Kandidiranje ostaje na entitetskoj razini, pri čemu Bošnjake predlažu Bošnjaci u Domu naroda Parlamenta Federacije i Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a, te po toj matrici i izaslanike druga dva konstitutivna naroda, a pripadnike ostalih - ostali u zakonodavnim tijelima entiteta. Na taj način bi se sastavilo više kandidatskih lista, između kojih konačan izbor vrši odgovarajući klub u Zastupničkom domu. Time se osigurava da svaki kolektivitet predlaže i bira svoje izaslanike, uvodi se kao bitna kvaliteta „sadejstvo“ državne i entitetske razine vlasti u proceduri konstituiranja. Izborom na razini Zastupničkog doma, tj. na cijelom državnom teritoriju, Dom naroda će funkcionirati u skladu s proklamiranom konstitutivnosti naroda na cijelom teritoriju BiH.

Treća varijanta, koja se odnosi na Dom naroda u slučaju nepostojanja suglasnosti u pogledu organizacijskih promjena uključenjem ostalih u Dom naroda, jest moguća izmjena njegovih ovlasti – oduzimanje zakonodavnih ovlasti a zadržavanje u sferi zaštite nacionalnog interesa. Na ovaj način Dom naroda ne bi bio podložan odredbi članka 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava.

Kad se radi o Predsjedništvu, Savez za bolju budućnost može sudjelovati u sljedeća tri predložena prijedloga koji su također na tragu onoga šta smo čuli u izlaganjima svih drugih predstavnika političkih stranaka. Umjesto dosadašnjeg rješenja uvesti jednog predsjednika, koji bi bio biran posredno uz obveznu rotaciju. Opseg nadležnosti prilagođen je nadležnostima šefa države poznatim u parlamentarizmu. Nacionalni klubovi, ili samo Zastupničkog doma u slučaju da se odluči o našem strateškom prijedlogu za Dom naroda, predlažu više kandidata. Biva izabran onaj koji dobije većinu svih zastupnika na državnoj razini.

Druga varijanta je da se Predsjedništvo zadržava, ali sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika – Srbin, Hrvat i Bošnjak i jedan iz reda ostalih. Na mjestu predsjednika rotacija je svakih 12 mjeseci u četverogodišnjem mandatu. U slučaju prihvatanja ovog sustava potrebno je razgraničiti zajedničke nadležnosti Predsjedništva i pojedinačne

predsjednika. Izbor je neposredan, ali takav da npr. Bošnjaka predlaže Klub Bošnjaka, Hrvata Klub Hrvata u Domu naroda Parlamenta FBiH, Srbina Narodna skupština RS-a, a ostalog klubovi ostalih u entitetskim zakonodavnim tijelima. Izbor provode odgovarajući klubovi unutar Parlamentarne skupštine, tako da i ovdje imamo, uz pravo da svaki kolektivitet bira svoga predstavnika, „sadejstvo“ državne i entitetske razine vlasti.

Treća varijanta kod izbora Predsjedništva je održavanje neposrednog izbora za članove Predsjedništva, a što bi bilo moguće jedino uz povećanje broja članova Predsjedništva predstavnikom ostalih. U tom slučaju BiH je jedinstvena izborna jedinica, te svaki birač bira, glasuje za puni broj članova Predsjedništva. Time bi svaki kolektivitet imao svoga predstavnika, a izabrani kandidati predstavljali bi građane u cjelini.

Aleksandra Pandurević, u ime SDS-a, istaknula je sljedeće:

Stav SDS-a jest da struktura Predsjedništva ostaje ovakva kakva je. Ostao je problem nacionalnih odrednica i tu su nam stavovi potpuno istovjetni stavovima SNSD-a.

Ono što je još primjetno, analizirajući sve ove prijedloge, jest da iz svih stranaka iz Republike Srpske glede načina izbora članova Predsjedništva dolazi prijedlog da izbor članova Predsjedništva ostane neposredan. Iz svih stranaka iz Federacije BiH dolazi prijedlog da taj izbor bude u Parlamentarnoj skupštini. SDS je spreman na kompromisno rješenje: napraviti asimetričan način izbora članova Predsjedništva i to tako da RS bira svoga člana Predsjedništva neposredno, a u Federaciji BiH izbor provesti po dogovoru partnera iz Federacije.

Što se tiče Doma naroda, tu ponovno dolaze različiti prijedlozi i može doći do situacije koju je opisao sudac Bonelli u presudi - da Bosna i Hercegovina potone u dublju krizu. Presudu treba samo tehnički provesti. Prijedlog SDS-a je da se u Dom naroda izaberu i dva predstavnika nacionalnih manjina, od kojih jedan iz Federacije, drugi iz Republike Srpske, s tim što bi predstavnike nacionalnih manjina iz RS-a birala Narodna skupština na prijedlog Vijeća nacionalnih manjina.

Saša Magazinović, u ime SDP-a, istaknuo je sljedeće:

Po mišljenju SDP-a BiH, izbor predsjednika i potpredsjednika u Predsjedništvu BiH treba biti posredan i to iz sastava Zastupničkog doma, te se u skladu s tim nadležnosti Predsjedništva BiH trebaju djelomično reducirati i biti prenesene na Vijeće ministara BiH.

Kada je u pitanju izbor izaslanika u Dom naroda, osnova koncepta SDP-ovog prijedloga je zastupljenost ostalih u Domu naroda, izbor članova Doma naroda iz Zastupničkog doma, definiranje liste za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, kao i definiranje uloge Kluba ostalih u smislu zaštite kolektivnih prava.

SDP ukazuje i na ustavnu kategoriju "građani", te ukoliko netko smatra da se primjenom definicije "ostali" trebaju brisati građani, to je nešto što je neprihvatljivo.

SDP je mišljenja da smo svi građani ove države i imamo pravo govoriti o problemima u svim dijelovima ove države. Ono što se vidi kao jedna od najbližih dodirnih točaka za sve nazočne jest proširenje Doma naroda građanima BiH iz kategorije "ostali", dok kod izbora članova Predsjedništva BiH postoje dijametralno suprotni stavovi. Mišljenje SDP-a je da se može razgovarati o Domu naroda i da bi se tu mogao tražiti neki zajednički pravac, a kad je u pitanju Predsjedništvo BiH, nažalost, postoje udaljeni stavovi koje treba približavati.

Vehid Šehić, u ime Vijeća nacionalnih manjina, istaknuo je sljedeće:

U svojim prijedlozima za implementaciju presude, Vijeće nacionalnih manjina kretalo se u okviru isključivo sudske odluke.

Kod izbora članova Predsjedništva BiH može se provesti i neposredan, ali i posredan izbor. Smatram da bi bilo dobro posredno birati i buduće članove Predsjedništva BiH. Hoće li to biti jedan predsjednik ili jedan predsjednik s tri potpredsjednika, to je stvar dogovora.

Kod Doma naroda, kao specifičnog doma, postoji kvantitativna jednakost. Dobra je okolnost što imamo formulu 5-5-5. I oni drugi koji su malobrojniji trebali bi imati tu kvantitativnu jednakost. Ona je jako bitna jer time se pokazuje suglasnost za jednakopravan položaj svih građana u ovoj državi.

Treba povećati broj izaslanika u Domu naroda, kao i zastupnika u Zastupničkom domu.

Šefik Džaferović, u ime SDA, istaknuo je sljedeće:

Stav SDA se ne udaljava puno od dobro poznatih rješenja koja su prije nekoliko godina u BiH bila politički već dogovorena. U pitanju su Travanjski paket, a kasnije i Butmirski paket. Butmirski paket je refleksija i nešto sređeniji Travanjski paket, tj. plus-minus 10%, kako se to kaže, Travanjskog paketa.

Tim povodom otvorila su se najmanje još dva pitanja, a to su ravnopravnost i konstitutivnih naroda od entiteta do entiteta i općenito, dakle kad su u pitanju pozicije pojedinih naroda u BiH.

Dom naroda treba u budućnosti biti dom koji će štiti samo vitalne nacionalne interese konstitutivnih naroda, a treba jamčiti mjesta ostalima u Zastupničkom domu dok je ovakva preambula. Vjerojatno će se zadržati uloga Doma naroda onakva kakva je danas. U toj varijanti mora se osigurati klub ostalih u Domu naroda.

Kad je u pitanju Predsjedništvo, način izbora članova i ingirencije Predsjedništva su dvije stvari koje su uzročno-posljedično povezane. Ja se zalažem za posredan izbor članova Predsjedništva BiH. Ali, opredijeliti se samo za izmjenu posrednog izbora članova Predsjedništva i ostaviti sve ostalo isto kada je Predsjedništvo BiH u pitanju nešto je što može od BiH napraviti još više nefunkcionalnu državu nego što je sada. Predsjedništvo BiH, koje se neposredno bira, šef je izvršne vlasti u BiH. Vijeće ministara je samo organ, to je jedna od točaka u članku V. Ustava BiH. Ako se prihvati posredan izbor članova, onda su to

predsjednik BiH i dva potpredsjednika koji bi se rotirali, a onda to znači protokolarni šef države.

Nakon iznošenja stavova političkih stranaka, Šefik Džaferović predložio je daljnji rad Privremenog zajedničkog povjerenstva. Iduće dvije sjednice bit će održane sutra, a treća će biti koncem ovoga mjeseca ili početkom sljedećeg mjeseca. Članovi Povjerenstva će se sutra, kao političke stranke, izjašnjavati o nekoliko načela: kakav Dom naroda, koja struktura Doma naroda, koja uloga Doma naroda? Prvo treba postaviti pitanje kakvu operaciju zahtijeva provedba presude? Je li to samo Predsjedništvo i Dom naroda ili je nešto šire? Potom slijedi rad po dogovorenim segmentima – Predsjedništvo BiH, posredan izbor, neposredan izbor. Na poslijepodnevnom sastanku, u 14 sati, Povjerenstvo će pokušati formulirati prijedlog.

Rad Povjerenstva završit će se tako što će utvrditi amandmane na Ustav BiH i uputiti ih u parlamentarnu procedure, te ih dostaviti Venecijanskoj komisiji na ocjenu. On može završiti tako što će Povjerenstvo završiti sav posao, utvrditi amandmane ili neke od amandmana i dostaviti ih Venecijanskoj komisiji i može završiti bez rezultata. Predsjedatelja je rekao da ne bi želio da rad Povjerenstva ne poluči rezultate.

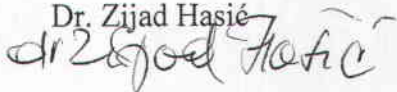
Time je realiziran dnevni red.

Sjednica je završena u 12 sati.

Sastavni dio Zapisnika je neautorizirani transkript 7. sjednice Povjerenstva.

Zapisnik sastavio

Dr. Zijad Hasić

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за
спровођење пресуде Европског суда за људска права
у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za
provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava
u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za
provođenje presude Europskog suda za ljudska prava
u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Broj: 01,02-50-14-1052-8 /11
Sarajevo, 23. 11. 2011. godine

ZAPISNIK

8. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci* protiv Bosne i Hercegovine, održane 23. studenoga 2011. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Petar Kunić, Aleksandra Pandurević po ovlasti Borislava Bojića, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović Spremo i Nermin Purić.

Sjednici je bio nazočan i predstavnik Vijeća nacionalnih manjina u BiH Vehid Šehić.

Sjednici su također bili nazočni: tajnik Doma naroda Marin Vukoja; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić; tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED

1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Ad.1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Predsjedatelj Povjerenstva otvorio je raspravu, ističući kako se nakon prezentacija i iznošenja stavova predstavnika političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina u BiH i nevladinog

sektora trebaju dati odgovori na određena pitanja te je još jednom potrebno razmotriti mogućnosti postizanja dogovora o provedbi presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu i predlaganja amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine.

Na 7. sjednici Povjerenstva, održanoj 22. 11. 2011., dogovoreno je da predstavnici političkih stranka i predstavnik Vijeća nacionalnih manjina u BiH unutar današnjeg dnevnog reda odgovore na pitanja koja je Kolegij Povjerenstva razmatrao na sastanku održanom 18. 11. 2011. godine.

Pitanja koja je Kolegij evidentirao na sastanku su:

- Koji opseg promjene Ustava BiH zahtijeva presuda Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*?
 - Odnose li se promjene Ustava BiH samo na Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH?
- Kakav Dom naroda PSBiH?
 - Nadležnosti Doma naroda PSBiH? Postojeće nadležnosti ili nova uloga?
- Broj izaslanika u Domu naroda PSBiH?
- Kako birati izaslanike u Dom naroda PSBiH?
- Predsjednik i potpredsjednici BiH ili Predsjedništvo BiH?
- Kako provoditi izbor članova Predsjedništva?
 - Neposredan ili posredan izbor članova Predsjedništva?

(Napomena: U daljnjem tekstu zapisnika, zbog što objektivnijeg prikaza stavovi sudionika izneseni su u prvom licu.)

Ad.1.1. Koji opseg promjene Ustava BiH zahtijeva presuda Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine? Odnose li se promjene Ustava BiH samo na Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH ili tko zahtijeva nešto širu ustavnu reformu?

Stav predstavnika SDP-a – Saša Magazinović

Naš stav je da nije moguće provesti ovu presudu mijenjajući samo odredbe koje se odnose na Dom naroda PSBiH i Predsjedništvo BiH. Ako se mjenja način izbora članova Predsjedništva BiH s neposrednog na posredni, logično je da se moraju promijeniti i neke nadležnosti Predsjedništva BiH. Dakle, ovisno o tome koji se model izabere, bit će nužno u većoj ili manjoj mjeri ući i u druge promjene.

Stav predstavnika SDA – Šefik Džaferović

Naš stav je, ukoliko ostane neposredan izbor članova Predsjedništva BiH, da je onda moguće dati pozitivan odgovor na ovo pitanje. Dakle, amandmanima koji se odnose na Predsjedništvo

BiH i na Dom naroda PSBiH može se provesti presuda Europskog suda u Strasbourg. Ako izbor članova Predsjedništva BiH bude posredan, onda to zahtijeva nešto širu ustavnu reformu. Dakle, istovjetna pozicija kao i kod SDP-a.

Stav predstavnika SBB-a – Ismeta Dervoz

Potvrđujem da je Savez za bolju budućnost na tragu obje do sada iznesene konstatacije od strane SDP-a i SDA.

Stav predstavnika SBiH – Beriz Belkić

Mi smo za neposredan izbor članova Predsjedništva BiH i smatramo da je moguće provesti presudu Europskog suda u Strasbourg ustavnim reformom koja se odnosi na Dom naroda PSBiH i Predsjedništvo BiH i apsolutno smo za ukidanje diskriminacije konstitutivnih naroda, iako to nije predmet ove presude

Stav predstavnika HDZ-a 1990 – Božo Ljubić

Mi smo dali naš prijedlog koji je sveobuhvatan u okviru provođenja navedene presude. Naš prijedlog podrazumijeva izbor članova Predsjedništva BiH, ali i izbor domova naroda koji mora tretirati i izbor doma naroda u entitetima. Prema tome, ako se pod provođenjem presude misli na Dom naroda PSBiH i promjenu načina izbora u entitetima, onda je to moguće. Bilo koji drugi pristup izboru članova Predsjedništva BiH od onoga koji smo mi predložili zahtijevao bi mnogo šire zahvate u ustav države i ustave entiteta nego što to sama presuda zahtijeva. Mislim da je potrebno otkloniti i ostale diskriminirajuće odredbe koje su već sada vidljive prema konstitutivnim narodima ili, još gore, ako bismo provođenjem ove presude narušili već postojeće balanse.

Stav predstavnika HSP-a – Zvonko Jurišić

Stav HSP-a je da značajnijih izmjena u pogledu Doma naroda PSBiH ne bi trebalo biti i to se može završiti, jer sadašnji Ustav BiH ima diskriminirajuće odredbe ne samo prema nacionalnim manjinama i ostalim građanima BiH nego i prema konstitutivnim narodima. Zagovaramo posredan izbor članova Predsjedništva BiH iz Zastupničkog doma PSBiH, a to bi sigurno zahtijevalo širu ustavnu reformu. Mi imamo stavove kao i stranke Platforme. Dakle, posredan izbor, a to zahtijeva širu reformu ustava. Neposredan izbor nam ne odgovara.

Stav predstavnika NSRZB - Mladen Ivanković Lijanović

Mi, u Narodnoj stranci radom za boljitak, sa strankama Platforme zalažemo se da izbor članova Predsjedništva BiH bude iz parlamenta, odnosno posredan izbor. U tom pravcu trebamo probati naći ostala rješenja.

Stav predstavnika DNS-a – Petar Kunić

DNS je usmjeren samo na ono što je primarno kako bi se udovoljilo navedenoj presudi. U tom smislu treba mijenjati Ustav BiH. Smatram da nećemo imati političku podršku za

radikalnije promjene ustava. Naravno da provođenje zahvaća Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH. Mi smo se opredjelili za neposredan izbor Predsjedništva BiH.

Dom naroda PSBiH je ekskluzivno pravo konstitutivnih naroda BiH i to je posve jasno. Mi možemo razmišljati o povećanju broja izaslanika, ali samo iz reda konstitutivnih naroda.

Stav predstavnika HDZ-a BiH – Borjana Krišto

Prvo pitanje na koje trebamo dati odgovor je: - koji opseg zahtijeva provođenje ove presude? Ja sam iznijela stav HDZ-a BiH po ovom pitanju, ukazujući da Ustav BiH odnosno Aneks IV. sadrži niz drugih diskriminirajućih odredaba, a ne samo one koje je u ovom slučaju, da kažem, utvrdila presuda Europskog suda u Strasbourgu, ali smo opredijeljeni za izvršenje presude Europskog suda u Strasbourgu i smatramo da je treba provesti u onom dijelu koji se odnosi na izbor članova Predsjedništva BiH i Doma naroda PSBiH na način istaknut u prijedlogu koji smo dostavili.

Stav predstavnika SNSD-a – Krstan Simić

Smatram da mi najprije moramo riješiti pitanje diskriminacije koju je utvrdio Europski sud u Strasbourgu svojom presudom. Stoga moje polazno stanovište proizlazi iz presude Europskog suda u Strasbourgu, koji je utvrdio da postoji diskriminacija u određenim odredbama Ustava BiH koje se odnose na Dom naroda PSBiH i Predsjedništvo BiH.

Mi smatramo da promjene Ustava BiH moraju obuhvatiti ni manje ni više od onoga što ova presuda zahtijeva. Trebamo otkloniti utvrđenu diskriminaciju u odnosu na nacionalne manjine i osobe koje se nisu nacionalno opredijelile, a sve ostalo je zadiranje u ozbiljnu i sveobuhvatnu ustavnu reformu, za koju nemamo ni mandat, za koju nismo spremni niti smo postavili osnove da bismo mogli o tome raspravljati. Zbog toga mi smo samo za najnižu razinu promjena u Ustavu BiH koje se odnose na Dom naroda PSBiH i Predsjedništvo BiH.

Stav predstavnika SDS-a – Aleksandra Pandurević

Naš stav je usuglašen sa stavom SNSD-a.

Stav predstavnika VNMBiH – Vehid Šehić

Smatramo potrebnim provesti samo ono što proizlazi iz odluke Europskog suda u Strasbourgu, kako smo to i predložili. Međutim, ova presuda neće ukloniti i one diskriminirajuće odredbe koje su štetne po ovu državu. Mislim kako je ovo prilika da se ne ide u radikalne ustavne promjene nego da se pored konstitutivnih naroda i predstavnici nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljeni dovedu u ravnopravan položaj.

Na kraju rasprave o ovom pitanju konstatiran je zajednički stav svih sudionika da provođenje presude podrazumijeva promjene Ustava BiH koje se odnose na Dom naroda PSBiH i Predsjedništvo BiH.

Ad.1.2. Kakav Dom naroda PSBiH? Nadležnosti Doma naroda PSBiH? Postojeće nadležnosti ili nova uloga?

Stav predstavnika VNMBiH – Vehid Šehić

Smatramo da trebaju ostati sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH, ali sve ovisi o tome hoće li izbor članova Predsjedništva BiH biti neposredan ili posredan.

Stav predstavnika SNSD-a – Krstan Simić

Odgovor je jednostavan. Mi podržavamo stav da Dom naroda PSBiH i dalje radi u istom zakonodavnom kapacitetu.

Stav predstavnika HDZ-a BiH – Borjana Krišto

Ostajemo kod našeg prijedloga. Podržavamo da se Dom naroda PSBiH poveća, a da ostane u istom kapacitetu nadležnosti, s tim da je Dom naroda PSBiH ekskluzivno pravo jednog naroda.

Stav predstavnika DNS-a – Petar Kunić

Sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH.

Stav predstavnika NSRZB - Mladen Ivanković Lijanović

Sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH.

Stav predstavnika HSP-a - Zvonko Jurišić

Sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH.

Stav predstavnika HDZ-a 1990 – Božo Ljubić

Zadržavanje postojećih nadležnosti Doma naroda PSBiH i zakonodavnih i svih ostalih koje ima.

Stav predstavnika SBiH – Beriz Belkić

Ako bi izbor članova Predsjedništva BiH bio posredan, mi ćemo se zalagati za reduciranje nadležnosti Doma naroda PSBiH samo na zaštitu vitalnih nacionalnih interesa i interesa nacionalnih manjina.

Ako ostane neposredan izbor članova Predsjedništva BiH, ostaje onako kako smo predložili.

Stav predstavnika SBB-a – Ismeta Dervoz

Potvrđujem da je Savez za bolju budućnost na tragu obje do sada iznesene konstatacije predstavnika SDP-a i SDA.

Stav predstavnika SDS-a – Aleksandra Pandurević

Sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH.

Stav predstavnika SDA – Šefik Džaferović

Dom naroda PSBiH treba biti dom koji će štiti samo vitalne nacionalne interese. U tom slučaju, onda se naravno moraju garantirati tri mjesta za nacionalne manjine i ostale u Zastupničkom domu PSBiH. Ukoliko Dom naroda PSBiH zadrži postojeće nadležnosti onda se mora oformiti klub ostalih u tom domu.

Stav predstavnika SDP-a - Saša Magazinović

Naš stav je da nadležnosti Doma naroda PSBiH trebaju biti djelomično promijenjene u smislu isključive zaštite vitalnog nacionalnog interesa. Predložimo da se jasno definira lista vitalnog nacionalnog interesa pa se, s te strane, može govoriti o redukciji nadležnosti. Međutim, s druge strane, smatramo da treba proširiti nadležnosti Doma naroda PSBiH na zaštitu kolektivnih prava nacionalnih manjina i ostalih koje taj dom trenutačno nema.

Na kraju rasprave o ovom pitanju konstatirana je suglasnost svih sudionika glede toga da Dom naroda PSBiH treba zadržati postojeći kapacitet nadležnosti.

Predstavnici SBB, SBiH, SDP i SDA zadržali su i stavove iznesene u svojim alternativnim rješenjima.

SBB će podržati jednu ili drugu opciju za koju bude većina predstavnika.

SBiH ističe da će biti potrebno promijeniti nadležnosti Doma naroda PSBiH samo na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa i interesa nacionalnih manjina, ako dođe do promjene u načinu izbora članova Predsjedništva BiH.

SDP smatra potrebnim reducirati nadležnosti Doma naroda PSBiH na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnih naroda i zaštitu kolektivnih prava ostalih, s tim što SDP ne isključuje mogućnost eventualnog redefiniranja svoga stava.

SDA primarno smatra da Dom naroda PSBiH treba imati nadležnosti zaštite vitalnog nacionalnog interesa, ali ukoliko većina predstavnika ne bude za to, onda treba zadržati postojeći kapacitet nadležnosti Doma naroda PSBiH.

Ad.1.3. Broj izaslanika u Domu naroda PSBiH?

Stav predstavnika HDZ-a 1990 –Božo Ljubić

Naš primarni prijedlog je da se Dom naroda PSBiH proširi na 48 izaslanika. Po 15 izaslanika za svaki konstitutivni narod, a 3 izaslanika za pripadnike nacionalnih manjina i nacionalno nepredijeljene, te da se omogući izbor za Srbe iz FBiH i Bošnjake odnosno Hrvate iz RS-a u Dom naroda PSBiH. Spremni smo i za opciju proširenja broja izaslanika na 27, po 8 izaslanika za svaki od tri konstitutivna naroda plus 3 izaslanika za predstavnike nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljene. Oba prijedloga zadovoljavaju princip $\frac{2}{3}$ iz FBiH i $\frac{1}{3}$ iz RS-a.

Stav predstavnika SNSD-a – Krstan Simić

Smatramo da ovo moraju biti minimalni zahvati kako bismo osigurali usvajanje amandmana na Ustav BiH. Druge promjene Ustava BiH remete balans. Zbog toga zasad treba zadržati postojeći broj izaslanika u Domu naroda PSBiH kada se radi o konstitutivnim narodima, ali taj broj treba povećati za tri izaslanika. SDS predlaže povećanje za dva izaslanika. Znači, može se raspravljati i o jednoj i o drugoj opciji da se na taj način provede odluka Europskog suda u Strasbourgu.

Vodili smo računa o tome da se ne promijeni balans zaštite konstitutivnih naroda. Dali smo i mogućnost zaštite kolektivnih prava nacionalnih manjina, a ne njihovih nacionalnih interesa. Ovdje se spominje da se Dom naroda PSBiH svede na instituciju koja se bavi isključivo zaštitom vitalnog nacionalnog interesa. U tom slučaju, u tom domu nacionalne manjine i nacionalno neopredjeljeni ne bi mogli biti zastupljeni. Mnogi stručnjaci iz Europe smatraju da je ovo rješenje za provođenje navedene presude. Smatramo da u Dom naroda PSBiH moraju biti izabrana dva ili tri izaslanika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, opet zadržavajući princip 2 : 1, što ne remeti koncept odlučivanja u Domu naroda PSBiH.

Stav predstavnika SDA – Šefik Džaferović

Smatramo da Dom naroda PSBiH treba dobiti klub ostalih, a pri određivanju broja izaslanika u tom klubu treba voditi računa o ukupnom stanju u BiH. Dakle, dok je preambula Ustava BiH ovakva i dok ovako stoje stvari, a imajući u vidu sadržaj ove presude Europskog suda u Strasbourgu, mislimo da klub ostalih treba brojiti tri izaslanika, pri čemu se dva izaslanika biraju iz FBiH a jedan iz RS-a kako bi se održao postojeći princip $\frac{2}{3}$ i $\frac{1}{3}$.

Treba zadržati postojeći broj izaslanika iz reda konstitutivnih naroda. Svako povećanje broja izaslanika u ovome domu, imajući u vidu odnos između domova, zahtijevat će intervenciju u postojećim ustavnim rješenjima. Broj mjesta u domovima ukazuje na odnos građanskog i etničkog u BiH, pa će se morati raditi odgovarajuće intervencije i u pogledu Zastupničkog doma PSBiH. Ali, ako je to isti broj izaslanika, onda bi trebalo omogućiti, kada su konstitutivni narodi u pitanju, iako to presuda ne traži, ali to se jednostavno nameće, da se iz FBiH od ovoga broja od pet izaslanika može izabrati predstavnik srpskog naroda, ali također i iz RS-a od pet izaslanika da se može izabrati i predstavnik hrvatskog i bošnjačkog naroda.

Stav predstavnika HDZ-a BiH – Borjana Krišto

Ostajemo kod prijedloga da se Dom naroda sastoji od 48 izaslanika. Smatramo da se na ovaj način može zadovoljiti koncept.

Također smatramo potrebnom koncepciju u smislu postojećeg principa $\frac{2}{3}$ i $\frac{1}{3}$. Također podržavam prijedlog koji je konkretno iznio Božo Ljubić. Da ne elaboriram taj odnos, ali on ostaje u duhu ovoga prijedloga koji je iznesen u pisanom obliku. Podnijeli smo i alternativni prijedlog od 27 izaslanika u Domu naroda PSBiH.

Stav predstavnika SDS-a – Aleksandra Pandurević

Naš stav prezentirao je i gospodin Simić. Dakle, bez proširenja odnosno ostaju postojeća tri kluba, po pet izaslanika a predlažemo proširenje za dva izaslanika iz reda nacionalnih manjina, od kojih bi se jedan birao iz FBiH a drugi iz RS-a.

Stav predstavnika NSRZB – Mladen Ivanković Lijanović

Mi ćemo nastojati podržati rješenja za broj izaslanika u Domu naroda PSBiH za koji se opredijeli dvotrećinska većina.

Stav predstavnika SDP-a – Saša Magazinović

SDP je svoj stav o broju članova Doma naroda PSBiH iznio u pismenom prijedlogu. Spremni smo razgovarati i tragati za kompromisom. Predlažemo da se ovaj dom sastoji od 21 izaslanika, po sedam izaslanika iz klubova naroda plus klub ostalih. Još jednom naglašavamo, spremni smo razgovarati o broju, ali ne želimo da Dom naroda PSBiH postane novi zastupnički dom. Ističemo da diskriminaciju konstitutivnih naroda u izboru za Dom naroda PSBiH, koja evidentno postoji s obzirom na mjesto prebivališta, kroz ovo povećanje treba otkloniti kako da bi Srbi iz FBiH te Bošnjaci i Hrvati iz RS-a mogli biti birani u ovaj dom.

Stav predstavnika SBB-a – Ismeta Dervoz

Ostajemo pri stavovima iznesenim u pisanom obliku. Zalažemo se za povećanje broja članova Doma naroda PSBiH, ali ne veliko. Po sedam ili maksimalno osam članova iz reda konstitutivnih naroda plus tri predstavnika manjina, s tim da se zadrži balans o kojem smo govorili. Zalažemo se i za otklanjanje moguće diskriminacije konstitutivnih naroda, odnosno da Bošnjaci i Hrvati iz RS-a kao i Srbi iz FBiH na ovaj način dobiju svoje predstavnike u Domu naroda PSBiH.

Stav predstavnika SBiH – Beriz Belkić

Mi predlažemo da se Dom naroda PSBiH sastoji od 18 izaslanika: pet Bošnjaka, pet Srba, pet Hrvata i tri iz reda ostalih, od kojih su $\frac{2}{3}$ iz FBiH uključujući, ovo je vrlo važno, i dva izaslanika iz reda ostalih. Ne više od četiri ni manje od dva iz svakog konstitutivnog naroda, a $\frac{1}{3}$ iz RS-a, uključujući i jednog iz reda ostalih. Ne više od tri ni manje od jednog iz svakog konstitutivnog naroda. Na ovaj način se eliminira diskriminacija konstitutivnih naroda.

Stav predstavnika HSP-a – Zvonko Jurišić

Mi smo u našem prijedlogu napisali kako mi vidimo Dom naroda PSBiH. U svakom slučaju, princip $\frac{2}{3}$ prema $\frac{1}{3}$ treba ostati u ovakvom obliku, s tim da se znatno poveća broj izaslanika. Predlažemo da bude 36 izaslanika te da se na prostoru FBiH bira 10 Hrvata, 10 Bošnjaka, dva Srbina i dva ostala, a na prostoru RS-a 12 izaslanika, devet Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan iz reda ostalih.

U svakom slučaju smo za povećavanje broja izaslanika i za klub ostalih, a nismo ni apsolutno za to da mora biti 36 izaslanika. Spremni smo razgovarati i o ovom drugom dijelu.

Stav predstavnika DNS-a – Petar Kunić

Pravno stanovište je da Dom naroda PSBiH jest ekskluzivno pravo konstitutivnih naroda, ali sam spreman promijeniti ovo stanovište i prihvatiti da u ovaj dom uđu i nacionalne manjine, iako sam smatrao da je to ekskluzivno pravo naroda.

Stav predstavnika VNMBiH – Vehid Šehić

Mi smo predložili povećanje broja izaslanika za četiri predstavnika nacionalnih manjina, a može se dodati i nacionalno neopredijeljenih. Postoji odluka Ustavnog suda BiH o ravnopravnosti, koja po meni ukida princip $\frac{2}{3}$ prema $\frac{1}{3}$ i koja se neposredno odnosi na dva naroda u jednom entitetu i jedan narod drugom entitetu. Ovdje je prisutan jedan vid pozitivne diskriminacije prema manjinama jer treba imati jednak broj i iz RS-a i FBiH. Željeli bismo u ravnopravan položaj dovesti i konstitutivne narode, tako da u klubovima naroda bude i Srba iz FBiH i Hrvata i Bošnjaka iz RS-a. Mislimo da to nije radikalna promjena.

Na kraju rasprave o ovom pitanju konstatirano je da su svi sudionici, izuzev predstavnika PDP-a, suglasni da je uz uvjete koji su obrazloženi u pismenim prijedlozima u Domu naroda Parlamentarna skupštine BiH potrebno oformiti i klub nacionalnih manjina ili nacionalno neopredijeljenih.

PDP smatra da ne treba oformiti klub ostalih u Domu naroda PSBiH.

Ad.1.4. Tko bira izaslanike u Dom naroda PSBiH?

Stav predstavnika SNSD-a – Krstan Simić

Izaslanike u Domu naroda PSBiH treba i dalje birati Narodna skupština RS-a. Možda niste upoznati, izaslanike Srba biraju i Bošnjaci i Hrvati. U Skupštini RS-a smatramo da je potreban minimalan zahvat i da dalje treba ostati isti princip kada je u pitanju RS.

Stav predstavnika SDA – Šefik Džaferović

Smatramo da izaslanike u Domu naroda PSBiH trebaju birati Dom naroda FBiH i Vijeće naroda RS-a. Treba omogućiti da se u FBiH biraju Bošnjaci, Srbi, Hrvati i ostali, a isto tako da se iz RS-a biraju Hrvati, Srbi, Bošnjaci i ostali. Smatramo da izbor izaslanika trebaju obaviti odgovarajući klubovi naroda u Domu naroda FBiH i u Vijeću naroda RS-a. Dakle, Klub Srba, Klub Bošnjaka, Klub Hrvata i Klub nacionalnih manjina u FBiH i isto tako u Vijeću naroda RS-a, prema proporcionalnoj formuli 1-3, 5-7, kao i do sada, uz poštivanje te demokratske formule. Dakle, unutar broja od 15 izaslanika konstitutivnih naroda plus 3 izaslanika iz reda nacionalnih manjina treba omogućiti da se iz FBiH izaberu i Srbi i iz RS-a Bošnjaci i Hrvati, a da ostane princip $\frac{2}{3}$ prema $\frac{1}{3}$.

Stav predstavnika HDZ-a BiH – Borjana Krišto

Mi predlažemo da izaslanike u Dom naroda PSBiH biraju Dom naroda Parlamenta FBiH i Vijeće naroda Narodne skupštine RS-a, na način da hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz FBiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici u Domu naroda Parlamenta FBiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda biraju izaslanici iz reda ostalih u Domu naroda Parlamenta FBiH. Dom naroda Parlamenta FBiH konstituiraju svi izaslanici koji su izabrani u kantonalne skupštine u FBiH. Potrebno je konstituirati *ad hoc* sazive konstitutivnih naroda i sazive ostalih, pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih između sebe biraju odgovarajući broj izaslanika svoga naroda u Dom naroda Parlamenta FBiH.

Na isti način predlažemo formiranje u Vijeću naroda Narodne skupštine RS *ad hoc* saziva konstitutivnih naroda i saziv ostalih, pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih biraju odgovarajući broj izaslanika svoga naroda u Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a. U slučaju nedovoljnog broja jednog od konstitutivnih naroda, bilo u Vijeću naroda Narodne skupštine RS ili u Domu naroda Parlamenta FBiH, nedostajući broj mjesta popunio bi se u skladu s procedurom koja bi bila propisana Izbornim zakonom. Kvorum bi činio 28 izaslanika, s tim da je potrebna prisutnost najmanje po devet izaslanika u odnosu na prijedlog od 48 mjesta u Domu naroda PSBiH, koji smo mi dostavili, a u smislu eventualnog prijedloga 27 mjesta u Domu naroda PSBiH, ova brojka samo bi bila drukčija.

Stav predstavnika HDZ-a 1990 – Božo Ljubić

Dakle, nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz FBiH biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski zaslanici u Domu naroda Parlamenta FBiH, a nominirane kandidate iz reda pripadnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih - oni koji pripadaju tom klubu.

Dom naroda Parlamenta FBiH konstituiraju svi izaslanici koji su izabrani u kantonalnim skupštinama u FBiH. Predlažemo da se formiraju *ad hoc* sazivi konstitutivnih naroda i sazivi nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih između sebe biraju odgovarajući broj izaslanika svoga naroda, odnosno izaslanika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih u Dom naroda Parlamenta FBiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke, srpske izaslanike iz RS-a biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici u Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a, a kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konsitutivnih naroda - odgovarajući klub nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih.

Vijeće naroda Narodne skupštine RS-a konstituiraju svi izaslanici izabrani u Narodnoj skupštini RS-a, tako što bi se formirali *ad hoc* sazivi konstitutivnih naroda i sazivi nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konsitutivnih naroda biruju odgovarajući broj izaslanika u Vijeće naroda Narodne skupštine RS-a.

U slučaju nedovoljnog broja onih koji u entitetima konstituiraju *ad hoc* sazive, jer se može dogoditi da u kantonalne skupštine u Federaciji BiH ne bude izabran dovoljan broj onih koji pripadaju kategoriji nacionalnih manjina ili nacionalno neopredijeljenih, u Ustavu BiH treba navesti da će se to pitanje riješiti Izbornim zakonom. Bit će nužno napraviti odgovarajuće promjene u entitetskim izboronim zakonima kako bismo došli do legitimnog predstavljanja sve četiri skupine koje predstavljaju konstitutivne narode i ostale.

Stav predstavnika SDS-a – Aleksandra Pandurević

Smatramo da nema potrebe mijenjati način izbora. U ovom slučaju, srpske izaslanike i jednoga izaslanika koji bi pripadao redu ostalih iz RS-a treba birati Narodna skupština RS-a na način kao što je to i do sada činila.

Stav predstavnika NSRZB – Mladen Ivanković Lijanović

Suglasni smo da se članovi Doma naroda PSBiH biraju iz Doma naroda Parlamenta FBiH i iz Vijeća naroda Narodne skupštine RS-a. Bilo bi racionalno da se članovi Doma naroda PSBiH biraju iz Zastupničkog doma PSBiH i da ti isti zastupnici budu i članovi Doma naroda PSBiH, zbog lakšeg donošenja zakona i usuglašavanja.

Stav predstavnika SDP-a – Saša Magazinović

Dakle, članovi u Domu naroda PSBiH biraju se posredno i bira ih Zastupnički dom PSBiH iz reda svojih članova.

Stav predstavnika SBB-a – Ismeta Dervoz

Ponovit ću jučer izneseni stav: izbor izaslanika treba obuhvatiti dvije faze, fazu kandidiranja i sam izbor. Kandidiranje ostaje na entitetskoj razini, pri čemu Bošnjake predlažu Bošnjaci, u Domu naroda Parlamenta FBiH i Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a, a po toj matrici pripadnike ostalih biraju ostali u zakonodavnim tijelima entiteta.

Stav predstavnika SBiH – Beriz Belkić

Izaslanike iz Federacije biraju odgovarajući izaslanici u Domu naroda Parlamenta FBiH, a izaslanike iz RS-a biraju odgovarajući izaslanici u Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a. Prihvatljiva je i varijanta da izaslanike iz reda ostalih nominira Vijeće nacionalnih manjina u BiH.

Stav predstavnika HSP-a – Zvonko Jurišić

Izaslanici za Dom naroda PSBiH iz FBiH biraju se u Domu naroda Parlamenta FBiH, s tim da klub naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH - Klub Hrvata, Klub Bošnjaka, Klub Srba i Klub ostalih biraju svoje izaslanike u Dom naroda PSBiH. Izaslanike za Dom naroda PSBiH iz RS-a bira Vijeće naroda Narodne skupštine RS-a iz klubova naroda i kluba nacionalnih manjina.

Stav predstavnika DNS-a – Petar Kunić

Narodna skupština RS-a bira izaslanike u Vijeće naroda. S obzirom na to da sam zastupao stanovište da je to ekskluzivno pravo konstitutivnih naroda, u tom slučaju trebalo bi povećati broj izaslanika na 9 ili 11, vodeći računa o formuli $\frac{2}{3}$ prema $\frac{1}{3}$.

Druga varijanta je da u Vijeće naroda Narodne skupštine RS-a ulaze i predstavnici nacionalnih manjina. Način izbora ostaje isti. Bira ih Narodna skupština RS-a.

Stav predstavnika PDP-a – Vesna Krstović-Spremo

PDP smatra da način izbora treba ostati nepromijenjen i da ga i dalje provode entitetski parlamenti. Prema našem rješenju, izbori za Dom naroda PSBiH mogao bi se provesti tako da se dva pripadnika srpskog naroda biraju u srpski klub s područja Federacije BiH, a po istom principu bi se jedan Bošnjak i jedan Hrvat birali u bošnjački odnosno hrvatski klub u Domu naroda s područja RS-a. PDP smatra da je ovakvo rješenje jedino moguće uz obvezno povećanje broja izaslanika na 30, odnosno po 10 u svakom klubu. Za to smo da Narodna skupština RS-a bira izaslanike u Dom naroda PSBiH.

Stav predstavnika DNZ-a - Nermin Purić

Izaslanici u Domu naroda PSBiH biraju se u Domu naroda Parlamenta FBiH i Vijeću naroda Narodne skupštine RS-a, u odgovarajućem klubu konstitutivnih naroda i u klubu nacionalnih manjina i onih koji su nacionalno neopredijeljeni. Otvoreni smo za razgovore o varijantama da se u u Klub Srba bira određeni broj Srba iz FBiH, u Klub Bošnjaka i Klub Hrvata određeni broj Bošnjaka i Hrvata iz RS-a.

Stav predstavnika VNMBiH – Vehid Šehić

Vijeće nacionalnih manjina u BiH smatra da četiri izaslanika iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih u Dom naroda PSBiH treba predlagati Vijeće nacionalnih manjina u BiH po prethodnom izboru u entitetskim vijećima odnosno vijećima nacionalnih manjina. Ali, usput bih napomenuo da se vrlo često govori o kategoriji ostalih. Ona je postala anakrona onoga trenutka kad smo usvojili Zakon o zaštiti prava nacionalnih manjina koje su izvučene kroz taj zakon kao posebna kategorija građana BiH.

Na kraju rasprave o ovom pitanju konstatirano je da o ovom pitanju nije moguće pronaći konsenzus, jer praktično postoje tri modela ustavnih rješenja koja se odnose na izbor izaslanika u Dom naroda PSBiH.

Ad.1.5. Kakav izbor članova Predsjedništva BiH? Kako provoditi izbor članova Predsjedništva BiH?

(Napomena: U izjašnjavanju o ovom pitanju članovi povjerenstva dali su odgovore i o svim drugim pitanjima postavljenim u svezi s Predsjedništvom BiH.)

Stav predstavnika DNZ-a – Nermin Purić

DNZ ne pristaje na povećanje broja članova Predsjedništva BiH sa tri na četiri, bez obzira na to provodi li se izbor članova neposredno i posredno.

Naš prijedlog je predsjednik BiH koji se posredno bira iz Parlamentarne skupštine BiH na mandat od jedne godine. Svaki sljedeći mora biti iz drugog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih. Na taj način bi se u četverogodišnjem mandatu svi našli na čelu države.

Zbog posrednog izbora predsjednika, mi smo za smanjeni opseg nadležnosti predsjednika BiH.

Demokratska narodna zajednica bit će fleksibilna po ovom pitanju.

Stav predstavnika PDP-a – Vesna Krstović-Spremo

PDP smatra da izbor članova Predsjedništva BiH i dalje treba biti neposredan ili neposredan te i dalje birati dva člana iz FBiH, a jednog iz RS-a. Smatramo mogućim rješenjem brisati nacionalne odrednice, pa bi se umjesto Bošnjaka i Hrvata iz Federacije BiH birala dva člana iz Federacije BiH. Po istom principu iz RS-a bi se umjesto Srbina iz RS-a birao jedan član Predsjedništva BiH iz RS-a. Također, uvjet bi bio da iz reda konstitutivnih naroda može biti izabran najviše jedan član, čime bi se izbjegla mogućnost da pripadnik jednog naroda bude izabran i na izborima u FBiH i u RS-u. Na ovaj način stvorila bi se ustavna i zakonska mogućnost da i pripadnici nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljeni budu birani u Predsjedništvo BiH.

Stav predstavnika DNS-a – Petar Kunić

Predsjedništvo BiH čine tri člana. Biraju se neposredno, bez oznaka nacionalne opredijeljenosti, jedan član bira se u RS-u i dva člana biraju se u FBiH. Ovakav prijedlog traži temeljniju razradu i temeljnija promišljanja. Smatra se izabranim onaj kandidat za člana Predsjedništva iz FBiH koji dobije većinu u bošnjačkoj odnosno hrvatskoj većini. Dakle, to ide prema dvije izborne jedinice.

Stav predstavnika HSP-a – Zvonko Jurišić

BiH ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana, od kojih se dva biraju iz FBiH a jedan iz RS-a. Članove Predsjedništva bira Parlamentarna skupština BiH iz reda izabраних zastupnika u PSBiH. Klub zastupnika ili skupina zastupnika ili svaki zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva BiH. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda PSBiH. Utvrđena zajednička lista kandidata, potvrđena u klubovima naroda, vraća se Zastupničkom domu PSBiH na izjašnjavanje kao zajednička lista.

Stav predstavnika SBiH – Beriz Belkić

Ponudili smo rješenje koje izlazi iz teoretske sfere i jamči mjesto u Predsjedništvu ljudima iz reda nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Dakle, Predsjedništvo BiH sastoji se od četiri člana – jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana koji nije pripadnik nekog od konstitutivnih naroda.

Odmah ću reći i način izbora. Svi možemo praktično posljednja tri pitanja odmah elaborirati. Dakle, predviđen je neposredan izbor. Izborna jedinica je BiH. Ugrađeni su mehanizmi da najmanje jedan član Predsjedništva BiH mora biti iz reda konstitutivnih naroda, iz reda ostalih, ugrađeni su mehanizmi da najmanje jedan član mora biti iz entiteta. Dakle, ovaj pristup, na neki način, ublažava situaciju da netko nekome bira, jer onemogućava „rasipanje glasova“ itd.

Stav predstavnika SBB-a – Ismeta Dervoz

Prvo opredjeljenje Saveza za bolju budućnost je da umjesto dosadašnjeg rješenja imamo jednog predsjednika koji bi bio posredno biran uz obveznu rotaciju. Opseg nadležnosti treba

biti prilagođen nadležnostima šefa države poznatima u parlamentarizmu. Nacionalni klubovi predlažu više kandidata, bira se onaj koji dobije većinu svih zastupnika na državnoj razini. To je ono za što se zalažemo, ali bismo mogli podržati i opciju da se Predsjedništvo BiH zadržava kao sadašnje tijelo no sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika – Srbina, Hrvata, Bošnjaka i jednog iz reda ostalih. Na mjestu predsjednika provodi se rotacija svakih 12 mjeseci u četverogodišnjem mandatu. U slučaju prihvatanja ovog sustava, bilo bi potrebno razgraničiti zajedničke nadležnosti Predsjedništva BiH i pojedinačne predsjednika. Izbor se provodi na način da Bošnjaka predlaže Klub Bošnjaka, Hrvata predlaže Klub Hrvata u Domu naroda Parlamenta FBiH, Srbina predlaže Narodna skupština RS-a, a člana iz reda ostalih klubovi ostalih u entitetskim zakonodavnim tijelima. Izbor provode odgovarajući klubovi unutar Parlamentarne skupštine BiH. Ono za što se mi zalažemo i ovdje predlažemo je pravo da svaki kolektivitet bira svoga predstavnika „sadejstvom“ državne i entitetske razine vlasti.

Stav predstavnika SDP-a – Saša Magazinović

Vrlo jednostavno - posredno iz Zastupničkog doma PSBiH. Kandidati bi bili neposredno izabrani članovi Zastupničkog doma PSBiH. Birao bi se predsjednik i dva ili više potpredsjednika.

Stav predstavnika NSRZB - Mladen Ivanković Lijanović

Smatramo da će morati biti neposredan izbor. Za to postoji entitetska većina. Sada je samo pitanje modaliteta neposrednog izbora. Nema konsenzusa za posredan izbor.

Stav predstavnika SDS-a – Aleksandra Pandurević

Predsjedništvo se sastoji od tri člana – jednog iz RS-a i dva iz FBiH, s tim što se članovi biraju neposredno i ne mogu biti iz istih konstitutivnih naroda.

Stav predstavnika HDZ-a BiH – Borjana Krišto

U našem prijedlogu je da BiH ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana, od kojih se dva biraju s prostora FBiH a jedan se bira s teritorija RS-a. S obzirom na to da sadašnji izbor članova Predsjedništva BiH ne osigurava potrebnu ravnotežu između tri konstitutivna naroda, mi smo predložili posredan izbor članova Predsjedništva BiH iz PSBiH, odnosno kandidiranje iz Zastupničkog doma PSBiH, formiranje zajedničke liste u Domu naroda PSBiH, potvrdu u Zastupničkom domu PSBiH i ponovno u Domu naroda PSBiH, kao u prijedlogu koji smo dostavili.

Stav predstavnika SDA – Šefik Džaferović

Za BiH bi bilo najbolje da se Predsjedništvo BiH sastoji od jednog predsjednika i dva potpredsjednika, koji bi se rotirali i birali u Parlamentarnoj skupštini BiH na način kako je to objašnjeno u Travanjskom paketu ili u paketu Butmir broj 1. To znači odgovarajuće nominacije kandidata iz Zastupničkog doma PSBiH. To bi trebali biti predstavnici koji su već izabrani, kako bi imali tu vrstu legitimiteta koju su stekli izborom u Zastupnički dom PSBiH. Formirala bi se lista od tri kandidata u Domu naroda PSBiH i to većinom glasova. Tu bi se osigurao legitimitet. Na kraju bi se kandidatska lista dostavljala u Zastupnički dom PSBiH na potvrdu. Naravno, ovakvo rješenje zahtijeva jedan širi zahvat promjena koje se odnose na

nadležnosti Predsjedništva BiH. Dakle, to ne bi mogao biti predsjednik države koji bi imao ovakve nadležnosti koje ima sadašnje Predsjedništvo BiH, to ne bi bio šef izvršne vlasti, nego bi to bio protokolarni šef države.

Stav predstavnika SNSD-a – Krstan Simić

Smatramo da treba zadržati postojeći broj članova Predsjedništva BiH i neposredni izbor po formuli koja je već u Ustavu BiH – 2 plus 1. Ukoliko bismo prihvatili posredan način izbora, to neminovno zahtijeva promjenu Ustava BiH odnosno dovelo bi do promjene kičme Ustava BiH. U prijedlozima sadržanim i u Travanjskom i kasnije u Butmirskom paketu potpuno se mijenja struktura BiH. Mislim da mi nemamo ni mandat ni kapacitet baviti se tim problemom u ovom momentu.

Drugo, pitanje provođenja presude rješavamo na taj način što ispred kandidata koji se biraju, odnosno izabranih kandidata, brišemo riječ pripadnik ovog ili onog naroda. Kandidirati se i biti član Predsjedništva BiH može svatko. Tko će to biti, stvar je izbora i izbornih rezultata.

Mi smo u svome prijedlogu morali izvršiti određene promjene postupanja članova Predsjedništva BiH, jer se na izvjestan način moralo brisati ono nacionalno opredjeljenje i njihove nacionalne intervencije, one su svedene na entitetske intervencije, s tim što se u odnosu na Federaciju BiH ostavlja mogućnost da ta intervencija ide prema Domu naroda u FBiH ili klubu kojem je član Predsjedništva BiH nominirao kao problematično s aspekta odluke Predsjedništva BiH.

Stav predstavnika HDZ-a 1990 – Božo Ljubić

Predsjedništvo BiH sastoji se od tri člana, bez etničkih atributa, dva iz FBiH i jedan iz RS-a. Biraju se iz reda predstavnika izabranih u Zastupnički dom PSBiH na način da svaki predstavnik ili klub predstavnika može kandidirati po jednog kandidata. Sve kandidatske liste dostavljaju se u Dom naroda PSBiH. Dom naroda uključuje zajedničku listu od tri kandidata koja se dostavlja na potvrdu u Zastupnički dom PSBiH. Ukoliko Zastupnički dom PSBiH u dva kruga izjašnjavanja ne bi potvrdio listu, onda se smatra izabranim ona lista koja je potvrđena u Domu naroda PSBiH.

Naravno, uz sve one prijedloge o kojima smo govorili, u jednoj ili drugoj fazi ili odmah treba doći na dnevni red izmještanje onih nadležnosti Predsjedništva BiH koje bi bile oduzete.

Stav predstavnika VNMBiH – Vehid Šehić

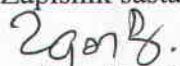
Vijeće nacionalnih manjina u BiH predlaže da za izbor člana Predsjedništva BiH iz reda nacionalnih manjina BiH bude jedna izborna jedinica, s tim što mogu dopuniti da bi konstitutivnost značila i ravnopravnost, koje danas evidentno nema. Civilni sektor također je predložio varijante neposrednog i posrednog izbora članova Predsjedništva BiH koje bi zadovoljile sve one manjkavosti sadašnjeg Ustava BiH. I sadašnji izbor članova Predsjedništva BiH ima svoj neposredni i posredni način. Principijelno, ako je sve neposredno, onda neka bude sve neposredno. Imali smo zamjenu određenih članova Predsjedništva BiH iz Doma naroda PSBiH. Mislim da bi na takav način trebali razmišljati pa da izbor bude jednoobrazan i kada se zamjenjuje član Predsjedništva BiH zbog bolesti ili slično.

Na kraju rasprave o ovom pitanju konstatirano je da postoji bitna razlika u stavovima glede načina izbora članova Predsjedništva BiH. Jedan broj političkih stranaka zalaže za izbor članova Predsjedništva BiH u Parlamentarnoj skupštini BiH, dok se druge političke stranke zalažu za neposredan izbor članova Predsjedništva BiH, sa svim onim što to znači za svaku političku stranku.

Sjednica je završena u 12.30 sati.

Sastavni dio Zapisnika čini i neautorizirani transkript 8. sjednice Povjerenstva,

Zapisnik sastavio:

Igor Bajić

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Број/Број: 01,02-50-14-1052-9/11

Сапajeво/Sarajevo, 24. 11. 2011.

Z A P I S N I K

9. sjednice Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*, održane 23. studenoga 2011. godine

Sjednica je počela u 14 sati.

Sjednicom je predsjedao Šefik Džaferović, predsjedatelj Privremenog zajedničkog povjerenstva obaju domova za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine*.

Sjednici su bili nazočni članovi Povjerenstva: Borjana Krišto, zamjenica predsjedatelja Povjerenstva, Krstan Simić, drugi zamjenik predsjedatelja, Ismeta Dervoz, Saša Magazinović, Beriz Belkić, Božo Ljubić, Zvonko Jurišić, Mladen Ivanković Lijanović, Vesna Krstović-Spremo, Nermin Purić, Petar Kunić i Aleksandra Pandurević.

Sjednici je bio nazočan i predstavnik kojega je imenovalo Vijeće nacionalnih manjina BiH Vehid Šehić.

Sjednici su također bili nazočni: tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Doma naroda Zijad Hasić, tajnik Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma Igor Bajić i stručna suradnica u Povjerenstvu za vanjsku trgovinu i carine Zastupničkog doma Sonja Abdulovski.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

D N E V N I R E D

1. Rasprava o provođenju presude Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourg u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga nevladinih organizacija).

Ad.1. Rasprava o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* (iznošenje prijedloga nevladinih organizacija)

Predsjedatelj Povjerenstva je konstatirao da Povjerenstvo, nakon što je saslušalo prijedloge političkih stranaka, stav Vijeća nacionalnih manjina u BiH i prijedloge nevladinog sektora, u ovome trenutku nema zajednički prijedlog amandmana na Ustav BiH.

Također je konstatirano da iz dosadašnje rasprave proizlazi kako se provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* svodi na reformu Predsjedništva BiH i na reformu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Razlike se ogledaju u prijedlozima načina izbora članova Predsjedništva BiH, neposredno na izborima ili posredno u Parlamentarnoj skupštini BiH. Ima određenih razlika i u prijedlozima za izbor u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, unatoč načelnom dogovoru da Dom naroda sačuva sadašnje nadležnosti uz eventualno formiranje Kluba ostalih odnosno nacionalnih manjina.

Dogovoreno je da sljedeća, 10. sjednica Povjerenstva bude održana 1. prosinca 2011. godine, s početkom u 10 sati. Do tada članovi Povjerenstva trebaju obaviti razgovore s rukovodstvima svojih stranaka kao i međustranačke konzultacije, kako bi se pokušao pronaći zajednički dogovor o određenim pitanjima.

Do početka sjednice, ali i na samoj sjednici, članovi Povjerenstva mogu podnositi prijedloge amandmana na Ustav BiH.

Nakon 10. sjednice Povjerenstvo bi okončalo prvu fazu rada na način da pripremi zajedničke prijedloge amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, te da ih posredstvom ovlaštenog predlagatelja dostavi u parlamentarnu proceduru. Ako ne bude postignut dogovor, Povjerenstvo bi domovima Parlamentarne skupštine BiH uputilo izvješće o radu Povjerenstva.

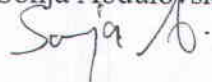
Time je realiziran dnevni red.

Sjednica je završena u 11 sati.

Sastavni dio Zapisnika je neautorizirani transkript 9. sjednice Povjerenstva.

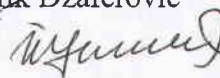
Zapisnik sastavila:

Sonja Abdulovski

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Šefik Džaferović

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА

ДОМ НАРОДА

Крстан Симић

30. 11. 2011.

01.02-50-13-1083-13/11

Сарајево, 30.11.2011.

**ПРИВРЕМЕНА ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА ОБА ДОМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ПРЕСУДЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ЗА ЉУДСКА ПРАВА У СТРАЗБУРУ У
ПРЕДМЕТУ СЕЈДИЋ И ФИНЦИ ПРОТИВ БИХ**

ПРЕДМЕТ: Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ;

Поштовани,

У прилогу дописа достављам Вам Предлог амандмана на Устав БиХ у циљу спровођења пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ, на даљу процедуру и усвајање.

С поштовањем,

Члан Привремене
заједничке комисије

Крстан Симић

На основу члана X.1. Устава Босне и Херцеговине (Анех 4. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на __. сједници Представничког дома, одржаној __. 2011. године и __. сједници Дома народа, одржаној __. 2011. године, донијела је

Амандман II на Устав Босне и Херцеговине

У члану IV. „Парламентарна скупштина“, став (1) „Дом народа“, мијења се и гласи:

„1. Дом народа

Дом народа састоји се од 17 делегата, од којих је из Федерације (пет Хрвата и пет Бошњака), и један из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине и из Републике Српске (пет Срба) и један из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став (1) „Дом народа“, тачка б). мијења се и гласи: „б) Десет чланова Дома народа чине кворум, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три српска и три хрватска делегата и један делегат из реда националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану IV. став (3) „Процедура“, тачка б) мијења се и гласи: „б) Сваки дом ће већином гласова усвојити свој пословник о раду и међу својим члановима изабрати једног из Републике Српске и два из Федерације за предједавајућег и замјенике предједавајућег, с тим да изабрани чланови не могу бити припадници истог народа. Мјесто предједавајућег ће се ротирати између изабраних чланова.“.

У члану IV. став (3). тачка г) брише се.

Амандман III на Устав Босне и Херцеговине

У члану V. „Предсједништво“, текст: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, који се бирају непосредно са територије Федерације, и једног Србина, који се бира непосредно са територије Републике Српске.“, мијења се и гласи: „Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана, од којих се два бирају непосредно из Федерације БиХ, а један

непосредно из Републике Српске, с тим да чланови Предсједништва не могу бити припадници истог народа, националних мањина и национално неопредјељених грађана Босне и Херцеговине.“.

У члану V. став (2) „Процедура“, тачка д), мијења се и гласи: „д) Члан Предсједништва који се противи одлуци може да прогласи да је одлука Предсједништва деструктивна по витални интерес ентитета из којег је изабран, с тим да то мора учинити у року од три дана од дана када је одлука усвојена. Таква одлука ће се одмах упутити Народној скупштини Републике Српске, уколико је такву изјаву дао члан из Републике Српске, односно одговарајућем клубу делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, уколико су такву изјаву дали чланови из Федерације Босне и Херцеговине. Уколико изјаву потврди двотрећинска већина у тим органима у року од десет дана након достављања одлуке, оспорена одлука Предсједништва неће ступити на снагу.“.

Амандман IV
на Устав Босне и Херцеговине

У члану V. став (1) „Избор и трајање мандата“, тачка а) текст: „Било које упражњено мјесто у Предсједништву ће бити попуњено од стране одговарајућег ентитета, у складу са законом који ће донијети Парламентарна скупштина“, мијења се и гласи: „У случају престанка мандата једном од чланова Предсједништва расписаће се нови избори за новог члана Предсједништва у ентитету из којег је биран.“.

Амандмани II., III. IV. на Устав Босне и Херцеговине ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине